

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет	<u>ННІ економіки та бізнес-освіти</u>
Кафедра	<u>Фінансів і бухгалтерського обліку</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Форма навчання	<u>денна</u>

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Єршова Анатолія Сергійовича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

на тему **Фінансова стійкість як ключовий фактор виживання бізнесу в умовах війни**
(повна назва теми)

за матеріалами **ТОВ «РУДОМАЙН»**
(повна назва бази дослідження)

науковий керівник к.е.н., доцент _____ Неізнєстна О.В.
(наук. ступінь, вченє звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

Робота допущєна до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри
від 20 січня 2026р. № 7

Завідувач кафедри _____

(підпис)

к.е.н., доцент
Наук. ступєнь, вченє звання

О.В. Неізнєстна
Ініціали, прізвище

Кривий Ріг – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет	<u>інститут економіки та бізнес-освіти</u>
Кафедра	<u>фінансів і бухгалтерського обліку</u>
Спеціальність	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Форма навчання	<u>денна</u>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач
кафедри

О.В. Неізнана

(підпис)

(Прізвище, ініціали)

« 08 » вересня 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

1. Тема роботи **Фінансова стійкість як ключовий фактор виживання бізнесу в умовах війни**

Керівник роботи к.е.н., доцент Неізнана О.В.

затвержені наказом закладу вищої освіти від « 14 » жовтня 2025 р. № 711-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «09» січня 2026 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Фінансова стійкість як необхідна умова стабільної діяльності суб'єктів господарювання. Методичний інструментарій аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Методи та підходи до забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах війни.

Розділ 2. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності

ТОВ «РУДОМАЙН». Аналіз капіталу ТОВ «РУДОМАЙН» та джерел його формування. Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Визначення типу та запасу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН».

Розділ 3. Механізми управління ризиком фінансової стійкості та заходи з її утримання і консервації в умовах війни для ТОВ «РУДОМАЙН». Механізм підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» через систему внутрішнього фінансування та планування оборотних коштів. Оптимізація фінансової структури ТОВ «РУДОМАЙН» у прогностичному періоді.

Об'єкт дослідження: діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» у частині забезпечення та оптимізації власної фінансової стійкості в умовах війни

Предмет дослідження: фінансова стійкість суб'єктів господарювання

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження концептуальних і прикладних засад забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни та обґрунтування напрямів її оптимізації

5. Дата видачі завдання « 08 » вересня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів МДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 03.10.2025	виконано
2	Підготовка розділу 2	до 31.10.2025	виконано
3.	Підготовка розділу 3	до 01.12.2025	виконано
4	Написання вступу та висновків до КМР, оформлення супровідних документів	до 08.12.2025	виконано
5	Отримання відгуку від наукового керівника	до 02.01.2026	виконано
6	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 09.01.2026	виконано
7	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 12.01.2026	Реєстраційний № ____ «__» _____ 2026 р.
8	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 16.01.2026	виконано
	Підготовка до захисту в ЕК	до 19.01.2026	виконано

Завдання підготував науковий керівник

_____ (підпис)

Неізнестна О.В.

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання одержав

_____ (підпис)

Єршов А.С.

_____ (прізвище та ініціали)

Декларація
про дотримання академічної доброчесності під час написання
кваліфікаційної магістерської роботи
здобувачем вищої освіти
Державного університету економіки і технологій

Я, Єршов Анатолій Сергійович, студент 2 курсу, групи ФБС-24м Державного університету економіки і технологій розумію і підтримую політику закладу із академічної доброчесності. Я не надавав і не одержував заборонену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис)

Анатолій ЄРШОВ
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

06.01.2026

АНОТАЦІЯ

Єршов А.С. Фінансова стійкість як ключовий фактор виживання бізнесу в умовах війни. – Рукопис.

Кваліфікаційна магістерська робота за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Державний університет економіки і технологій. Кривий Ріг, 2026.

Кваліфікаційна магістерська робота присвячена дослідженню фінансової стійкості як фактору виживання бізнесу в умовах війни. Визначений економічний зміст фінансової стійкості та розкритий механізм її забезпечення. Розглянуто методичний інструментарій аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання, а також методи та підходи до забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах війни.

На прикладі ТОВ «РУДОМАЙН» проаналізовано показники фінансової стійкості, проаналізований капітал ТОВ «РУДОМАЙН» та джерела його формування, визначений тип та запас фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Виявлено ключові проблеми, які впливають на рівень фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН».

В роботі сформульовані власні пропозиції та обґрунтовані заходи з підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Значна увага приділена механізму управління ризиком фінансової стійкості та заходам з її утримання і консервації в умовах війни для ТОВ «РУДОМАЙН». Обґрунтований механізм підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» через систему внутрішнього фінансування та планування оборотних коштів. Здійснена оптимізація фінансової структури ТОВ «РУДОМАЙН» у прогностичному періоді. Практичні рекомендації роботи мають прикладний характер і можуть бути використані для покращення управлінських процесів.

Ключові слова: фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність, капітал, власний капітал, власні оборотні кошти.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	7
1.1. Фінансова стійкість як необхідна умова стабільної діяльності суб'єктів господарювання	7
1.2. Методичний інструментарій аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання	14
1.3. Методи та підходи до забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах війни	24
Висновки до розділу 1	35
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»	38
2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «РУДОМАЙН»	38
2.2. Аналіз капіталу ТОВ «РУДОМАЙН» та джерел його формування	47
2.3. Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»	54
2.4. Визначення типу та запасу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»	74
Висновки до розділу 2	79
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ЩОДО ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН» В УМОВАХ ВІЙНИ	84
3.1. Механізми управління ризиком фінансової стійкості та заходи з її утримання і консервації в умовах війни для ТОВ «РУДОМАЙН»	84
3.2. Механізм підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» через систему внутрішнього фінансування та планування оборотних коштів	89
3.3. Оптимізація фінансової структури ТОВ «РУДОМАЙН» у прогностичному періоді	94
Висновки до розділу 3	100
ВИСНОВКИ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	112
ДОДАТКИ	119

ВСТУП

Забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання є однією з ключових умов їх стабільного функціонування та розвитку в сучасному економічному середовищі. В умовах підвищеної нестабільності саме рівень фінансової стійкості визначає здатність суб'єкта господарювання своєчасно виконувати свої зобов'язання, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та зберігати конкурентні позиції. Важливу роль у цьому процесі відіграє діагностика фінансової стійкості, яка базується на комплексному аналізі фінансових показників і коефіцієнтів та дозволяє об'єктивно оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання, виявити наявні й потенційні ризики, а також сформулювати обґрунтовані управлінські рішення щодо її підтримки та зміцнення.

Актуальність дослідження фінансової стійкості суттєво зросла внаслідок повномасштабної військової агресії Російської Федерації проти України, що розпочалася 24 лютого 2022 року. Війна спричинила безпрецедентний тиск на національну економіку: значна частина фінансових ресурсів була спрямована на потреби оборони, мільйони громадян втратили роботу та житло, порушилися виробничі й логістичні ланцюги, а багато суб'єктів господарювання були змушені призупинити діяльність або релокувати виробничі потужності в більш безпечні регіони. Додатковими чинниками дестабілізації стали зниження споживчого попиту, скорочення обсягів виробництва, втрати майна, інфраструктури та транспортних засобів, що потребує значних інвестицій для відновлення.

Більшість бізнесів виявилися неготовими до таких кризових умов, не маючи наперед розроблених планів реагування на надзвичайні ситуації та ефективних стратегій управління фінансовими ризиками. Частина міжнародних компаній припинила діяльність на території України відповідно до корпоративних або урядових рішень, тоді як національні підприємства продовжували роботу в умовах високої невизначеності, підтримуючи економічну стабільність держави. За таких обставин своєчасна оцінка фінансової

стійкості та розробка дієвих заходів щодо її забезпечення набувають особливої практичної значущості, що зумовлює актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи.

Суттєвий внесок у розвиток теорії та практики управління фінансовою стійкістю зробили вітчизняні вчені, зокрема: Гапак Н., Гузь М., Єлецьких С., Ільїна К., Капштан С., Костенко Ю., Короленко О., Клименко А., Кравченко М., Масленников Є., Пігуль Н.Г., Приймак І. та інші. Водночас, залишається актуальною проблема пошуку механізмів забезпечення та підтримки фінансової стійкості бізнесу саме в умовах війни.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є дослідження концептуальних і прикладних засад забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни та обґрунтування напрямів її оптимізації.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання:

- розкрити економічну сутність фінансової стійкості як необхідної умови стабільної діяльності суб'єктів господарювання;
- проаналізувати існуючий методичний інструментарій аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання;
- дослідити методи та підходи до забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах війни;
- надати характеристику базового підприємства та оцінити його основні техніко-економічні показники;
- дослідити та оцінити фінансову стійкість базового підприємства;
- визначити тип та обсяги запасу фінансової стійкості;
- розробити рекомендації щодо оптимізації рівня фінансової стійкості .

Предметом дослідження є фінансова стійкість суб'єктів господарювання, а об'єктом - діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» у частині забезпечення та оптимізації власної фінансової стійкості в умовах війни.

Інформаційну основу дослідження сформовано з використанням наукових праць провідних вітчизняних і зарубіжних учених у сфері фінансового аналізу, чинних нормативно-правових актів, офіційних статистичних даних, фінансової

звітності досліджуваного підприємства, а також матеріалів фахових видань і сучасних електронних ресурсів.

У процесі дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, серед яких аналіз абсолютних і відносних фінансових показників, метод групування, графічні способи подання інформації, табличне узагальнення результатів та використання системи фінансових коефіцієнтів.

Практична цінність отриманих результатів полягає у формуванні обґрунтованих напрямів підвищення фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах воєнного стану, а також у розрахунку очікуваного економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів.

Для опрацювання, аналізу та візуалізації аналітичних даних у ході виконання роботи використовувалися прикладні програмні продукти Microsoft Word і Microsoft Excel.

Результати кваліфікаційної роботи частково оприлюднені автором у збірнику матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції “European science and innovation congress” (January 14-16, 2026) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2026 – «Фінансова стійкість бізнесу в умовах війни: теоретико-методичні засади та приклад ТОВ «РУДОМАЙН»», С. 404-412. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2026/01/EUROPEAN-SCIENCE-AND-INNOVATION-CONGRESS-14-16.01.26.pdf>

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

1.1 Фінансова стійкість як необхідна умова стабільної діяльності суб'єктів господарювання

Фінансова стійкість є ключовою умовою безперервного та результативного функціонування суб'єктів господарювання. Вона відображає їхню здатність підтримувати ефективну операційну модель, спираючись на збалансовані фінансово-економічні показники. У широкому розумінні фінансова стійкість виступає характеристикою результативності й стабільності діяльності підприємства, здатністю забезпечувати сталість фінансових параметрів та адаптуватися до змін як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Рівень фінансової стійкості визначає подальші можливості розвитку підприємства. Недостатня стійкість може призвести до втрати платоспроможності, дефіциту ресурсів та неможливості забезпечити продуктивне зростання. Водночас надмірна стійкість, що проявляється у формуванні надлишкових запасів або резервів, здатна уповільнювати розвиток, знижувати гнучкість та ефективність управління капіталом.

Оскільки фінансова стійкість не є сталою чи абсолютною величиною, вона передбачає підтримання оптимальних пропорцій між її ключовими складовими. Фінансова стійкість характеризує фактичний стан суб'єкта господарювання, впливає на всі критично важливі сфери його діяльності, створює передумови для реалізації стратегічних цілей, забезпечується через раціональне управління капіталом і грошовими потоками та дозволяє підприємству зберігати конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Попри значну увагу з боку вітчизняних і зарубіжних дослідників, єдиного підходу до визначення фінансової стійкості досі не вироблено. Дослідники акцентують увагу на різних її аспектах: одні пов'язують її із загальним

фінансовим станом підприємства [2, 5], інші - зі здатністю здійснювати певні дії або ефективно використовувати ресурси [3-4, 6-7]. Дискусії точаться також навколо співвідношення понять «стійкість», «сталість», «стабільність», «рівновага», «збалансованість» та їхніх англomовних відповідників, що підкреслює багатоаспектність і складність цієї економічної категорії.

Результат узагальнення більшості цих дискусій наведено на рис. 1.1.

Стан підприємства або ресурсів, які забезпечують платоспроможність	Здатність підприємства поглинати зовнішні й внутрішні дестабілізуючі фактори
Рівновага або здатність повертатись до неї	Сукупність взаємозумовлених та взаємопов'язаних показників, які забезпечують здатність до безперервності діяльності

Рис.1.1. Основні фактори визначення фінансової стійкості

Джерело: складено автором

Багатоманітність трактувань фінансової стійкості у сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових джерелах пояснюється широким спектром її змістових характеристик. Особливості наукових підходів до розуміння поняття «фінансова стійкість» узагальнено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Узагальнення сутності поняття «фінансова стійкість» у наукових джерелах

Автор	Зміст поняття
1	2
Шелудько В.М. [1]	Фінансова стійкість полягає в тому, що активи компанії мають постійне джерело формування, що гарантує платоспроможність і незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури та поведінки партнерів.
Філімоненков О.С. [2]	Фінансова стійкість – це стан, за якого обсяг майна (активів) суб'єкта господарювання є достатнім для погашення її зобов'язань, тобто платоспроможність компанії.
Савицька Г.В. [3]	Фінансова стійкість підприємства визначається як його здатність функціонувати і розвиватися в змінному внутрішньому і зовнішньому середовищі, зберігаючи співвідношення між активами і пасивами та забезпечуючи довгострокову платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах прийняттого рівня ризику.

Продовження таблиці 1.1

1	2
Тютюнник Ю.М. [4]	Характеризує фінансову стійкість як здатність підприємства функціонувати і розвиватися в мінливому економічному середовищі, зберігати рівновагу між активами і пасивами та гарантувати довгострокову платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах прийнятного рівня ризику.
Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. [5]	Фінансова стійкість є більш узагальненою характеристикою фінансового стану підприємства. Вона характеризує здатність підприємства розвиватися та функціонувати як суб'єкт господарювання.
Приймак І.І. [6]	Це спроможність суб'єкта господарювання функціонувати протягом тривалого періоду, одержувати достатній для відтворення потенціалу, виплати дивідендів і стабільного розвитку прибуток, забезпечуючи при цьому економічно обгрунтоване співвідношення джерел фінансування та активів і збалансоване надходження й виплату грошових коштів, попри вплив внутрішніх і зовнішніх факторів.
Єлецьких С.Я. [7]	Це комплексна характеристика здатності підприємства повертатися до стану фінансової рівноваги за рахунок досягнення збалансованості показників фінансового стану на всіх дієздатних стадіях життєвого циклу підприємства; така збалансованість забезпечується пропорційністю кругообігу капіталу на всіх стадіях його руху, пропорційністю складу та структури активів і капіталу підприємства, коливаннями показників фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності, рентабельності в межах інтервалів припустимих значень залежно від стадії життєвого циклу підприємства.
Масленніков Є.І. [8]	Це системний процес діяльності підприємства, який відображається у здатності погасити свої зобов'язання у встановлені терміни та забезпечити зростання дисконтованого сукупного доходу і фінансову рівновагу.

Джерело: складено автором на основі [1-8].

У науковій літературі простежується тенденція ототожнювати поняття «фінансовий стан» і «фінансова стійкість», унаслідок чого останню нерідко трактують як «стабільний» або «позитивний» фінансовий стан суб'єкта господарювання. Водночас такий підхід не враховує складність взаємозв'язків між фінансовими показниками: покращення однієї характеристики може супроводжуватися погіршенням іншої, що унеможливорює однобічні висновки.

Поряд із цим, група вітчизняних і зарубіжних економістів [10-12] розглядає фінансову стійкість винятково через призму структури капіталу, визначаючи її як оптимальне співвідношення власних і позикових ресурсів. За

такого підходу систему індикаторів обмежують показниками, що відображають джерела фінансування та ступінь фінансової незалежності від кредиторів. Такий підхід є корисним, проте не повним, адже поряд із формуванням капіталу важливого значення набуває ліквідність активів та здатність суб'єкта господарювання швидко виконувати боргові зобов'язання.

Поділяючи думку окремих дослідників [13, с. 98], фінансову стійкість доцільно тлумачити як здатність суб'єкта господарювання зберігати стабільність під впливом економічних викликів - криз, ринкових коливань, непередбачуваних витрат - мінімізуючи збитки й утримуючи при цьому свою інвестиційну та стратегічну привабливість. Підґрунтям такої стійкості є раціональне управління ресурсами, контроль фінансових ризиків, а також здатність адаптуватися до змін ринкового середовища.

Ключовим аспектом стійкого розвитку суб'єкта господарювання є його здатність ефективно функціонувати як у внутрішніх, так і в зовнішніх умовах. Це потребує гнучкої структури фінансових ресурсів і можливості залучати позиковий капітал у разі необхідності, тобто підтримувати належний рівень кредитоспроможності. Кредитоспроможним є суб'єкт господарювання, спроможний не лише отримати кредит, а й гарантувати своєчасне повернення позики та сплату відсотків. Відтак фінансова стійкість тісно пов'язана з розвитком самоокупності та зростанням прибутку й капіталу.

Більшість наявних трактувань базується на аналізі інформації фінансової звітності - балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів. Оскільки ці документи є взаємопов'язаними, некоректним є твердження про автономність понять «фінансовий стан», «фінансова рівновага» та «фінансова стійкість» [9, С. 652]. Навпаки, вони відображають різні грані єдиної фінансової характеристики підприємства. При цьому стійкість слід розуміти не лише як здатність підтримувати рівновагу, а передусім як забезпечення безперервності діяльності та можливостей для розвитку.

У наукових працях вітчизняних і зарубіжних дослідників дедалі частіше використовується поняття «резильєнтність» у контексті діяльності суб'єктів

господарювання [15]. Експерти міжнародної аудиторської компанії «Ернст енд Янг» трактують цю категорію як здатність організацій своєчасно реагувати на суттєві збої, оперативно відновлювати безперервність діяльності та підтримувати прийнятний рівень обслуговування клієнтів і контрагентів навіть в умовах значних порушень звичного функціонування [16].

Водночас лише у роботах В.Є. Хаустової та О.І. Решетняк акцентується увага на принципових відмінностях між поняттями «резильєнтність» і «стійкість». Науковці обґрунтовують, що стійкість пов'язується переважно з превентивними, тобто передподієвими зусиллями, спрямованими на зменшення потенційних негативних наслідків майбутніх криз. Натомість «резильєнтність», за їхньою позицією, має постподієвий характер і означає здатність економічної системи поглинати впливи, пом'якшувати втрати та відновлювати свій функціональний стан завдяки внутрішнім адаптивним властивостям після дії різноманітних шоків [17, с. 37]. Слід зауважити, що більшість інших дослідників не приділяють достатньої уваги аналізу співвідношення цих двох категорій.

Варто підкреслити, що оцінювати діяльність суб'єкта господарювання слід у двох взаємодоповнювальних площинах - зовнішній та внутрішній. Зовнішній аспект фінансової стійкості відображає рівень передбачуваності та збалансованості економічного середовища, у якому функціонує суб'єкт господарювання. Він формується під впливом державної макроекономічної політики, ринкових правил та умов, що визначають можливості стабільного розвитку бізнесу.

Внутрішній аспект фінансової стійкості характеризує стан і динаміку ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання - як матеріального, так і фінансового та інтелектуального. Саме раціональне управління ресурсами, їхнє ефективне використання та здатність суб'єкта господарювання підтримувати конкурентоспроможні показники є фундаментом для досягнення стабільно високих фінансово-економічних результатів.

Таким чином, лише комплексне врахування зовнішніх умов і внутрішніх можливостей дозволяє сформулювати повний погляд на реальний рівень фінансової

стійкості суб'єкта господарювання. Фактори впливу на фінансову стійкість наведені на рис. 1.2.

Рис.1.2. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємств

Джерело: [18].

Сьогодні саме економічні та фінансові чинники формують найбільш відчутний вплив на рівень фінансової стійкості суб'єктів господарювання. За несприятливих умов вони здатні спричинити глибокі кризові явища, різке погіршення результатів діяльності, а в окремих випадках - призвести до банкрутства та припинення функціонування компаній.

На сучасному етапі розвитку економіки України фінансова стійкість значної частини підприємств істотно ослабла. Це зумовлено поєднанням низки потужних зовнішніх та внутрішніх викликів: впливом глобальної фінансово-економічної кризи, високими темпами інфляції, нестабільністю податкової та кредитної політики, що формує невизначеність для бізнесу. Усе це погіршує інвестиційний клімат країни та стримує розвиток підприємницької активності.

Важливу роль відіграє і зовнішньоторговельна політика держави - передусім регулювання імпорту та експорту. Вона безпосередньо впливає на можливості українських виробників конкурувати на міжнародних ринках. За

відсутності сприятливих умов зовнішньоекономічної діяльності компанії стикаються з додатковими бар'єрами, що негативно позначається на їхній фінансовій стабільності.

Суттєвий вплив має й фаза економічного циклу, у якій перебуває країна. Під час кризових періодів, що нині характерно для України, спостерігається розрив між темпами виробництва та темпами реалізації продукції. Скорочення обсягів інвестицій у запаси ще більше поглиблює падіння продажів, що прямо впливає на прибутковість підприємств. Зниження доходів компаній стає чинником погіршення їхньої ліквідності та платоспроможності, створюючи умови для потенційної хвилі банкрутств.

Таким чином, сукупний вплив макроекономічної нестабільності, обмежених інвестиційних можливостей, дисбалансів зовнішньої торгівлі та кризових коливань економічного циклу формує складні умови для забезпечення фінансової стійкості українських суб'єктів господарювання.

Одним із ключових чинників забезпечення фінансової стійкості бізнесу є наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів. Такі ресурси можуть формуватися лише за умови ефективної діяльності суб'єктів господарювання, яка здатна генерувати стабільний прибуток. Саме прибуток дає можливість своєчасно виконувати зобов'язання перед банками та іншими фінансовими інститутами, акціонерами, інвесторами, а також виступає основою для розширення бізнесу. Він є головним джерелом фінансування модернізації виробництва, оновлення основних засобів чи інвестицій у нові напрямки розвитку.

Водночас для реального зміцнення фінансової стійкості важливим є не лише абсолютний обсяг отриманого прибутку, а й його співвідношення з вкладеним капіталом і витратами, тобто рівень рентабельності. Саме показники прибутковості відображають, наскільки ефективно суб'єкт господарювання використовує свої ресурси та наскільки стійким є його фінансовий результат у довгостроковій перспективі.

У сучасному бізнес-середовищі, що характеризується високим рівнем економічної нестабільності, досягнення стратегічних фінансових цілей та забезпечення довготривалої стійкості неможливі без комплексного підходу. Це передбачає [23]:

- мінімізацію впливу негативних факторів внутрішнього та зовнішнього середовищ на діяльність суб'єкта господарювання;
- чітке та ефективне виконання запланованих заходів, спрямованих на збереження фінансової рівноваги;
- наявність результативної системи стратегічного фінансового управління, яка включає сучасні механізми управління ризиками та інструменти підвищення фінансової стійкості.

Отже, прибутковість і здатність до ефективного управління фінансовими ризиками виступають фундаментальними умовами стабільного розвитку суб'єкта господарювання та його стійкості в умовах невизначеності.

1.2 Методичний інструментарій аналізу фінансової стійкості бізнесу

Фундаментом вирішення завдання забезпечення фінансової стійкості бізнесу є системний аналіз та подальше комплексне оцінювання її рівня. Метою такої оцінки є визначення ступеня залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, рівня фінансового ризику, здатності здійснювати фінансування за рахунок власних ресурсів, а також окреслення меж безпечного функціонування та наявних резервів зміцнення фінансової стійкості [24].

У процесі аналізу фінансової стійкості вирішується низка взаємопов'язаних завдань, серед яких ключовими є:

1. Діагностика поточного фінансового стану – оцінювання рівня фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства.

2. Аналіз ефективності використання ресурсів – визначення результативності залучення та використання майнового потенціалу й оборотних активів.

3. Виявлення проблемних зон – ідентифікація причин виникнення фінансових ускладнень, потенційних ризиків і загроз стабільності діяльності.

4. Формування управлінських рішень – обґрунтування та планування комплексу заходів, спрямованих на покращення фінансового стану підприємства.

5. Прогнозування розвитку – розробка прогнозних сценаріїв зміни ключових фінансових показників і можливих траєкторій розвитку.

6. Зміцнення фінансової автономії – досягнення більш високого рівня фінансової незалежності як передумови сталого довгострокового розвитку.

7. Підвищення інвестиційної привабливості – оцінювання перспективності підприємства для потенційних інвесторів і кредиторів.

Таким чином, аналіз фінансової стійкості виступає не лише інструментом діагностики поточного стану, а й основою для формування стратегічних рішень щодо забезпечення стабільності та конкурентоспроможності бізнесу.

Інформаційною базою для оцінки фінансової стійкості виступає Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», Форма №1-м (для малих підприємств) або Форми №1-мс (для мікропідприємств), Форма №2 «Звіт про фінансові результати», Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», складені відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також бухгалтерська інформація за поточними розрахунками.

При оцінці фінансової стійкості суб'єкта господарювання слід дотримуватися певної послідовності кроків-етапів, яка подана на рис. 1.3.

Процес оцінювання фінансової стійкості суб'єкта господарювання має комплексний характер і передбачає застосування різних підходів та методів, які не функціонують ізольовано, а взаємодіють між собою та доповнюють один одного з метою отримання обґрунтованих аналітичних результатів у конкретних

умовах діяльності. Така методологічна багатоваріантність дає змогу глибше відобразити реальний стан фінансової стабільності та її перспективи.

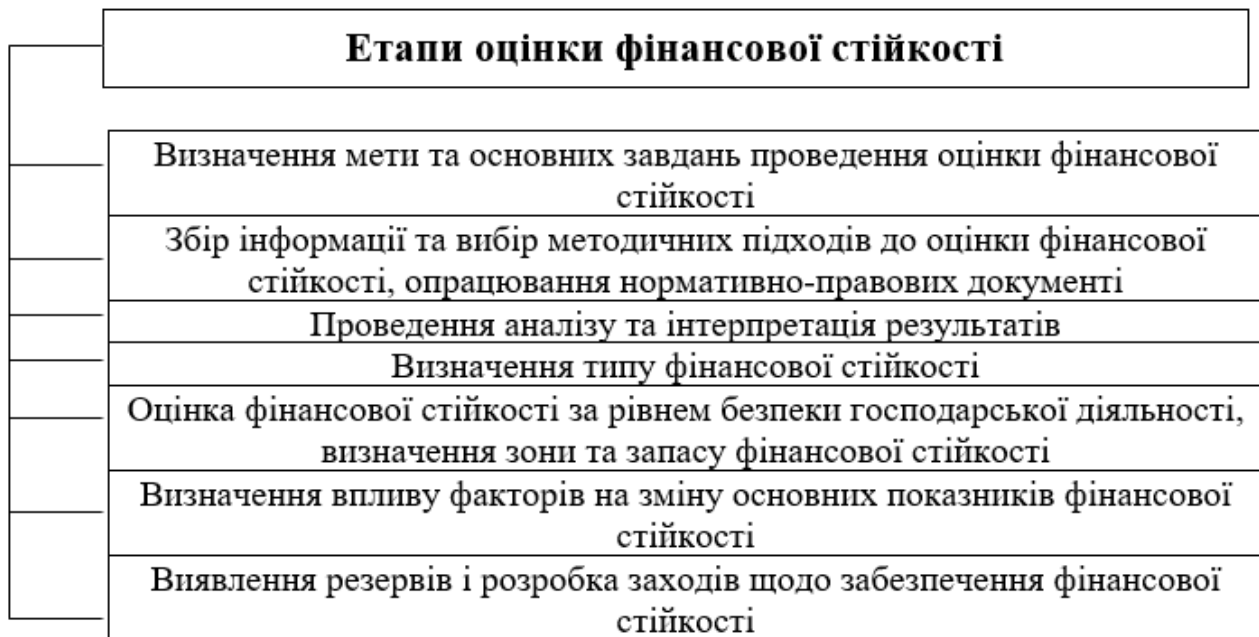

Рис. 1.3. Етапи оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Джерело: [25]

До найбільш поширених підходів належать традиційний, ресурсний, підхід ресурс-менеджменту, а також підхід, що базується на використанні стохастичних методів, зокрема інструментів теорії нечітких (неточних) множин. Перші три підходи ґрунтуються переважно на використанні системи абсолютних і відносних фінансових показників та реалізуються через коефіцієнтний метод, що дозволяє здійснювати порівняльний аналіз динаміки та структури фінансових результатів.

Окреме місце посідає підхід, побудований на елементах стохастичного аналізу, який дає можливість оцінювати й прогнозувати ймовірність втрати суб'єктом господарювання фінансової стійкості у короткостроковій і середньостроковій перспективі. Методи та моделі, що базуються на теорії неточних множин, потребують використання спеціального математичного апарату та більш складних алгоритмів обробки інформації. Хоча на сьогодні ці інструменти ще не набули широкого практичного поширення, вони

розглядаються як перспективні сучасні технології аналізу та оцінювання складних систем управління.

Кожен із зазначених підходів пропонує власний набір методів і моделей, які істотно відрізняються за механізмами реалізації та характером отриманих результатів. Саме це дає змогу сформуванню багатовимірну характеристику фінансової стійкості суб'єкта господарювання та врахувати її вплив на напрями стратегічного розвитку в майбутньому.

Основні підходи до оцінювання фінансової стійкості суб'єктів господарювання на думку Кравченко М.О. та Леонтовської М.А. [23] можуть бути узагальненими наступним чином (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Підходи до оцінювання фінансової стійкості суб'єктів господарювання

Назва підходу	Сутність підходу	Результат оцінки
Агрегатний підхід	Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості	Визначення типу фінансової стійкості
Коефіцієнтний підхід	Аналіз відносних показників фінансової стійкості та їх порівняння з нормативними значеннями	Визначення реального фінансового стану, слабких і сильних сторін діяльності підприємства
Маржинальний підхід	Розрахунок порогу рентабельності за допомогою поділу затрат на постійні і змінні та використання показника маржинального доходу	Визначення запасу фінансової стійкості
Бальний підхід	Додавання коефіцієнтів ліквідності до складу показників у бальній оцінці фінансової стійкості	Визначення класу фінансової стійкості
Балансовий підхід	Використання балансової моделі	Оцінка фінансової стійкості виходячи зі ступеня покриття запасів та основних засобів джерелами фінансування
Інтегральний підхід	Інтегральна оцінка ступеня фінансової стійкості з використанням загального показника зміни фінансової стійкості	Визначення ступеню фінансової стійкості та виявлення її динаміки
Факторний підхід	Проведення факторного аналізу фінансової стійкості, який включає в себе побудову ланцюга показників та аналіз їх темпів зростання	Визначення рангу показників, який дозволить сформуванню висновку про фінансовий стан підприємства
Матричний підхід	Складання матричних балансів	Розрахунок структури й визначення якості активів балансу та достатності джерел їх фінансування

Джерело: [23]

Так, на нашу думку, найбільш наочним є коефіцієнтний підхід, адже за допомогою нього можна проаналізувати динаміку минулого та поточного станів фінансової стійкості, виявити недоліки та переваги функціонування фінансової системи організації, та на основі даних результатів прийняти правильні та ефективні управлінські рішення щодо впровадження змін.

Оцінювання фінансової стійкості підприємства в умовах стабільного та передбачуваного функціонування, як правило, базується на комплексному аналізі ключових фінансово-економічних характеристик. Такий аналіз охоплює дослідження структури активів і майна підприємства, а також вивчення динаміки змін у складі ресурсів та джерел їх формування із застосуванням вертикального і горизонтального аналізу.

Важливим елементом є розрахунок та інтерпретація показників ліквідності, які відображають здатність підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Окрему увагу приділяють індикаторам фінансової стійкості, що характеризують рівень залежності від залучених коштів і стабільність структури капіталу.

Доповнюють загальну картину показники ділової активності, які відображають ефективність використання ресурсів у процесі операційної діяльності, а також показники рентабельності, що дають змогу оцінити прибутковість бізнесу та результативність управлінських рішень. Сукупне використання цих аналітичних інструментів дозволяє сформувати об'єктивне уявлення про фінансовий стан і потенціал розвитку підприємства.

У межах нашого дослідження за основу було взято, поглиблено та адаптовано методику, побудовану на відповідному підході та запропоновану К. Ільїною [26]. Зазначена методика передбачає визначення рівня фінансової стійкості підприємства на основі системи відносних фінансових показників, які співставляються з установленими нормативними значеннями (табл. 1.3).

На підставі розрахованих коефіцієнтів формується узагальнююча таблиця результатів, що дає змогу провести інтегральну оцінку та визначити загальний рівень фінансової стійкості підприємства (табл. 1.4).

Такий підхід забезпечує комплексність аналізу та об'єктивність отриманих висновків щодо фінансового стану досліджуваного суб'єкта господарювання.

Якщо суб'єкт господарювання має більшість показників вище нормативних значень, це відповідно свідчить про високий рівень фінансової стійкості. Аналогічно показники в межах нормативних значень – це достатній

рівень фінансової стійкості, нижчі показники – критичний рівень.

Таблиця 1.3

Показники оцінювання рівня фінансової стійкості

Група показників	Показник	Формула обчислення	Норма
Структура капіталу	Коефіцієнт фінансової незалежності ($K_{\text{нзл}}$)	<i>Власний капітал / активи</i>	0,50 – 0,80
	Коефіцієнт фінансового ризику ($K_{\text{фр}}$)	<i>Позичений капітал / власний капітал</i>	0,25 – 1,00
	Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($K_{\text{ман}}$)	<i>Власні оборотні кошти / власний капітал</i>	Зростання
	Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних коштів ($K_{\text{обн}}$)	<i>Оборотні активи / необоротні активи</i>	Зростання
	Коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів ($K_{\text{за}}$)	<i>Загальні зобов'язання/активи</i>	0,20 – 0,50
	Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів ($K_{\text{дз}}$)	<i>Довгострокові зобов'язання/активи</i>	0,20 – 0,50
	Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів ($K_{\text{дз.д.а}}$)	<i>Довгострокові зобов'язання / необоротні активи</i>	0,20 – 0,50
Ліквідність	Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{\text{пот.л}}$)	<i>Оборотні активи / поточні зобов'язання</i>	> 2,00
	Коефіцієнт критичної ліквідності ($K_{\text{крит.л}}$)	<i>(Оборотні активи – запаси) / поточні зобов'язання</i>	0,70 – 0,80
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{\text{абс.л}}$)	<i>(Грошові кошти + Еквівалент грошових коштів) / поточні зобов'язання</i>	0,20 – 0,35
Забезпеченість запасами	Коефіцієнт забезпеченості запасами ($K_{\text{за}}$)	<i>Власні оборотні кошти/запаси</i>	Зростання
Запас фінансової стійкості	Запас фінансової стійкості (ЗФС)	<i>(Виручка – точка беззбитковості у грошовій формі) / виручка</i>	Зростання
Бізнес-ризик	Маржинальний дохід (МД)	<i>Постійні витрати + чистий прибуток</i>	Зростання
	Операційний важіль (ОВ)	<i>Маржинальний дохід / чистий прибуток</i>	Зростання
Фінансовий ризик	Фінансовий ризик (ФР)	<i>Власні кошти / позичені кошти</i>	Зменшення

Джерело: [26]

Таблиця 1.4

Матриця визначення рівня фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Критерії оцінки	Надійно	Достатньо	Критично
Структура капіталу			
Ліквідність			
Коефіцієнт забезпеченості запасами			
Запас фінансової стійкості			
Врахування бізнес-ризик у тому числі операційного важеля			
Врахування фінансового ризику			

Джерело: [23]

Агрегатний підхід у діагностиці фінансової стійкості дає змогу визначити її тип через аналіз джерел формування оборотного капіталу суб'єкта господарювання. Його зміст полягає у встановленні того, наскільки наявні фінансові ресурси є достатніми для фінансування запасів та покриття поточних витрат.

Рівень забезпеченості запасів власними і залученими коштами слугує базою для класифікації фінансової стійкості суб'єкта господарювання та дозволяє оцінити ступінь його фінансової самостійності, платоспроможності й рівень господарського ризику. Використання такого підходу забезпечує більш глибоке розуміння фактичного фінансового стану суб'єкта господарювання та його спроможності стабільно працювати в умовах динамічного економічного середовища.

За абсолютний показник фінансової стійкості приймають наявність власних оборотних коштів (ВОК). Це розрахунковий показник і визначається за формулою:

$$ВОК = BK - НА, \quad (1.1)$$

де BK – власний капітал;

$НА$ – необоротні активи.

Зазначений показник відображає обсяг власного капіталу, що залишається в розпорядженні суб'єкта господарювання після фінансування необоротних активів, тобто ту частину ресурсів, яка може бути спрямована на формування оборотних активів. Як правило, довгострокові активи фінансуються за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань, проте в окремих випадках до цього можуть залучатися і короткострокові кредити. Натомість поточні активи формуються переважно за рахунок власних коштів та короткострокових зобов'язань.

Наявність або відсутність власного оборотного капіталу є важливою характеристикою рівня фінансової незалежності суб'єкта господарювання та стійкості його фінансового стану. Для більш детального визначення типу фінансової стійкості використовують систему абсолютних показників, які дають

змогу комплексно оцінити здатність підприємства стабільно фінансувати свою діяльність.

Для визначення типу фінансової стійкості розраховують такі абсолютні показники:

- надлишок (+) чи нестача (–) власних оборотних коштів для формування запасів, який визначається за формулою [28]:

$$\pm BOK = BOK - З, \quad (1.2)$$

де З – запаси і витрати;

- надлишок (+) чи нестача (–) власних і довгострокових джерел формування запасів, що визначається за формулою [28]:

$$\pm BD = BOK + ДсЗ - З, \quad (1.3)$$

де ДсЗ – довгострокові зобов'язання;

- надлишок (+) чи нестача (–) загальної величини основних джерел формування запасів [28]:

$$\pm ЗВ = BOK + ДсЗ + КсЗ - З, \quad (1.4)$$

де КсЗ – короткострокові зобов'язання.

В залежності від значення цих показників відносно нуля, виділяють чотири типи фінансової стійкості: абсолютна фінансова стійкість, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан та критичний фінансовий стан.

Абсолютна фінансова стійкість притаманна суб'єктам господарювання, які характеризуються максимальною автономністю у фінансовій діяльності. Переважна частка майна формується за рахунок власних джерел фінансування, що свідчить про мінімальну залежність від зовнішніх кредиторів. У такій ситуації суб'єкт господарювання практично не залучає довгострокові позикові ресурси, а розвиток і розширення виробничого потенціалу здійснюється винятково за рахунок власних накопичених коштів. Це забезпечує високий рівень платоспроможності, стійкість до зовнішніх фінансових ризиків і стабільність господарської діяльності. У цьому випадку, абсолютні показники фінансової стійкості повинні мати такі значення [28]:

$$\begin{cases} BOK - 3 \geq 0 \\ BOK + ДсЗ - 3 \geq 0 \\ BOK + ДсЗ + КсЗ - 3 \geq 0 \end{cases} \quad (1.5)$$

Для кожного типу фінансової стійкості визначається тривимірний показник (S) [28]:

$$S = \begin{cases} 1, \text{ якщо } \pm BOK > 0, \pm ВД > 0, \pm 3B > 0 \\ 0, \text{ якщо } \pm BOK < 0, \pm ВД < 0, \pm 3B < 0 \end{cases} \quad (1.6)$$

Тривимірний індикатор абсолютної фінансової стійкості визначається у вигляді комбінації $S = (1, 1, 1)$. Наявність саме такого значення означає повну фінансову самодостатність суб'єкта господарювання. Водночас у реальній господарській практиці така ситуація трапляється доволі рідко і в окремих випадках може свідчити не лише про високу стабільність, а й про надмірну обережність управлінських рішень, зокрема небажання або неспроможність ефективно залучати позиковий капітал для підвищення дохідності власних коштів.

Нормальна фінансова стійкість, своєю чергою, характеризується наявністю певних дисбалансів у структурі фінансування оборотних активів. Загальний рівень стійкості при цьому залишається в межах допустимих значень, однак у пасивах зростає частка кредиторської заборгованості. Попри дефіцит довгострокових джерел покриття оборотних активів, суб'єкта господарювання зберігає достатній рівень фінансової автономії, що дає змогу залучати кредитні ресурси для згладжування тимчасових розривів у грошових потоках. Абсолютні показники за даного типу фінансової стійкості мають такі значення [28]:

$$\begin{cases} BOK - 3 < 0 \\ BOK + ДсЗ - 3 \geq 0 \\ BOK + ДсЗ + КсЗ - 3 \geq 0 \end{cases} \quad (1.7)$$

Тривимірний показник – $S = (0, 1, 1)$.

Нестійкий фінансовий стан суб'єкта господарювання проявляється у браку власних і довгострокових джерел фінансування оборотних активів. У таких

умовах формування товарно-матеріальних запасів здійснюється переважно за рахунок кредиторської заборгованості. За наявності затримок у погашенні дебіторської заборгованості це призводить до швидкого зростання короткострокових зобов'язань та посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Така ситуація підвищує ризики втрати платоспроможності та ускладнює забезпечення стабільності поточної діяльності. При такому становищі абсолютні показники мають значення [28]:

$$\begin{cases} BOK - Z < 0 \\ BOK + DcZ - Z < 0 \\ BOK + DcZ + KcZ - Z \geq 0 \end{cases} . \quad (1.8)$$

Тривимірний показник – $S = (0, 0, 1)$.

При критичному фінансовому стані суб'єкт господарювання не в змозі формувати всі запаси і витрати за рахунок нормальних джерел фінансування і знаходиться на межі банкрутства. У такому разі, значення всіх абсолютних показників будуть менше нуля [28].

$$\begin{cases} BOK - Z < 0 \\ BOK + DcZ - Z < 0 \\ BOK + DcZ + KcZ - Z < 0 \end{cases} . \quad (1.9)$$

Тривимірний показник – $S = (0, 0, 0)$.

Звісно, описані автором традиційні методи оцінки фінансової стійкості, є основоположними, проте оцінювання та прогнозування фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану є вкрай ускладненим процесом, оскільки війна формує середовище підвищеної невизначеності та множинних ризиків. Воєнні дії можуть спричиняти не лише зниження виробничої активності, а й повну зупинку діяльності, руйнування інфраструктури, втрату майна, сировини та людських ресурсів. Наявність форс-мажорних чинників, які за своєю природою є непередбачуваними та майже не піддаються якісному прогнозуванню, істотно обмежує можливості застосування традиційних аналітичних інструментів і фінансових моделей.

Водночас практичний досвід 2022 року засвідчив, що воєнний стан не завжди означає неминучу поразку для бізнесу. За умови гнучкого та професійного управління він здатний адаптуватися до нових реалій, перебудовувати бізнес-процеси, зберігати ключові активи та забезпечувати безперервність діяльності. У низці випадків війна стала поштовхом до появи нових бізнес-моделей, диверсифікації діяльності та формування додаткових можливостей для розвитку навіть у кризових умовах.

1.3 Методи та підходи до забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах війни

Війна в Україні створила безпрецедентні виклики для бізнесу, спричинивши суттєві втрати та порушення звичних бізнес-процесів - від логістики й постачання сировини до кадрових та фінансових проблем. Постраждала вся економіка країни - багато суб'єктів господарювання були змушені скоротити діяльність або тимчасово призупинити роботу через руйнування інфраструктури, зростання витрат та дефіцит кадрів. Найважливіші чинники, які впливають на фінансову стійкість підприємств в умовах війни наведено на рис. 1.4.

Повномасштабне вторгнення мало глибокий вплив на фінансову стійкість українських підприємств, виявивши широкий спектр негативних наслідків - від короткочасних труднощів до повного припинення діяльності. За даними опитування, після початку війни 64 % мікро-, малих і середніх підприємств (ММСП) були змушені тимчасово зупинити або призупинити свою діяльність [30].

Водночас, незважаючи на ці шокові обставини, значна частина бізнесів змогла відновитися. Станом на кінець 2023 року лише 9,6 % підприємств, які призупинили діяльність, залишалися під реальною загрозою ліквідації [30].

Однак негативні наслідки війни залишаються відчутними і в 2024–2025 роках. За результатами досліджень 2024 року близько 47 % українських ММСП зафіксували зниження прибутку. Лише 17 % заявили про зростання доходів [31].

Зниження попиту	<ul style="list-style-type: none"> • скорочення споживчих витрат • зниження інвестиційної активності та зменшення експорту
Порушення логістичних ланцюгів	<ul style="list-style-type: none"> • ускладнення доставки сировини та готової продукції • логістичні затримки на кордоні • зростання транспортних витрат
Зниження виробничих потужностей	<ul style="list-style-type: none"> • внаслідок бойових дій багато підприємств зазнали значних збитків, через втрату або знищення активів
Дефіцит оборотних коштів	<ul style="list-style-type: none"> • труднощі у фінансуванні поточної діяльності • низька кредитоспроможність • зниження рівня платоспроможності
Зростання витрат	<ul style="list-style-type: none"> • інфляція, девальвація національної валюти • підвищення вартості енергоносіїв, сировини, логістичних послуг
Вплив на трудові ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • вимушене переселення, еміграція кваліфікованих кадрів • призов працівників до ЗСУ • відмова від бронювання призовників від призову

Рис. 1.4. Фактори впливу війни на фінансову стійкість суб'єктів господарювання

Джерело: [29]

У випадку продовження активних бойових дій у 2025 році більшість українських підприємств не розглядають повне припинення діяльності як базовий сценарій розвитку. Лише близько 1% суб'єктів господарювання допускають можливість остаточного закриття бізнесу. Водночас суттєва частка компаній - майже 29% - прогнозує подальше погіршення своїх фінансово-економічних результатів, що свідчить про збереження високого рівня нестабільності та ризикованості господарської діяльності [31].

Поряд із цим зберігається й помірно оптимістичний сегмент бізнес-середовища: близько 13% малих і середніх підприємств очікують покращення фінансових показників та можливості розширення діяльності. Майже половина

компаній не передбачає істотних змін у своєму становищі, орієнтуючись на сценарій відносної стабілізації на поточному рівні. Така структура очікувань демонструє адаптацію бізнесу до тривалого кризового середовища та формування нових моделей поведінки, спрямованих не стільки на швидке зростання, скільки на збереження життєздатності та фінансової стійкості [31].

Сучасні зовнішні шоки - від зменшення попиту й перебоїв логістики до руйнувань активів, інфляції, девальвації та нестабільності валютного та фінансового ринку - створюють багатовимірний контекст, в якому класична бізнес-діяльність потребує радикального пересмислення.

В цілому, управління фінансовою стійкістю є ключовим елементом загальної системи фінансового менеджменту, оскільки забезпечує здатність суб'єкта господарювання стабільно функціонувати та розвиватися в умовах змінного ринкового середовища. У межах ресурсно-факторного підходу цей механізм вибудовується з урахуванням низки важливих складових.

По-перше, стратегія управління фінансовою стійкістю має бути інтегрована в загальну стратегію розвитку суб'єкта господарювання, підтримуючи досягнення його довгострокових цілей.

По-друге, необхідним є комплексний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, що передбачає опрацювання можливих альтернатив розвитку та вибір найбільш пріоритетних сценаріїв, спроможних впливати на стійкість фінансової системи суб'єкта господарювання.

По-третє, важливо визначити систему індикаторів, які узагальнюють окремі завдання управління фінансовою стійкістю відповідно до етапу життєвого циклу суб'єкта господарювання.

По-четверте, необхідно ідентифікувати ключові зовнішні й внутрішні фактори, що формують фінансову стійкість, оцінюючи їх взаємозв'язок, силу впливу та пріоритетність.

По-п'яте, важливо обрати кількісні показники результативності – ключові показники ефективності, які дозволять оцінювати вплив керованих факторів на фінансову стійкість та здійснювати системний моніторинг її динаміки.

І нарешті, завершальним етапом є розроблення коригувальних управлінських рішень, спрямованих на досягнення або підтримання необхідного рівня фінансової стійкості підприємства.

В умовах війни українські підприємства зіштовхнулися з масштабними та непередбачуваними викликами, що потребувало радикального переосмислення пріоритетів управління. Традиційні етапи фінансового планування та контролю відійшли на другий план, поступившись місцем більш нагальним завданням – забезпеченню безпеки персоналу, виконанню обов'язкових платежів та збереженню кадрового потенціалу.

Воєнний стан спричинив суттєві проблеми з ліквідністю, які змусили підприємства переглянути власну фінансову політику. На початку повномасштабного вторгнення багато управлінців оперативно вилучали кошти з обігу, прагнучи мінімізувати ризики їх втрати. Однак такі дії спричинили погіршення фінансових показників: скоротилися обсяги оборотного капіталу, зросли строки погашення короткострокових боргів, підвищився рівень фінансової залежності.

Через кілька місяців бізнес почав поступово адаптуватися до нової реальності. Відновлення операційної діяльності закономірно вимагало нового підходу до управління ліквідністю. Сучасна фінансова політика підприємств дедалі більше спрямована на накопичення коштів для своєчасного розрахунку з постачальниками, оскільки безперервність поставок стала ключовою умовою збереження виробничих процесів. За обмеженого доступу до кредитних ресурсів підприємства дедалі частіше покладаються виключно на власні фінансові резерви, що сприяє підвищенню показників поточної ліквідності та фінансової стійкості.

В умовах різкої економічної нестабільності та скорочення доступних ресурсів особливого значення набули показники рентабельності та оборотності активів. Саме вони дозволяють оцінити реальну життєздатність бізнесу, його здатність пристосовуватися до змін та формувати нові конкурентні переваги. Підприємства, які зберігають рентабельність попри падіння обсягів збуту,

демонструють високий рівень стійкості та гнучкості, а також мають потенціал для освоєння нових ринкових можливостей.

Водночас обмежений доступ до зовнішніх фінансових джерел висуває нові вимоги до платоспроможності та ефективності діяльності. Підприємства змушені працювати з урахуванням того, що власні ресурси є основним джерелом фінансування. У таких умовах бізнес може наближатися до межі збитковості, але при цьому зберігати можливість функціонувати й підтримувати свою операційну дієздатність. Тому доцільно зкорегувати нормативні значення показників фінансової стійкості (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Нормативні значення показників фінансової стійкості в умовах звичайної діяльності та в умовах війни

№ з/п	Показник	Нормативне значення	
		в умовах звичайної діяльності	рекомендоване в умовах війни
1	2	3	4
1	Коефіцієнт поточної ліквідності	>1	>1
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0,7	>1
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	>0,7
4	Коефіцієнт автономності (фінансової незалежності)	>0,5	>0,8
5	Коефіцієнт фінансового ризику	0,25 – 1,00	Зменшення значення показника в динаміці
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Зростання значення показника в динаміці	Прийнятним є несуттєве зменшення показника в динаміці
7	Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних коштів	Зростання значення показника в динаміці	Прийнятним є несуттєве зменшення показника в динаміці
8	Коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів	0,20 – 0,50	<0,5
9	Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів	0,20 – 0,50	<0,5
10	Коефіцієнт покриття відсотків	> 1,00	> 1,00 проте прийнятним є несуттєве зменшення показника в динаміці

Продовження таблиці 1.5

11	Оборотність активів	Зростання значення показника в динаміці	Прийнятним є несуттєве зменшення показника
12	Оборотність запасів	Зростання значення показника в динаміці	Суттєве зростання показника в порівнянні із довоєнним періодом
13	Рентабельність продажів	Максимізація показника	Допустимою є діяльність на межі нульової рентабельності
14	Запас фінансової стійкості	Зростання значення показника в динаміці	Зростання значення показника в динаміці
15	Маржинальний дохід	Зростання значення показника в динаміці	Допустимою є діяльність на рівні постійних витрат
16	Операційний важіль	Зростання значення показника в динаміці	Прийнятним є несуттєве зменшення показника

Джерело: складено автором з використанням [29]

Варто враховувати, що не всі суб'єкти господарювання володіють достатнім обсягом власних фінансових ресурсів, аби повністю відмовитися від залучення позикового капіталу. У воєнних умовах значна частина компаній була змушена змінити підхід до фінансування, нарощуючи внутрішню заборгованість, зокрема за виплатами заробітної плати. Така практика фактично перетворилася на інструмент покриття зовнішніх зобов'язань за рахунок внутрішніх ресурсів.

Однак і цей підхід виявився вразливим: затримка заробітної плати викликала природний спротив працівників, оскільки в умовах воєнного стану відсутність стабільного доходу часто спонукає персонал шукати можливості працевлаштування за кордоном.

У результаті показники фінансового стану багатьох компаній у період війни демонструють значні відхилення від звичних нормативів. Структура капіталу все частіше характеризується мінімальним рівнем заборгованості перед постачальниками та працівниками, що свідчить про жорстку оптимізацію фінансових потоків і перехід до консервативних моделей управління ресурсами.

Ключовим елементом адаптації фінансових моделей до умов економічної невизначеності є ефективне управління грошовими потоками. Саме воно

забезпечує необхідний рівень ліквідності та дає змогу підприємствам функціонувати в умовах накопичених ризиків. Раціональне управління грошовими потоками передбачає систематичний аналіз і прогнозування надходжень та видатків, що дозволяє завчасно виявляти можливі касові розриви та планувати відповідні заходи для їх покриття. Не менш важливим є посилення контролю за витратами, що включає впровадження сучасних систем бюджетування, оптимізацію ресурсів та розробку антикризових фінансових планів.

У довгостроковій перспективі підтримання фінансової стійкості підприємства потребує безперервного контролю та ретельного моніторингу. У сучасній практиці дедалі частіше використовується система фінансового контролінгу, яка забезпечує керівництво необхідною аналітичною інформацією та слугує підґрунтям для прийняття ефективних управлінських рішень. Завдяки цьому вдається зберігати внутрішню економічну рівновагу й своєчасно реагувати на фінансові ризики.

Важливою складовою такого підходу є регулярний експрес-аналіз, який дозволяє оперативно визначати ознаки погіршення структури балансу. Практика свідчить, що одним із ключових індикаторів фінансової нестійкості виступає коефіцієнт Бівера. Його значення нижче 0,2 протягом тривалого періоду (приблизно 1,5–2 роки) сигналізує про зменшення частки прибутку, що спрямовується на розвиток. У такій ситуації підприємство поступово переходить до роботи "на позичених ресурсах", а показник забезпеченості власними засобами опускається до критичного рівня - нижче 0,1, що є серйозним попередженням про зростання фінансових ризиків.

Для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень підприємствам необхідно ретельно оцінювати загальний рівень ділової активності, оскільки він слугує індикатором економічного середовища та відображає стійкість бізнесу в умовах кризи. Одним із таких показників є індекс активності бізнесу (UBI), який демонструє динаміку ринкових процесів, включно зі змінами у виробничій, торговельній та сервісній сферах.

Аналіз індексу UBI дає змогу визначити ключові тенденції економічного розвитку, своєчасно ідентифікувати ризики та формувати відповідні стратегії підтримання фінансової стійкості. Нормативним вважається значення індексу понад 50 пунктів зі 100 можливих, що свідчить про позитивні очікування бізнесу. Значення нижче нормованої межі відображає песимістичні настрої, падіння ринкової активності та потенційну загрозу скорочення оборотів.

У воєнних умовах, коли економіка перебуває під постійним тиском невизначеності, індекс активності бізнесу набуває особливого значення. Він дозволяє оцінити здатність підприємств адаптуватися до нових реалій, визначити ефективність антикризових заходів та оцінити потенціал відновлення господарської діяльності. Зростання індексу вказує на активізацію бізнес-процесів, покращення товарообороту та підвищення ділової впевненості. Натомість його зниження сигналізує про погіршення фінансового стану підприємств, втрату трудового потенціалу, зменшення попиту, ризики банкрутства та скорочення ринкової частки - що є критично важливими сигналами для управлінців, інвесторів та органів державної влади.

Окреслені чинники зумовлюють суттєві порушення у кругообігу фінансових і матеріальних ресурсів, провокуючи дисбаланси, фінансові втрати та подальші збитки суб'єкта господарювання. У результаті суб'єкт господарювання втрачає належний рівень фінансової стійкості, стає більш залежним від зовнішніх умов, що формує реальну загрозу його поточній фінансовій безпеці.

За таких умов особливої актуальності набуває завдання забезпечення фінансової стійкості шляхом упровадження стратегічно орієнтованих підходів до управління суб'єктом господарювання. Ефективне управління фінансовою стійкістю визначає потенціал подальшого сталого розвитку, ґрунтуючись на наявності відповідних інструментів та раціонально сформованого механізму її забезпечення.

Для окреслення дієвих інструментів впливу на фінансову стійкість суб'єкта господарювання доцільно здійснити ранжування ключових цілей

фінансового управління в контексті забезпечення його фінансової стабільності. Такий підхід дає змогу визначити пріоритетні напрями управлінського впливу, узгодити оперативні та стратегічні рішення та сформувавши основу для розроблення ефективного механізму підтримання стійкого фінансового стану підприємства (таблиця 1.6).

Таблиця 1.6

**Ранжування ключових цілей фінансового управління в контексті
забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання**

Вид цілей фінансового менеджменту	Цілі фінансового менеджменту	Можливий вплив на фінансову стійкість при досягненні цілі
Стратегічні	Лідерство на ринку	Негативний
	Максимізація вартості капіталу	Негативний
	Максимізація прибутку: - зростання рентабельності продажу; - зростання обсягів виробництва та реалізації	Позитивний
	Ефективне використання всіх видів ресурсів: - ефективність виробництва	Негативний
	Уникнення банкрутства: - забезпечення стійкості функціонування підприємства; - досягнення раціонального співвідношення власних та позикових ресурсів	Позитивний
Тактичні	Збалансованість сум та строків надходження та витрачання грошових ресурсів: - достатність обсягів грошових надходжень; - збільшення оборотності коштів підприємства	Позитивний
	Мінімізація витрат (зниження собівартості продукції)	Позитивний
		Позитивний

Джерело: складено автором з використанням [27]

Поданий у таблиці 1.6 можливий вплив цілей фінансового управління визначається обраною суб'єктом господарювання стратегією - раціональною, консервативною чи агресивною. Саме стратегічний підхід формує систему цілей фінансового менеджменту й задає напрямок реалізації управлінських рішень. Механізм управління охоплює послідовність циклічних дій, що включає

визначення чинників, які впливають на фінансову стійкість, а також розробку й практичне впровадження фінансових рішень на основі отриманої інформації.

Стратегічне управління фінансовою стійкістю повинно враховувати не лише загальні цілі та призначення діяльності підприємства, а й тип фінансової стійкості, що є характерним для конкретного періоду. Для підприємств у нестабільному стані ключовою стратегічною метою стає відновлення платоспроможності шляхом реструктуризації боргових зобов'язань, продажу непрофільних активів та узгодження відтермінування платежів.

Раціональність управління фінансовою стійкістю визначається вибором відповідної фінансової політики, орієнтованої на прийнятні рівні ризику й рентабельності, а також на досягнення встановлених показників фінансової безпеки.

До основних інструментів забезпечення фінансової стійкості в межах тактичного управління належать: формування оптимальної структури фінансування оборотних і необоротних активів, визначення принципів ефективного управління витратами та підтримка їхнього оптимального рівня. Сукупність цих кроків створює умови для чіткого визначення заходів, спрямованих на досягнення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства (табл. 1.7).

Наявність джерел формування запасів загалом є позитивним фактором для підтримання фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Водночас надмірний обсяг запасів може створювати додатковий тиск на фінансову стабільність, знижуючи ліквідність і підвищуючи потребу в обіговому капіталі. Тому ключовими стратегіями виходу з кризового фінансового стану виступають суттєве поповнення запасів у разі їх дефіциту, оптимізація їх структури та раціональне скорочення надлишкових залишків.

**Тактичні інструменти забезпечення фінансової стійкості суб'єкта
господарювання**

Консервативна політика	Помірна політика	Агресивна політика
<i>управління оборотними активами</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - забезпечується потреба в оборотних коштах за рахунок власного капіталу на рівні 50-70%; - 20-30% оборотних коштів фінансується за рахунок довгострокового позикового капіталу; - значні витрати власного капіталу на фінансування оборотних коштів; - мінімізація рівня дебіторської та кредиторської заборгованості; - максимізація грошових коштів підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> - оборотні кошти фінансуються на 50% за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу; - за рахунок короткострокового позикового капіталу - весь обсяг змінної їх частини оборотних засобів; - середній рівень витрат власного капіталу на фінансування оборотних коштів; - співставні темпи зростання і оборотності дебіторської заборгованості, мінімізація простроченої; - середній рівень обсягу грошових коштів підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> - оборотні кошти фінансуються на 10-30% за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу; - 90-70% в оборотних коштах фінансується за рахунок короткострокового позикового капіталу; - низький рівень витрат власного капіталу на фінансування оборотних коштів; - темпи зростання кредиторської заборгованості вище дебіторської; - мінімальний рівень грошових коштів
<i>управління витратами - калькулювання собівартості продукції</i>		
<ul style="list-style-type: none"> - зниження витрат за рахунок знижок постачальників на значний обсяг закупівлі; - зниження витрат на оплату праці за рахунок підвищення кваліфікації персоналу; - скорочення простоїв обладнання, здійснення повного циклу виробництва; 	<ul style="list-style-type: none"> - закупівля сировини і матеріалів з урахуванням можливого збою поставок продукції; - модернізація обладнання, що знижує потребу в трудових ресурсах; - виконання виробництва продукції із залученням зовнішніх фахівців; 	<ul style="list-style-type: none"> - жорстке нормування закупівель сировини, відсутність складських приміщень, розвинена логістика; - реінжиніринг бізнес-процесів; - використання аутсорсингу у виробництві продукції; - застосування прискореної амортизації в результаті закупівлі обладнання в лізинг

Джерело: складено автором з використанням [35-37]

Досягнення цих цілей потребує впровадження комплексу заходів, серед яких:

– збільшення реального власного капіталу, що може бути забезпечено через підвищення статутного капіталу та накопичення нерозподіленого прибутку;

– формування та реалізація ефективної фінансової стратегії, яка передбачає залучення як довгострокових, так і короткострокових позикових ресурсів за умови підтримання оптимальної пропорції між позиковим і власним капіталом;

– оптимізація середньозваженого рівня запасів у різні періоди діяльності суб'єкта господарювання (день, тиждень, місяць). Скорочення їх обсягів досягається завдяки точному плануванню залишків і своєчасній реалізації надлишкових товарно-матеріальних цінностей.

Комплексне застосування цих заходів дозволяє суб'єкту господарювання підтримувати фінансову рівновагу та забезпечувати належний рівень стійкості навіть за умов нестабільної економічної ситуації. Отже, забезпечення та підтримка фінансової стійкості - це комплексний процес, який охоплює весь арсенал сучасного фінансового менеджменту.

Висновки до розділу 1

Дослідження, проведені щодо теоретичних та методологічних основ забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни, дозволяють встановити, що фінансова стійкість є однією з визначальних характеристик ефективного функціонування суб'єктів господарювання та ключовою умовою їх довгострокового розвитку, особливо в умовах економічної нестабільності й посилення зовнішніх ризиків. Вона відображає здатність суб'єкта господарювання протидіяти негативному впливу кризових явищ, зберігати платоспроможність, мінімізувати фінансові втрати та підтримувати інвестиційну й стратегічну привабливість.

Обґрунтовано доцільність розгляду фінансової стійкості у двох взаємопов'язаних вимірах - зовнішньому та внутрішньому. Зовнішній аспект

визначається макроекономічними умовами, державною політикою та ринковим середовищем, що формують загальні можливості для стабільного ведення бізнесу. Внутрішній аспект, своєю чергою, характеризує ефективність управління ресурсним потенціалом суб'єкта господарювання, зокрема фінансовими, матеріальними та інтелектуальними ресурсами, що безпосередньо впливає на рівень його конкурентоспроможності та фінансово-економічні результати.

Доведено, що забезпечення фінансової стійкості неможливе без системного аналізу та комплексної оцінки її рівня. Така оцінка дає змогу визначити ступінь залежності суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування, рівень фінансових ризиків, можливості самофінансування, а також виявити резерви для зміцнення фінансової стабільності та окреслити межі безпечного функціонування.

З'ясовано, що процес оцінювання фінансової стійкості має комплексний характер і ґрунтується на використанні сукупності взаємодоповнювальних методів та підходів. Особливу аналітичну цінність при цьому має коефіцієнтний підхід, який дозволяє простежити динаміку фінансового стану суб'єкта господарювання, виявити сильні та слабкі сторони його фінансової системи й слугує надійною основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення рівня фінансової стійкості.

Зазначено, що за умов дії військових чинників особливої актуальності набуває завдання забезпечення фінансової стійкості шляхом упровадження стратегічно орієнтованих підходів до управління суб'єктом господарювання. Можливий вплив цілей фінансового управління визначається обраною суб'єктом господарювання стратегією - раціональною, консервативною чи агресивною. Стратегічне управління фінансовою стійкістю повинно враховувати не лише загальні цілі та призначення діяльності підприємства, а й тип фінансової стійкості, що є характерним для конкретного періоду. Раціональність управління фінансовою стійкістю визначається вибором відповідної фінансової політики,

орієнтованої на прийнятні рівні ризику й рентабельності, а також на досягнення встановлених показників фінансової безпеки.

До основних інструментів забезпечення фінансової стійкості в межах тактичного управління належать: формування оптимальної структури фінансування оборотних і необоротних активів, визначення принципів ефективного управління витратами та підтримка їхнього оптимального рівня.

Отже, розглянувши теоретичні основи забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання, виникає необхідність провести дослідження практичних аспектів оцінки інструментів забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни за даними ТОВ «РУДОМАЙН».

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «РУДОМАЙН»

Дослідження практичних аспектів оцінки інструментів забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни буде здійснено на прикладі ТОВ «РУДОМАЙН». Товариство з обмеженою відповідальністю «РУДОМАЙН» є одним із провідних підприємств гірничодобувної галузі України, що спеціалізується на видобутку та переробці залізорудної сировини. Підприємство зареєстроване у травні 2010 року, основним видом його діяльності є видобуток залізних руд. Станом на кінець 2020 року на підприємстві функціонували дві збагачувальні фабрики, що забезпечували виробничу потужність на рівні до 4 млн тон вихідної сировини на рік. Обсяг виробництва готової продукції з вмістом заліза 50–59 % (фракція 0–10 мм) становив близько 1,5 млн тон щорічно.

Компанія здійснює виробництво різних видів залізорудної продукції, зокрема агломераційної, доменної, сирої руди та концентратів, що відповідають вимогам вітчизняних і міжнародних споживачів. Виробничі потужності ТОВ «РУДОМАЙН» розташовані у місті Кривий Ріг - центрі Криворізького залізорудного басейну, що зумовлює доступ до високоякісної сировинної бази з вмістом заліза від 50 % до 63 %. Упродовж 2022–2024 років підприємство продовжувало діяльність у Дніпропетровській області, яка належить до прифронтових регіонів, без розгляду можливостей релокації виробництва, що обумовлено геологічною прив'язаністю активів.

За період діяльності з 2010 року компанією було перероблено понад 20 млн тон некондиційних руд Криворізького залізорудного басейну, що свідчить про ефективне використання ресурсного потенціалу регіону. У 2020–2024 роках підприємство суттєво оновило виробничу інфраструктуру, зокрема розширило

парк гірничої техніки (збільшився парк екскаваторів на 21 одиницю, бурових верстатів – на 2 од., бульдозерів гусеничних – на 6 од., бульдозерів колісних – на 1 од., автогрейдерів – на 3 од., навантажувачів колісних фронтальних - на 13 од.), здійснило капітальний ремонт тепловозів, а також інвестувало у придбання сучасних маніпуляторів і дозаторів для формування вантажів у залізничних вагонах, що позитивно вплинуло на безперервність та ефективність логістичних процесів.

Станом на кінець 2024 року облікова чисельність штатних працівників ТОВ «РУДОМАЙН» становила 1105 осіб, що підкреслює соціальну значущість підприємства для регіону. Діяльність компанії здійснюється на підставі спеціальних дозволів на користування надрами, виданих для ділянки №2 кар'єру «Південний», термін дії яких встановлено до грудня 2037 року, що забезпечує довгострокову стабільність виробничого процесу.

Єдиним учасником ТОВ «РУДОМАЙН» станом на 31 грудня 2024 року є компанія «ARDK Mining Asset Management Holding Ltd» (Кіпр), а кінцевим бенефіціарним власником - Костянтин Караманіц, який здійснює непрямий вирішальний вплив. Тип бенефіціарного володіння: непрямий вирішальний вплив, відсоток частки статутного капіталу в юридичній особі 70%. Статутний капітал підприємства становить 21,907 млн грн. Компанія також володіє корпоративними правами в інших суб'єктах господарювання, зокрема часткою 33,9% у статутному капіталі ТОВ "Футбольний клуб "Гірник" та 100% у статутному капіталі дочірнього підприємства ТОВ "Долинський гірничо-збагачувальний комбінат", що розширює її виробничу та інвестиційну присутність.

Компанія має спеціальні дозволи на видобування залізних руд №6236 від 8.12.2017 р., виданий на ділянку родовища №2 кар'єру "Південний" площею 24,2 га та №6511 від 25.05.2021р., виданий на розширення меж ділянки №2 кар'єру "Південний" площею 35,2 га. Термін дії спецдозволів - до грудня 2037 року.

Серед ключових партнерів підприємства - провідні металургійні та цементні компанії України та Європи, зокрема US Steel Kosice, Liberty Ostrava,

ISD Dunafer, ArcelorMittal, а також вітчизняне підприємство - Дніпровський металургійний комбінат, що формує стабільну клієнтську базу та підтримує високий рівень експортної орієнтації. Попри складну кон'юнктуру світового ринку, у 2023 році понад половину продукції було реалізовано на зовнішніх ринках, а у 2024 році частка експорту перевищила 80 % загального обсягу виробництва.

ТОВ «РУДОМАЙН» дотримується сучасних екологічних стандартів ведення гірничих робіт, зокрема шляхом модернізації систем вибухових робіт, використання поливальної техніки та інших заходів, спрямованих на зменшення пилоутворення й негативного впливу на довкілля. Управління підприємством здійснюється у формі товариства з обмеженою відповідальністю з чітко вибудованою організаційною структурою, адаптованою до вимог сучасного економічного середовища.

Стратегічним напрямом розвитку ТОВ «РУДОМАЙН» є перехід до глибшої переробки залізорудної сировини. Після придбання у 2021 році виробничих потужностей державного КГЗКОР у місті Долинська підприємство ініціювало реалізацію проєкту з упровадження технологій магнітного та флотаційного збагачення руд. Завершення першого етапу досліджень планується після припинення воєнного стану з подальшим запуском дослідно-промислової секції, що має стати основою для підвищення доданої вартості продукції та посилення фінансової стійкості підприємства.

Попри виклики на глобальному ринку, ТОВ «РУДОМАЙН» зберігає позиції експортно орієнтованого виробника: у 2023 році понад 50% продукції було експортовано, а у 2024 році - понад 80%. Основним зовнішнім ринком збуту стала Австрія (рис. 2.1).

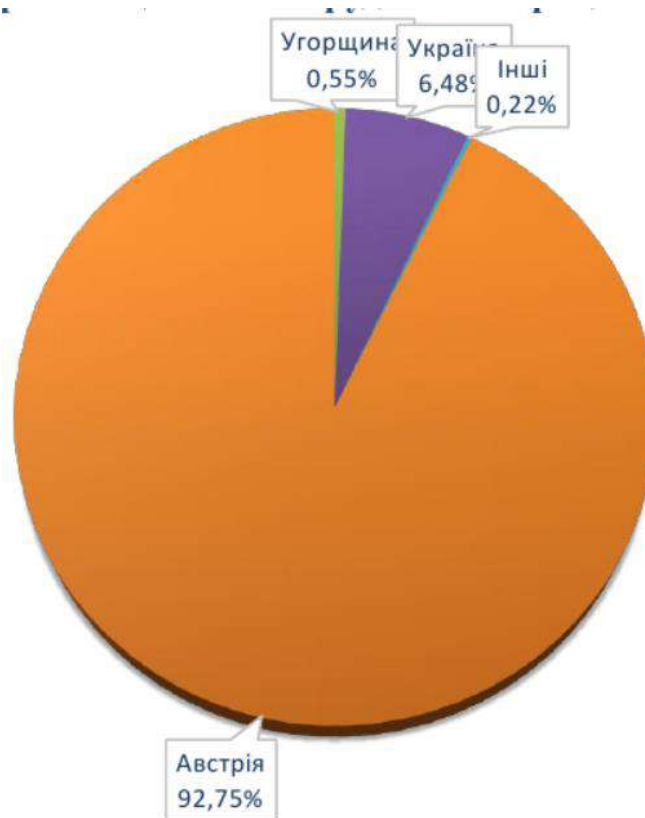

Рис. 2.1. Напрями реалізації залізної руди ТОВ «РУДОМАЙН» в 2024 році

Джерело: [39-41]

Загалом, діяльність підприємств гірничо-металургійної галузі України, в т.ч. і ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж 2022–2024 років відбувається в умовах тривалого збройного конфлікту, що суттєво впливає на темпи їх розвитку, фінансову стійкість та інвестиційні можливості. Для підприємств цієї галузі війна стала системним шоком, оскільки видобувне та металургійне виробництво є капіталомістким, енергоємним і тісно пов'язаним із логістичною та експортною інфраструктурою.

Одним із ключових негативних чинників залишається зростання виробничих і логістичних витрат, зумовлене пошкодженням транспортної та енергетичної інфраструктури, порушенням традиційних ланцюгів постачання, а також обмеженим доступом до портів і залізничних маршрутів. Ці процеси супроводжуються виснаженням запасів сировини, матеріалів і запасних частин, тоді як можливості їх оперативного поповнення залишаються обмеженими.

Додатковий тиск на собівартість продукції наприкінці 2024 року посилила енергетична криза, що вплинула на ціни більшості товарів і послуг.

Суттєвий вплив на фінансові результати підприємств галузі чинять високі ціни на енергоносії, зокрема природний газ і нафтопродукти, які є критично важливими ресурсами для видобутку, транспортування та переробки залізної руди. Зростання вартості палива безпосередньо відобразилося як на витратах підприємств, так і на загальному рівні цін в економіці, посилюючи інфляційний тиск. Ціна на електроенергію в доларах зросла на 94%. Тариф на передачу електроенергії вже у 2025 році у порівнянні із 2024 роком зріс на 30% – до 686,23 грн/МВт-год [42]. Окрім цього, девальвація національної валюти призвела до подорожчання імпортного обладнання, комплектуючих і запасних частин, що ускладнило процес технічного обслуговування та модернізації виробничих потужностей.

Водночас і ситуація на світовому ринку залізної руди у 2024 році залишалася нестабільною. Висока волатильність на ринку сталі впливає на потребу європейських металургів у сировині. За даними Eurostat, загальний імпорт залізної руди в ЄС у 2022 році скоротився на 12,7% р./р. – до 81,7 млн т. За січень-квітень 2023 року цей показник знизився ще на 14,6% порівняно з аналогічним періодом минулого року – до 25 млн т. [43]. Зниження попиту з боку Китаю спричинило падіння світових цін більш ніж на 15 %, що традиційно негативно впливає на доходи експортно орієнтованих гірничодобувних компаній. За таких умов підприємства галузі були змушені шукати внутрішні резерви підвищення ефективності, оптимізувати витрати та переорієнтовувати логістичні маршрути.

Попри зазначені виклики, досліджуване підприємство демонструє здатність адаптуватися до кризових умов. У 2024 році обсяги реалізації зросли на 15,8 % у натуральному вираженні та на 17 % у грошовому. Загальний обсяг продажу залізорудної продукції становив 1 280,27 тис. тон, що на 174,88 тис. тон перевищує показник попереднього року. Така динаміка свідчить про ефективність обраної виробничо-збутової стратегії, гнучкість у реагуванні на

зміни ринкової кон'юнктури та здатність зберігати фінансову стійкість навіть в умовах воєнної та економічної нестабільності.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що війна істотно загострила структурні проблеми гірничо-металургійної галузі України, водночас ставши катализатором для перегляду підходів до управління витратами, логістикою та фінансовою стійкістю підприємств. Для компаній, які зуміли адаптуватися до нових умов, кризове середовище водночас створює передумови для зміцнення конкурентних позицій у середньо- та довгостроковій перспективі.

Проаналізуємо основні фінансові показники підприємства (табл. 2.1, 2.2).

Таблиця 2.1

Фінансові показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2023 роки,

тис. грн.

№ з/п	Найменування показника	2023	2022	Динаміка змін	
				тис. грн.	%
1	Чистий дохід виручка від реалізації	2 292 931	2 405 494	-112 563	-5%
2	Собівартість реалізованої продукції	(1 265 654)	(1 127 650)	-138 004	12%
3	Валовий прибуток	1 027 277	1 277 844	-250 567	-20%
4	Інші операційні доходи	51 381	205 042	-153 661	-75%
5	Адміністративні витрати	(110 098)	(129 893)	19 795	-15%
6	Витрати на збут	(747 859)	(650 752)	-97 107	15%
7	Інші операційні витрати	(101 417)	(18 459)	-82 958	449%
8	Операційний результат	119 284	683 782	-564 498	-83%
9	Фінансові та інші доходи	7 393	4 422	2 971	67%
10	Фінансові та інші витрати	(190 468)	(228 534)	38 066	-17%
11	Витрати з податку на прибуток	(12 438)	(79 167)	66 729	-84%
12	Чистий фінансовий результат	(76 229)	380 503	-456 732	-120%

Джерело: [39-41]

**Фінансові показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2023-2024 роки,
тис. грн.**

№ з/п	Найменування показника	2024	2023	Динаміка змін	
				тис. грн.	%
1	Чистий дохід виручка від реалізації	2 707 986	2 292 931	415 055	18%
2	Собівартість реалізованої продукції	(1 679 534)	(1 265 654)	-413 880	33%
3	Валовий прибуток	1 028 452	1 027 277	1 175	0%
4	Інші операційні доходи	32 146	51 381	-19 235	-37%
5	Адміністративні витрати	(105 219)	(110 098)	4 879	-4%
6	Витрати на збут	(959 013)	(747 859)	-211 154	28%
7	Інші операційні витрати	(31 735)	(101 417)	69 682	-69%
8	Операційний результат	(35 369)	119 284	-154 653	-130%
9	Фінансові та інші доходи	2 830	7 393	-4 563	-62%
10	Фінансові та інші витрати	(165 727)	(190 468)	24 741	-13%
11	Витрати з податку на прибуток	(25 295)	(12 438)	-12 857	103%
12	Чистий фінансовий результат	(223 561)	(76 229)	-147 332	193%

Джерело: [39-41]

Оцінювання фінансових результатів діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж 2022–2024 років засвідчує істотну залежність ефективності функціонування підприємства від впливу зовнішніх економічних та політичних чинників. Досліджуваний період характеризується високим рівнем невизначеності, спричиненим повномасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, що безпосередньо позначилося на виробничо-збутових процесах і фінансових результатах підприємства.

Найбільш результативним серед аналізованих років став 2022 рік, незважаючи на початок активних бойових дій. Війна істотно ускладнила логістичні маршрути, зокрема морські перевезення, що змусило підприємство переорієнтуватися на дорожчі альтернативні канали транспортування - автомобільний та залізничний. Це призвело до зростання витрат на збут і реалізацію продукції, що негативно вплинуло на фінансові показники. У 2022 році чистий дохід від реалізації продукції склав 2 405,49 млн грн, що на 36 % менше порівняно з попереднім роком. Скорочення доходів було зумовлене як

воєнними діями, так і значною волатильністю цін на залізну руду на світових ринках. Водночас підприємству вдалося завершити рік із позитивним фінансовим результатом у розмірі 380,5 млн грн, незважаючи на зниження операційного прибутку на 1 354,6 млн грн.

2023 рік виявився ще складнішим з огляду на подальше погіршення макроекономічної ситуації, нестабільність глобального ринку залізної руди та подальше зростання логістичних витрат. Чистий дохід від реалізації зменшився до 2 292,93 млн грн, що на 5 % менше порівняно з 2022 роком. Операційний фінансовий результат скоротився ще на 564,5 млн грн, а діяльність підприємства за підсумками року стала збитковою: чистий фінансовий результат склав –76,2 млн грн. Таким чином, негативний вплив воєнних чинників та ринкової кон'юнктури зумовив перехід від прибуткової діяльності у 2022 році до збиткової у 2023 році.

У 2024 році ТОВ «РУДОМАЙН» вдалося частково стабілізувати фінансово-господарську діяльність, що свідчить про поступову адаптацію підприємства до умов воєнної економіки. Чистий дохід від реалізації зріс на 18% і досяг 2 707,99 млн грн, а валовий прибуток збільшився порівняно з попереднім роком. Разом із тим зростання собівартості реалізованої продукції та витрат на збут продовжило чинити тиск на фінансові результати. Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився ще на 154,65 млн грн, незважаючи на скорочення адміністративних витрат на 4 % та інших операційних витрат - на 69%. Водночас витрати на збут зросли на 28 %, що зумовлено подальшими логістичними ускладненнями. За підсумками 2024 року чистий фінансовий результат підприємства залишився від'ємним і склав 223,56 млн грн.

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що динаміка фінансових показників ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках чітко відображає вплив макроекономічних ризиків, воєнних чинників і нестабільності світових цін на залізорудну сировину. Попри зростання обсягів реалізації та впровадження заходів з оптимізації витрат, підприємство залишається у зоні підвищеного фінансового ризику, передусім через високі логістичні витрати та значну частку

витрат на збут, що потребує подальшого вдосконалення фінансової та операційної політики.

Щодо податків, сплачених компанією, то у 2024 році їх сума становила 236,13 млн грн, що на 37,65 млн грн більше, ніж у 2023 році (198,38 млн. грн.). Дані щодо сплати податків наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Загальна сума податків, сплачених ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2023-2024 роки, тис. грн.**

Податки	2024	2023
Податок на прибуток	21 883	22 576
Рентна плата за користування надрами	77 145	55 545
Єдиний соціальний внесок	69 837	60 434
Оренда землі	3 897	4 137
Податок на доходи фізичних осіб	57 150	48 452
Військовий збір	5 121	4 114
Інші податки та збори	1 097	3 121
Всього	236 130	198 378

Джерело: [39-41]

За даними таблиці 2.3 чітко простежується, що загальне суттєве зменшення обсягів виробництва на підприємстві та збиткова діяльність у 2024 році призводить до поступового зменшення і суми податку на прибуток, обсягів оплати оренди землі. На 2024 тис грн зменшилися обсяги інших податків і зборів. Проте, чітко простежується збільшення обсягів податків, пов'язаних з оплатою праці працівників ТОВ «РУДОМАЙН». Зросли обсяги сплаченого ЄСВ, податку на доходи фізичних осіб, військового збору.

Динаміка чистого прибутку ТОВ «РУДОМАЙН» зображена на рис. 2.2.

Як свідчать дані рисунку 2.2, чистий прибуток підприємства може мати тенденцію до зниження. Ймовірність настання такої події значною, оскільки коефіцієнт апроксимації дорівнює 0,9196, тобто наближений до 1.

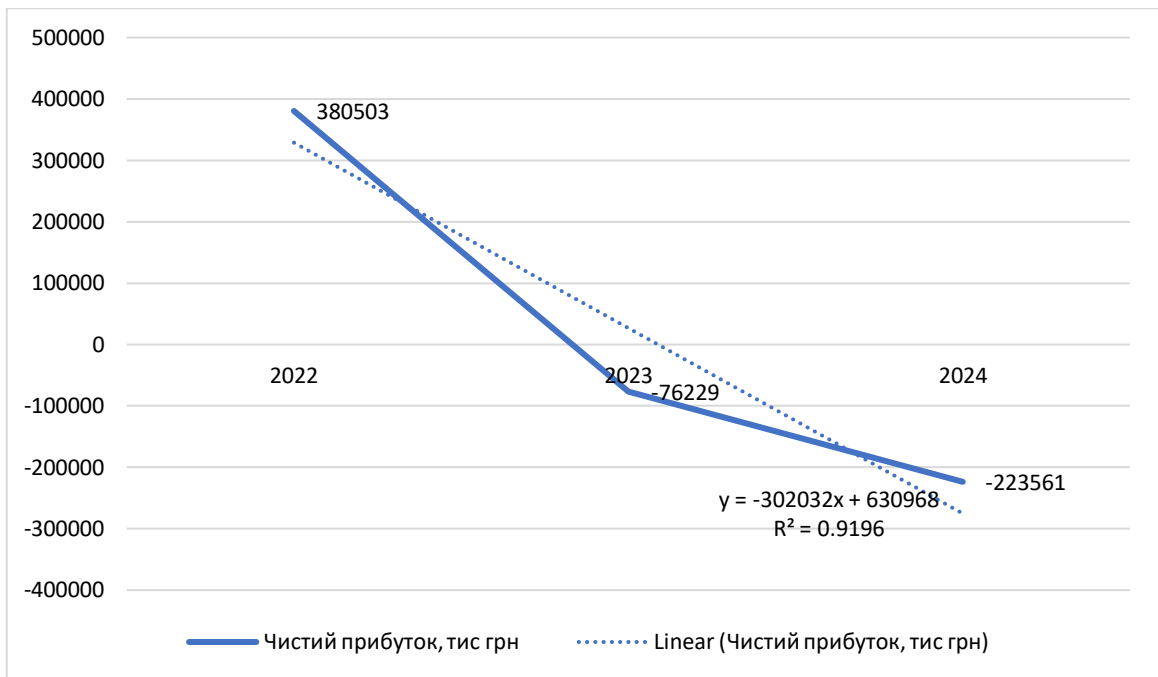

Рис. 2.2. Динаміка чистого прибутку (збитку) ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [39-41]

В цілому, показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за аналізований період свідчать про функціонування підприємства у вкрай важких умовах, проте наявність обережних позитивних тенденцій 2024 року дає надію про успішну адаптацію діяльності підприємства до умов тривалого воєнного стану.

2.2 Аналіз капіталу ТОВ «РУДОМАЙН» та джерел його формування

Аналіз формування та використання капіталу ТОВ «РУДОМАЙН» здійснено на основі даних консолідованої фінансової звітності підприємства за 2022–2024 роки, представлених у таблицях додатків А, Б, В, Д, Ж, К, Л, М, Н, П, Р. Проведене дослідження дозволяє оцінити структурні зміни в активах (капіталі) підприємства, визначити ключові тенденції у використанні пасивів (джерел формування капіталу) підприємства та їх вплив на фінансову стійкість.

Як свідчать дані таблиці А.1, активи ТОВ «РУДОМАЙН» характеризуються достатньо мобільною структурою. Упродовж 2022–2023 років спостерігалось зростання загального обсягу активів на 53123 тис. грн, що свідчило про нарощування майнового потенціалу підприємства. Водночас у 2024 році відбулося суттєве скорочення вартості активів - на 157 883 тис. грн. Основною причиною такого зменшення стало зниження залишкової вартості основних засобів унаслідок високого рівня їх фізичного та морального зносу. При цьому проведене у 2024 році тестування основних засобів на зменшення корисності не виявило ознак їх знецінення, що свідчить про збереження виробничого потенціалу активів.

Основні засоби через особливості виробничої діяльності підприємства займають найбільшу питому вагу серед необоротних активів ТОВ «РУДОМАЙН» та формують значну частку загальних активів підприємства. На початку аналізованого періоду їх частка у складі необоротних активів становила 67 %, однак станом на 01.01.2025 р. скоротилася до 58 %. Аналогічна тенденція спостерігається і в загальній структурі активів: питома вага основних засобів зменшилася з 25,95 % станом на 01.01.2023 р. до 19,22 % станом на 01.01.2025 р. Негативним чинником при цьому є зростання суми зносу основних засобів: лише у 2024 році знос основних фондів збільшився на 134 381 тис. грн.

Позитивною характеристикою структури активів є відносна стабільність обсягів інших фінансових інвестицій. Так, їх частка у загальній сумі активів становила 9,22 % станом на 01.01.2023 р. та 9,24 % станом на 01.01.2024 р. Така ситуація пов'язана з участю ТОВ «РУДОМАЙН» у статутному капіталі дочірніх та асоційованих підприємств, зокрема ТОВ «Долинський гірничо-збагачувальний комбінат» і ТОВ «Футбольний клуб «Гірник»».

Нематеріальні активи протягом усього періоду мали незначну питому вагу та були представлені переважно програмним забезпеченням, спеціальними дозволами та правами користування землею. Частка незавершених капітальних інвестицій коливалася в межах 3–4 % від загальної суми активів, що свідчить про

безперервний інвестиційний процес, спрямований на оновлення та модернізацію виробничих потужностей.

Найбільшу питому вагу в структурі активів ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж 2022–2024 років формували оборотні активи. Їх частка стабільно перевищувала 60%, що є ознакою агресивної політики формування оборотного капіталу. Найбільш результативним у цьому аспекті став 2023 рік, коли обсяг оборотних активів зріс на 134 866 тис. грн, а їх питома вага збільшилася з 60,54 % у 2022 році до 64,63 % у 2023 році. Основним чинником зростання стало збільшення суми готової продукції на 118 970 тис. грн (з 325750 тис. грн.. станом на 01.01.2023р. до 444720 тис. грн. станом на 01.01.2024р.), а також зростання іншої поточної дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи й послуги, що, з одного боку, підтримало обсяги реалізації, а з іншого - свідчило про зростання обсягів комерційного кредитування контрагентів. Динаміка оборотних активів наведена на рис. 2.3.

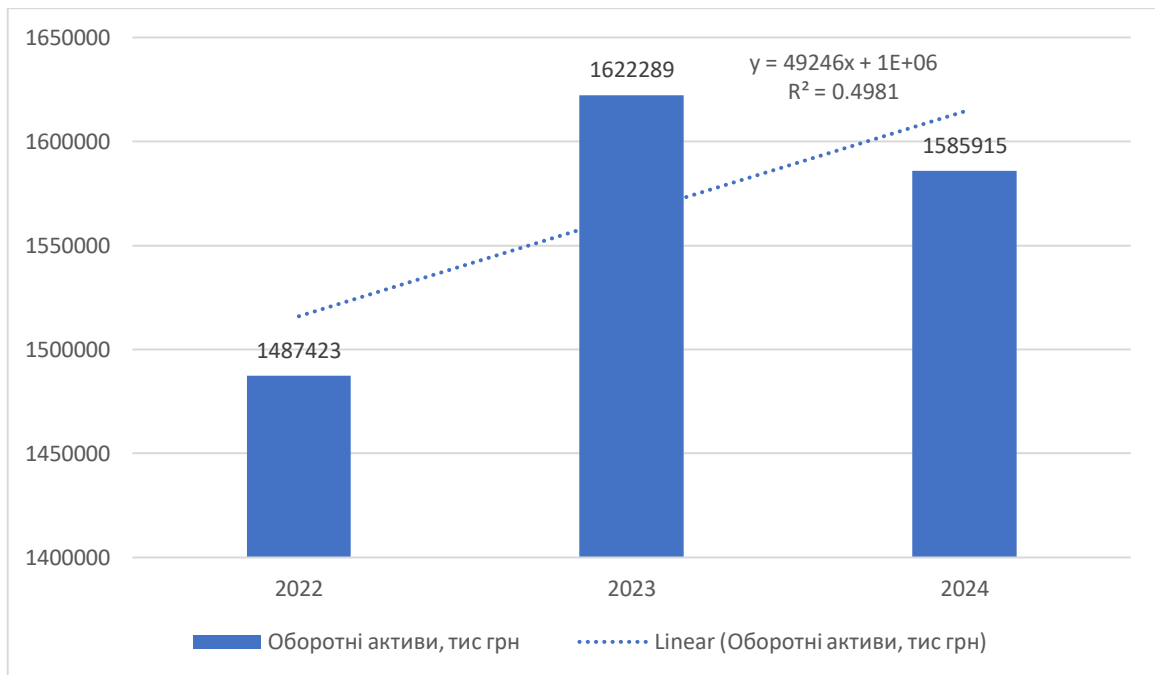

Рис. 2.3. Динаміка обсягів оборотних активів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр., тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Як видно з рис. 2.3, 2024 рік виявився менш сприятливим з точки зору динаміки оборотних активів. Незважаючи на зростання їх питомої ваги до 67,42% у загальній сумі активів, їх абсолютний обсяг скоротився на 36 374 тис. грн. Зменшення відбулося передусім за рахунок скорочення залишків готової продукції на 111674 тис грн. та незавершеного виробництва на 14155 тис грн. Така тенденція не має виключно негативного характеру, оскільки за даними Звіту про фінансові результати за 2024 рік супроводжувалася зростанням чистого доходу від реалізації продукції, що свідчить про активізацію збутової діяльності. Водночас суттєве зростання дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги на 129 473 тис. грн станом на 01.01.2025р. є фактором підвищення фінансових ризиків внаслідок збільшення обсягів кредитування ТОВ «РУДОМАЙН» своїх покупців.

Протягом усього аналізованого періоду дебіторська заборгованість займала значну частку в структурі оборотних активів ТОВ «РУДОМАЙН», що зумовлено застосуванням умов післяплати при реалізації продукції. Її питома вага у загальній сумі активів зросла з 23,54 % станом на 01.01.2023 р. до 32,41 % станом на 01.01.2025 р. Це призвело до зменшення ролі інших складових оборотних активів, зокрема грошових коштів, частка яких за відповідний період скоротилася з 2,57 % станом на 01.01.2023р. до 1,47 % станом на 01.01.2025р.

У структурі запасів підприємства домінує готова продукція. Упродовж 2022–2024 років її питома вага коливалася в межах від 73,78 % до 82,66 %, що відображає специфіку діяльності підприємства, орієнтованої на виробництво та реалізацію значних обсягів залізородної продукції, а також залежність обсягів складських залишків від кон'юнктури ринку та логістичних можливостей.

Співвідношення необоротних та оборотних активів ТОВ «РУДОМАЙН» відображено на рис. 2.4.

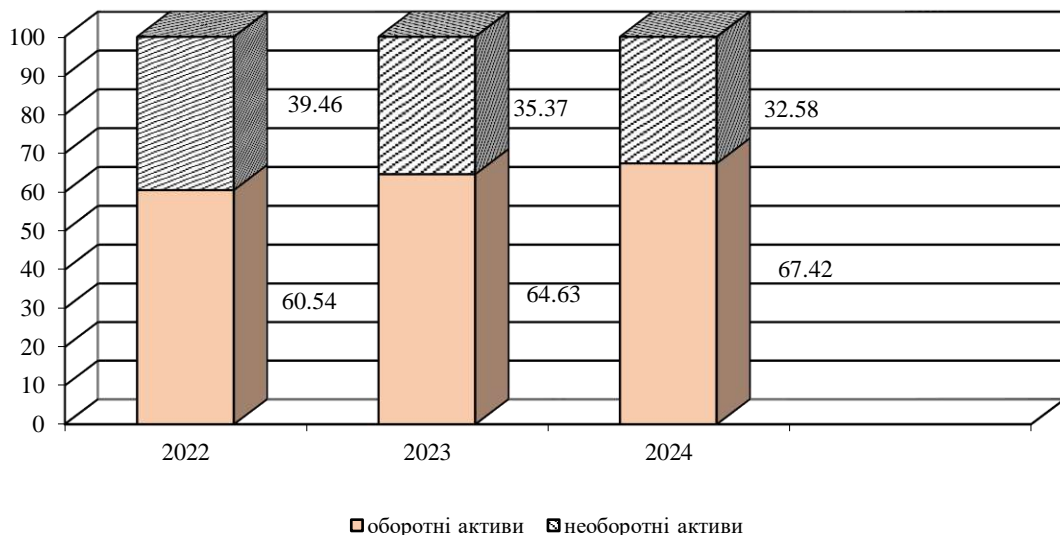

Рис. 2.4. Динаміка структури оборотних та необоротних коштів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр.,%

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Аналіз динаміки та структури пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки дозволяє оцінити рівень фінансової стійкості підприємства з позиції забезпеченості його діяльності стабільними джерелами фінансування. Економічна сутність фінансової стійкості полягає у здатності підприємства формувати запаси та покривати витрати переважно за рахунок власного капіталу та довгострокових джерел, мінімізуючи залежність від короткострокових зобов'язань.

Як свідчать дані таблиці Б.2, ключовими джерелами фінансування діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» протягом аналізованого періоду залишаються власний капітал, передусім нерозподілений прибуток, а також поточні зобов'язання, зокрема кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Така структура пасивів загалом є характерною для підприємств гірничо-металургійної галузі, які функціонують в умовах значної капіталомісткості виробництва та підвищених операційних ризиків.

Привертає увагу високий рівень фінансової автономії ТОВ «РУДОМАЙН». Частка власного та прирівняного до нього капіталу у загальній сумі пасивів у 2022–2024 роках коливалася в межах 77–87 %, що значно

перевищує мінімально рекомендовані значення та свідчить про достатній рівень фінансової незалежності підприємства. Така структура джерел фінансування забезпечує підприємству запас фінансової міцності та знижує його вразливість до зовнішніх шоків, зокрема пов'язаних із воєнними ризиками та нестабільністю фінансових ринків. Динаміка обсягів власного капіталу зображена на рис. 2.5.

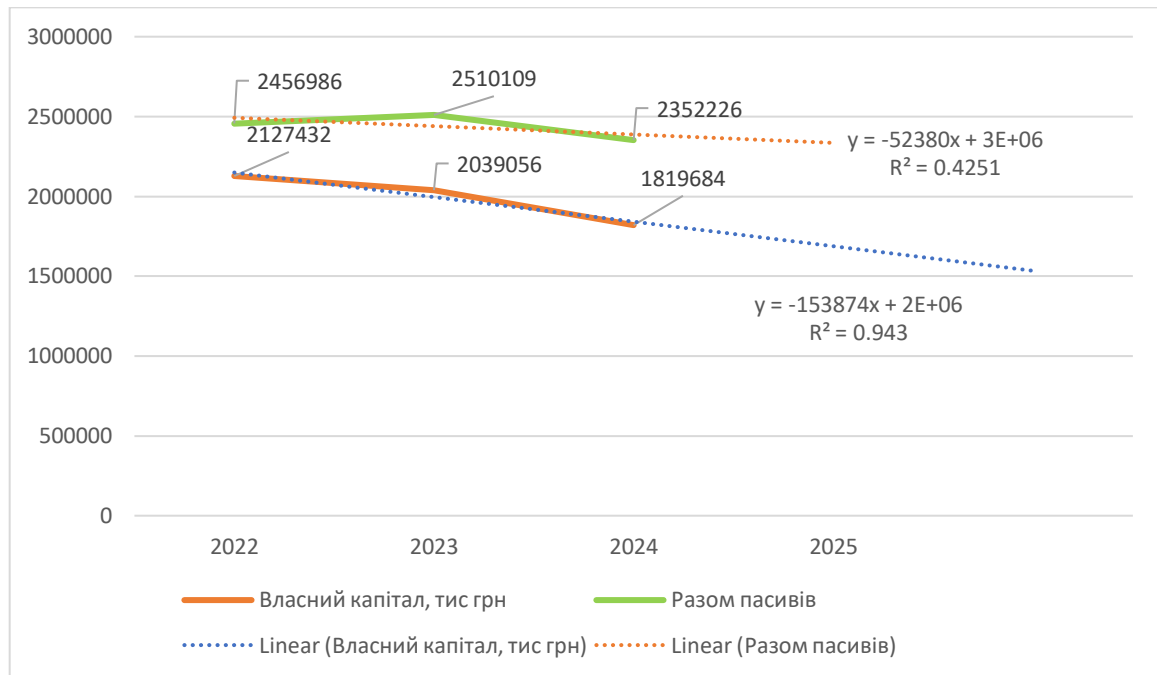

Рис. 2.5. Динаміка обсягів власного капіталу ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр., тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Як видно з рис. 2.5 простежується стійкий тренд на зменшення обсягів власного капіталу, при цьому ймовірність такого сценарію є високою, оскільки R^2 наближено до 1. В той же час бачимо тренд зменшення загальної суми пасивів, проте ймовірність такого сценарію складає менше 0,5 (0,4251).

Водночас у структурі власного капіталу простежується негативна тенденція, пов'язана зі скороченням нерозподіленого прибутку. У 2023 році підприємство вперше за аналізований період зафіксувало збиток, що призвело до зменшення обсягу власного капіталу. У 2024 році негативний фінансовий результат зберігся, що додатково послабило внутрішні джерела самофінансування. Незважаючи на це, загальний рівень власного капіталу

залишається достатнім для підтримання фінансової стійкості, оскільки підприємство не залучало значних обсягів довгострокового позикового капіталу.

Позикові кошти у структурі пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» мають обмежену питому вагу. Довгострокові зобов'язання практично відсутні, що з одного боку мінімізує боргове навантаження та процентні ризики, а з іншого - свідчить про обмежене використання фінансового левериджу як інструменту розвитку. Така обережна політика управління капіталом є виправданою в умовах воєнної невизначеності, проте в довгостроковій перспективі може стримувати інвестиційну активність підприємства. Динаміка обсягів довгострокових зобов'язань наведена на рис. 2.6.

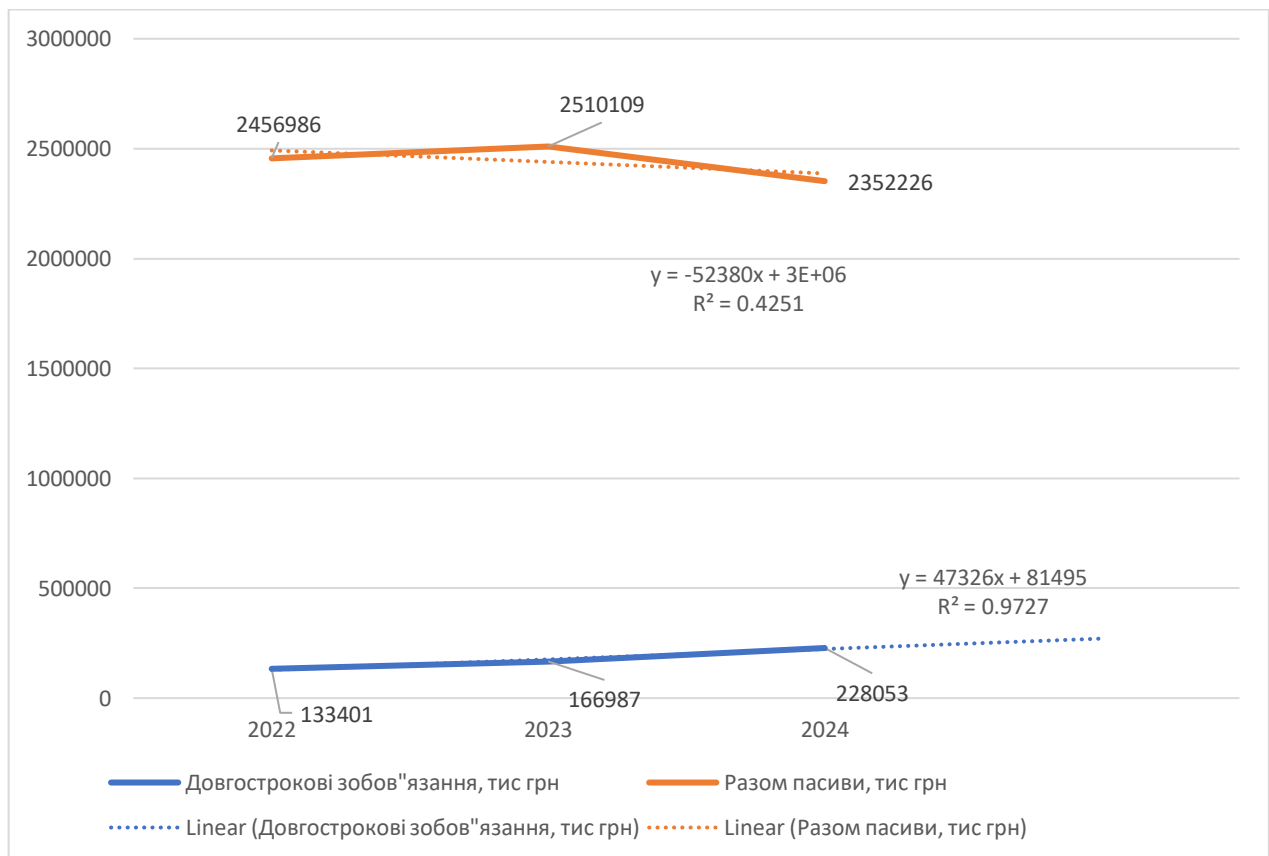

Рис. 2.6. Динаміка обсягів довгострокових зобов'язань ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр.,%

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Основним елементом позикового капіталу є поточні зобов'язання, частка яких зросла у 2024 році до 12,94%. Передусім це відбулося за рахунок

збільшення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 40548 тис грн, а також за розрахунками з бюджетом і персоналом. Зростання короткострокових зобов'язань частково підвищує ризики втрати платоспроможності у разі погіршення розрахункової дисципліни контрагентів.

З позиції фінансової стійкості важливо відзначити, що запаси та витрати підприємства переважно забезпечені власним капіталом і стабільними джерелами фінансування. Це дає підстави характеризувати фінансовий стан ТОВ «РУДОМАЙН» як відносно стійкий, незважаючи на збитковість окремих років та негативний вплив зовнішніх факторів. Високий рівень автономії дозволяє підприємству зберігати керованість фінансових потоків і підтримувати операційну діяльність навіть за умов зростання витрат та логістичних обмежень.

Таким чином, структура пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках свідчить про загалом достатній рівень фінансової стійкості та фінансової незалежності. Разом з тим, подальше збереження збиткової діяльності та зростання короткострокових зобов'язань можуть у перспективі негативно вплинути на стійкість підприємства, що обумовлює необхідність посилення контролю за витратами, оптимізації оборотного капіталу та відновлення прибутковості.

2.3 Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»

Як ми вже зазначали в розділі 1, оцінювання фінансової стійкості суб'єкта господарювання передбачає комплексний аналіз системи ключових показників, які відображають рівень його платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та результативності фінансово-господарської діяльності. Зазначені індикатори дають змогу всебічно охарактеризувати здатність суб'єкта господарювання своєчасно виконувати свої зобов'язання, ефективно використовувати наявні ресурси та забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Узагальнені показники, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «РУДОМАЙН», подано у таблиці 2.4 (додатки В, Д, Ж).

Таблиця 2.4

**Показники оцінювання фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., відносні показники**

Показник	Нормативне значення	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт автономії	0,4-0,6	Власний капітал / Вартість майна	0,87	0,81	-0,06	0,77	-0,04
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,67-1,5	Власний капітал / (Довгострокові зобов'язання + Короткострокові зобов'язання)	6,45	4,33	-2,12	3,42	0,91
Коефіцієнт фінансового левериджу	-	Зобов'язання / Власний капітал	0,16	0,23	0,07	0,29	0,06
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-	Оборотні активи – Поточні зобов'язання / Оборотні активи	0,87	0,81	-0,06	0,81	-
Коефіцієнт концентрації позиченого капіталу	-	Позиковий капітал / Валюта балансу	-	0,01	0,01	0,01	-
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	≥0,1	Власні оборотні кошти / Власний капітал	0,61	0,65	0,04	0,71	0,06
Коефіцієнт ефективного використання власних коштів	-	Чистий прибуток / Власний капітал	0,18	-0,04	-0,22	-0,12	0,08
Коефіцієнт Бівера	0,17-0,4	чистий прибуток + амортизація / Дебіторська заборгованість + Поточні зобов'язання	0,59	0,24	-0,35	0,21	-0,03
Коефіцієнт використання фінансових ресурсів (усього майна)	-	Чистий прибуток / Вартість майна	1,16	-0,03	-1,19	-0,10	-0,07

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів (мобільності активів)	-	Оборотні активи / Необоротні активи	1,53	1,83	0,30	2,04	0,21

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Аналіз показників, поданих у таблиці 2.4, дає змогу сформулювати узагальнені висновки щодо фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках.

По-перше, коефіцієнт автономії протягом досліджуваного періоду має тенденцію до зниження, однак залишається на дуже високому рівні. Станом на кінець 2022 року його значення становило 0,87, що суттєво перевищує нормативний інтервал 0,4–0,6. У 2023–2024 роках показник зменшився до 0,77, проте навіть за таких умов він свідчить про високу фінансову незалежність підприємства. Це означає, що власники здатні забезпечувати фінансування діяльності компанії переважно за рахунок власного капіталу, а підприємство зберігає спроможність виконувати свої зобов'язання без критичної залежності від зовнішніх джерел.

По-друге, протягом 2022–2024 років спостерігається зростання коефіцієнта фінансового левереджу. Використання фінансового важеля передбачає вплив на рівень прибутковості шляхом зміни структури пасивів і співвідношення між власними та залученими ресурсами. В умовах отримання збитків у 2023–2024 роках ТОВ «РУДОМАЙН» намагалося підвищити рентабельність власного капіталу за рахунок залучення банківських кредитів і збільшення кредиторської заборгованості. Однак така стратегія не дала очікуваного ефекту: у 2024 році обсяги збитків істотно зросли. Це підтверджується погіршенням показників ефективності використання капіталу, зокрема зниженням коефіцієнта ефективності власних коштів з 0,18 на кінець

2022 року до $-0,12$ у 2024 році, а також трансформацією коефіцієнта ефективності використання майна з $1,16$ до від'ємного значення $-0,10$.

По-третє, коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування), який відображає співвідношення власного капіталу і зобов'язань, протягом 2022–2023 років утримувався на рівні не нижче $3,45$. Таке значення майже втричі перевищує верхню межу нормативного інтервалу, що свідчить про низький рівень фінансових ризиків та достатню спроможність підприємства виконувати свої зобов'язання у середньо- і довгостроковій перспективі, попри наявну тенденцію до поступового зниження показника.

По-четверте, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами протягом 2023–2024 років зберігався на високому рівні ($0,81$), що характеризує достатність внутрішніх джерел фінансування поточної діяльності. Коефіцієнт маневреності власного капіталу, який відображає частку власних ресурсів, інвестованих в оборотні активи, у 2022–2024 роках становив відповідно $0,61$, $0,65$ та $0,71$. Такі значення значно перевищують мінімально рекомендований рівень і свідчать про високий ступінь гнучкості у використанні власного капіталу.

По-п'яте, позитивною характеристикою фінансового стану ТОВ «РУДОМАЙН» є низька залежність від позикових коштів як у короткостроковому, так і в довгостроковому періодах. Унаслідок цього коефіцієнт концентрації позиченого капіталу на кінець 2022 року дорівнював нулю, а у 2023–2024 роках не перевищував $0,1$.

По-шосте, підприємство зберігає ознаки фінансової стійкості, оскільки співвідношення оборотних і необоротних активів стабільно перевищує співвідношення зобов'язань і власного капіталу: майже у 10 разів у 2022 році, у 8 разів у 2023 році та у 7 разів у 2024 році.

По-сьоме, значення коефіцієнта Бівера протягом 2022–2024 років перевищує рівень $0,15$, що не свідчить про наявність загрози банкрутства в перспективі. З урахуванням рекомендованого міжнародною практикою інтервалу $0,17$ – $0,4$ можна стверджувати, що ТОВ «РУДОМАЙН» не має

критичного ризику втрати платоспроможності: її рівень є високим у 2022 році та достатнім у 2023–2024 роках.

Фінансову стійкість базового підприємства можна оцінити за показниками ліквідності (табл. 2.5, додатки В, Д, Ж).

Таблиця 2.5

**Показники ліквідності (короткострокової платоспроможності) ТОВ
«РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., відносні показники**

Показник	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
Коефіцієнт поточної ліквідності (загального покриття, потенційної платоспроможності)	Поточні активи / Поточні пасиви	7,58	5,34	-2,24	5,20	-0,14
Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності (розрахункової платоспроможності)	Грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення та дебіторська заборгованість / поточні пасиви	5,40	3,55	-1,85	3,71	0,16
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності)	Грошові кошти та короткострокові фінансові вкладення / поточні пасиви	0,32	0,18	-0,14	0,11	-0,07
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	Дебіторська заборгованість / Кредиторська заборгованість	28,18	5,60	-22,58	4,55	-1,05

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Згідно з даними, наведеними в таблиці 2.5, коефіцієнт поточної ліквідності (загального покриття) у ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022–2024 років демонструє стійку тенденцію до зниження. Так, на кінець 2022 року його значення становило 7,58, у 2023 році зменшилося до 5,34, а у 2024 році — до 5,20. Незважаючи на негативну динаміку, рівень цього показника протягом усього періоду суттєво перевищує нормативні межі (1–2), що свідчить про

загалом високий рівень ліквідності і поточної платоспроможності підприємства. Водночас така ситуація значною мірою зумовлена значними обсягами виробничих запасів та накопиченням готової продукції, що може вказувати на уповільнення процесів реалізації. У зв'язку з цим ТОВ «РУДОМАЙН» доцільно посилити контроль за управлінням запасами та збутовою політикою, аби запобігти надмірному відволіканню оборотних коштів.

Аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості свідчить про суттєве перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською упродовж усього досліджуваного періоду, що підтверджує високий рівень короткострокової платоспроможності підприємства. Водночас спостерігається різке зниження значення цього показника у 2023 році з подальшим його скороченням у 2024 році, що може бути наслідком активнішого використання відстрочки платежів для покупців та зміни умов розрахунків.

Подібна динаміка характерна і для коефіцієнта швидкої ліквідності. Станом на 01.01.2023 року його значення становило 5,40, що майже у дев'ять разів перевищувало нормативний інтервал 0,6–0,8. У 2024 році показник знизився до 3,55, а станом на 01.01.2025 року дещо зріс - до 3,71. Такі значення свідчать про високі платіжні можливості ТОВ «РУДОМАЙН» щодо погашення поточних зобов'язань за рахунок найбільш ліквідних активів, за винятком запасів.

Разом із тим, певне занепокоєння викликає рівень коефіцієнта абсолютної ліквідності. У 2023–2024 роках його значення перебували на низькому рівні - 0,18 та 0,11 відповідно, що є нижчим за рекомендований норматив 0,2–0,6. Це свідчить про недостатній обсяг грошових коштів для негайного погашення поточних зобов'язань.

Отже, результати аналізу дозволяють зробити висновок, що у короткостроковому періоді ТОВ «РУДОМАЙН» загалом залишається платоспроможним і фінансово стійким. Водночас підприємство фактично застосовує м'яку кредитну політику щодо своїх покупців, що потребує

додаткової уваги з боку управління з метою оптимізації структури оборотних активів і підвищення рівня абсолютної ліквідності.

Для оцінки платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» проведемо аналіз платіжного балансу підприємства (табл. 2.6, додатки В, Д, Ж).

Таблиця 2.6

Аналіз платіжного балансу ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
<i>Наявність коштів для покриття заборгованості</i>					
Грошові кошти та їх еквіваленти	63054	54434	-8620	34502	-19932
Розрахунки з дебіторами	997070	1024444	27374	1094142	69698
в т. ч. за товари, роботи, послуги	578544	632927	54383	762400	129473
Разом	1060124	1078878	18754	1128644	49766
<i>Негайні та інші платежі</i>					
Короткострокова заборгованість по кредитам	-	12025	12025	-	-12025
Кредиторська заборгованість та зобов'язання за розрахунками	35373	182873	147500	240666	57793
в т. ч. за товари, роботи, послуги	18379	80032	61653	105179	25147
Разом	35373	194898	159525	240666	45768
<i>Надлишок (+) або дефіцит (-) платіжних засобів</i>					
Сальдо: активне (+) або пасивне (-)	+1024751	+883980	-140771	+887978	+4588
в т. ч. за товари, роботи, послуги	+560165	+552895	-7270	+657221	+104326

Джерело: складено автором за даними [39-41]

Згідно з розрахунками, наведеними в таблиці 2.6, ТОВ «РУДОМАЙН» протягом аналізованого періоду зберігає позитивне сальдо платіжного балансу як у цілому, так і за товарними операціями, що є свідченням належного рівня поточної платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Відносно незначні обсяги кредиторської заборгованості порівняно з наявними платіжними засобами для її погашення позитивно впливають на фінансову стійкість і здатність компанії своєчасно виконувати свої зобов'язання.

Водночас слід відзначити, що підприємство реалізує фінансову політику, яка в умовах воєнного стану і прогресуючих інфляційних процесів містить підвищені ризики, зокрема за рахунок активного нарощування обсягів комерційного кредитування покупців. Так, станом на 01.01.2025 року дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги зростає на 104 326 тис. грн, що призводить до додаткового відволікання оборотних коштів і потенційного погіршення ліквідності в майбутньому.

Разом з тим, дані таблиці 2.6 свідчать про відсутність потреби у залученні короткострокових банківських кредитів, що також підтверджує достатній рівень фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Подальший аналіз доцільно спрямувати на оцінку грошової платоспроможності підприємства, яка відображає його спроможність погашати короткострокові зобов'язання за рахунок наявних високоліквідних активів (табл. 2.7, додатки В, Д, Ж).

Таблиця 2.7

**Грошова платоспроможність ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022–2024 рр., тис. грн.**

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Засоби платежу					
Грошові кошти	63054	54434	-8620	34502	-19932
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Разом	63054	54434	-8620	34502	-19932
Платіжні зобов'язання					
Поточні зобов'язання	196153	304066	107913	304489	423
Разом	196153	304066	107913	304489	423
Коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності)	0,32	0,18	-0,14	0,11	-0,07

Джерело: складено автором за даними [39-41]

Згідно з даними, наведеними в таблиці 2.7, коефіцієнт грошової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» протягом досліджуваного періоду характеризується чітко вираженою тенденцією до зниження. Теоретично

обґрунтований інтервал значень цього показника перебуває в межах 0,20–0,35, при цьому позитивно вважається динаміка його зростання. Відповідність зазначеним нормативним орієнтирам підприємство продемонструвало лише станом на кінець 2022 року.

У 2023 році коефіцієнт грошової платоспроможності зменшився до рівня 0,18, що на 0,14 нижче показника попереднього року, а у 2024 році його значення скоротилося ще більше - до 0,11, тобто на 0,07 порівняно з 2023 роком. Даний індикатор має особливе значення для банківських установ і постачальників ресурсів, оскільки дозволяє оцінити здатність підприємства своєчасно погашати поточні зобов'язання та наявність резерву високоліквідних активів на випадок дисбалансу грошових потоків.

Отримані результати свідчать про те, що протягом 2022–2024 років ТОВ «РУДОМАЙН» відчуває обмежені можливості щодо покриття поточних зобов'язань за рахунок наявних грошових коштів і поточних фінансових інвестицій, що вказує на певне зниження рівня його миттєвої ліквідності.

Визначальною передумовою миттєвої спроможності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання є стабільний і впорядкований рух грошових коштів, що проявляється у збалансованості, рівномірності та результативності формування грошових потоків. У таблиці 2.8, сформованій на основі даних додатків Н, П, Р, наведено показники структури та динаміки чистого грошового потоку підприємства. Отримані результати свідчать про недостатню якість грошових потоків, що негативно впливає на рівень поточної ліквідності та фінансової стійкості підприємства.

Згідно з даними, наведеними в таблиці 2.8, операційна діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж аналізованого періоду, за винятком 2022 року, формувала позитивний чистий грошовий потік. Так, у 2022 році за результатами операційної діяльності було зафіксовано чистий відтік коштів у сумі 13 602 тис. грн, тоді як уже у 2023 році підприємство забезпечило суттєве зростання чистих надходжень - на 246 062 тис. грн. У 2024 році операційний грошовий потік також

залишався додатним, однак його обсяг був меншим порівняно з попереднім роком.

Таблиця 2.8

**Оцінка динаміки чистого руху грошових коштів ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності:	(13602)	232460	246062	23378	-209082
Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	(666131)	(375873)	290258	(73765)	302108
Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	27500	95033	67533	50314	-44719
Чистий рух коштів за звітний період	(652233)	(48380)	603853	(73)	48307

Джерело: складено автором за даними [39-41]

Операційний грошовий потік є базовим елементом фінансового аналізу, оскільки саме він формує основу для розрахунку чистого грошового потоку та більшості фінансових показників і коефіцієнтів, що використовуються в системі управління грошовими потоками підприємства.

Фінансова діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж досліджуваних років характеризується стабільним формуванням чистих надходжень коштів, що у поєднанні з операційними грошовими потоками свідчить про достатній потенціал підприємства щодо забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності.

Грошові потоки від інвестиційної діяльності, як правило, не виступають основним джерелом фінансування потреб підприємства, оскільки мають допоміжний характер відносно його основної виробничо-господарської діяльності. У більшості випадків інвестиційний грошовий потік є від'ємним, що

зумовлено переважанням обсягів капітальних вкладень над надходженнями від інвестиційної діяльності, особливо за умов реалізації реальних інвестиційних проєктів, які потребують значних фінансових ресурсів. У фінансовій практиці такі інвестиції та відповідні грошові потоки часто розглядаються як ознака стратегічних змін і орієнтації підприємства на довгостроковий розвиток, за умови їх цільового використання та належного управлінського контролю.

Аналіз ділової активності спрямований на оцінку результативності основної діяльності підприємства та відображає інтенсивність використання його фінансових ресурсів через показники швидкості їх обігу. Саме ці індикатори дають змогу визначити, наскільки ефективно підприємство залучає наявний капітал у господарський процес. Основні показники ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН», яке є об'єктом дослідження у даній роботі, наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Показники ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
Коефіцієнт обертання загальної суми дебіторської заборгованості	Чистий дохід / Середньорічна дебіторська заборгованість	3,44	2,27	-1,17	2,56	0,29
Строк погашення дебіторської заборгованості, дні	365 / Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості	106,10	160,80	54,70	142,58	-18,22
Коефіцієнт обертання загальної суми кредиторської заборгованості	Чистий дохід / Середньорічна кредиторська заборгованість	34,87	21,01	-13,86	12,79	-8,22
Строк погашення кредиторської заборгованості, дні	365 / Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	10,47	17,37	6,9	28,54	11,17
Коефіцієнт обертання ТМЗ	Чистий дохід / Середньорічна величина ТМЗ	7,91	4,76	-3,15	5,47	0,71
Період обороту товарно-матеріальних запасів	365 / Коефіцієнт обертання ТМЗ	46,14	76,68	30,54	66,73	-9,95

Джерело: складено автором за даними [39-41]

За даними таблиці 2.9 спостерігається помітне погіршення показників ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» у 2023 році з частковим відновленням окремих позицій у 2024 році, що безпосередньо позначається на рівні фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт оборотності загальної суми дебіторської заборгованості у 2022 році становив 3,44 обороти, проте у 2023 році знизився до 2,27 обороти (відхилення $-1,17$), що свідчить про суттєве уповільнення процесу інкасації коштів від покупців. У 2024 році показник дещо покращився і досяг рівня 2,56 обороти, однак залишився нижчим за рівень 2022 року. Відповідно строк погашення дебіторської заборгованості зріс зі 106,10 днів у 2022 році до 160,80 днів у 2023 році, тобто на 54,70 дня, а у 2024 році скоротився до 142,58 днів (на 18,22 дня), проте все ще перевищував базове значення. З позиції фінансової стійкості така динаміка є негативною, оскільки уповільнення обороту дебіторської заборгованості призводить до вилучення значних обсягів коштів з обороту та зменшення власних оборотних ресурсів підприємства.

Коефіцієнт оборотності загальної суми кредиторської заборгованості протягом аналізованого періоду також знижувався: з 34,87 обороти у 2022 році до 21,01 обороти у 2023 році ($-13,86$), а у 2024 році — до 12,79 обороти ($-8,22$). Відповідно строк погашення кредиторської заборгованості зріс з 10,47 днів у 2022 році до 17,37 днів у 2023 році та до 28,54 днів у 2024 році. Подовження строків розрахунків з постачальниками з одного боку дозволяє підприємству тимчасово компенсувати дефіцит оборотних коштів, що частково підтримує поточну фінансову стійкість, однак з іншого — підвищує ризики втрати платіжної дисципліни та посилює залежність від зовнішніх джерел фінансування у середньостроковій перспективі.

Показники оборотності товарно-матеріальних запасів також зазнали негативних змін. Коефіцієнт оборотності ТМЗ знизився з 7,91 обороти у 2022 році до 4,76 обороти у 2023 році ($-3,15$), що призвело до збільшення періоду обороту запасів з 46,14 до 76,68 днів (на 30,54 дня). У 2024 році спостерігається

певне покращення: коефіцієнт оборотності ТМЗ зріс до 5,47 обороти (+0,71), а період обороту скоротився до 66,73 днів (-9,95), проте ці показники залишаються гіршими за рівень 2022 року. З позиції фінансової стійкості уповільнення обороту запасів означає заморожування значних обсягів коштів у матеріальних активах та зниження гнучкості фінансової системи підприємства.

Таким чином, зміни показників ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках свідчать про зниження ефективності використання оборотних активів, що негативно впливає на фінансову стійкість підприємства через зростання потреби в додаткових джерелах фінансування. Часткове покращення окремих показників у 2024 році не компенсує загального погіршення ділової активності, що обумовлює необхідність посилення контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізації рівня запасів та узгодження строків розрахунків з контрагентами з метою відновлення фінансової рівноваги.

Враховуючи, що ТОВ «РУДОМАЙН» надає своїм покупцям триваліші відстрочки платежів, ніж отримує від постачальників, поступове зближення строків обігу дебіторської та кредиторської заборгованості можна розглядати як крок до відновлення фінансової рівноваги. Оптимальним з позиції забезпечення фінансової стійкості є таке співвідношення, за якого період обертання дебіторської заборгованості не перевищує період погашення кредиторської, що дозволяє підприємству підтримувати достатній рівень ліквідності та мінімізувати ризики дефіциту грошових коштів.

Для оцінювання фінансової стійкості показники рентабельності є критично важливими, оскільки саме прибуток є головним внутрішнім джерелом поповнення власного капіталу та створення «буфера» проти ризиків. Розрахунок зазначених показників для ТОВ «РУДОМАЙН» наведений у таблиці 2.10 (додатки В-М).

За даними таблиці 2.10 спостерігається різко негативна динаміка показників рентабельності ТОВ «РУДОМАЙН» упродовж 2022–2024 років, що безпосередньо відображає погіршення фінансових результатів діяльності підприємства в умовах воєнних та ринкових викликів.

Таблиця 2.10

**Показники прибутковості (рентабельності) ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., %**

Назва	Формула	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічна величина активів	16,51	-3,13	-19,64	-9,20	-6,07
Рентабельність продажів	Чистий прибуток / Чистий дохід	15,82	-3,32	-19,14	-8,26	-4,94
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна величина власного капіталу	19,70	-3,66	-23,36	-11,59	-7,93
Рентабельність задіяного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна величина власного капіталу + Довгострокові зобов'язання	14,97	-3,41	-18,38	-10,51	-7,10
Операційна рентабельність	Операційний прибуток / Чистий дохід	28,43	5,20	23,23	-1,31	-6,51

Джерело: складено автором за даними [39-41]

Рентабельність активів у 2022 році перебувала на достатньо високому рівні та становила 16,51%, що свідчило про ефективне використання майна підприємства. Проте вже у 2023 році показник набув від'ємного значення (-3,13%), знизившись на 19,64 в.п., а у 2024 році погіршився ще більше - до -9,20%, що означає додаткове зниження на 6,07 в.п. Така динаміка вказує на втрату здатності активів генерувати прибуток і формування збитків у розрахунку на одиницю вкладених ресурсів.

Аналогічна тенденція характерна і для рентабельності продажів. У 2022 році її значення становило 15,82%, однак у 2023 році показник знизився до -3,32% (відхилення -19,14 в.п.), що свідчить про перехід від прибуткової до збиткової операційної діяльності. У 2024 році рентабельність продажів залишалася від'ємною (-8,26%), погіршившись ще на 4,94 в.п., що підтверджує

збереження проблем із формуванням фінансового результату від реалізації продукції.

Найбільш суттєві зміни відбулися у показниках рентабельності власного капіталу. Якщо у 2022 році її рівень становив 19,70%, то у 2023 році він знизився до -3,66% (падіння на 23,36 в.п.), а у 2024 році досяг -11,59%, що на 7,93 в.п. нижче порівняно з попереднім роком. Це означає, що власний капітал підприємства в аналізованому періоді не лише не забезпечував приросту вартості, а й використовувався зі збитком для власників.

Рентабельність залученого капіталу демонструє подібну динаміку: з 14,97% у 2022 році показник знизився до -3,41% у 2023 році (зменшення на 18,38 в.п.), а у 2024 році погіршився до -10,51%, що означає додаткове зниження на 7,10 в.п. Така ситуація свідчить про неефективне використання як власних, так і довгостроково залучених фінансових ресурсів.

Операційна рентабельність у 2022 році була високою та становила 28,43%, що характеризувало значний запас операційної ефективності. Проте у 2023 році її значення різко скоротилося до 5,20% (відхилення -23,23 в.п.), а у 2024 році стало від'ємним (-1,31%), зменшившись ще на 6,51 в.п. Це вказує на суттєве зростання операційних витрат та втрату здатності основної діяльності генерувати прибуток.

Таким чином, аналіз показників рентабельності ТОВ «РУДОМАЙН» свідчить про перехід підприємства від прибуткової моделі функціонування у 2022 році до збиткової у 2023–2024 роках. Негативна динаміка всіх ключових коефіцієнтів рентабельності вказує на зниження ефективності використання ресурсів та посилення ризиків для фінансової стійкості підприємства, що обумовлює необхідність перегляду витратної, збутової та фінансової політики.

Отримані результати аналізу показників рентабельності ТОВ «РУДОМАЙН» мають безпосередній зв'язок із рівнем фінансової стійкості підприємства, оскільки саме здатність генерувати прибуток є ключовим джерелом формування власного капіталу та забезпечення самофінансування. Позитивні значення показників рентабельності у 2022 році створювали необхідні

передумови для підтримання фінансової рівноваги, формування внутрішніх резервів та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Перехід більшості показників рентабельності у від'ємну зону у 2023–2024 роках свідчить про порушення механізмів відтворення власного капіталу та зростання загроз фінансовій стійкості підприємства. Зокрема, від'ємна рентабельність активів (-3,13% у 2023 р. та -9,20% у 2024 р.) означає, що наявні активи не забезпечують достатнього фінансового результату для покриття витрат та підтримання стабільної структури капіталу. Це знижує потенціал самофінансування та підвищує ризик скорочення власних оборотних коштів.

Негативна динаміка рентабельності власного капіталу, яка знизилась з 19,70% у 2022 році до -11,59% у 2024 році, є особливо критичною з позиції фінансової стійкості, оскільки свідчить про втрату економічної зацікавленості власників та відсутність приросту вартості підприємства. За таких умов зростає ймовірність вичерпання внутрішніх фінансових резервів, що у довгостроковій перспективі може обмежувати можливості підприємства щодо фінансування інвестиційних проєктів та оновлення основних засобів.

Зниження операційної рентабельності до від'ємного значення у 2024 році (-1,31%) також негативно впливає на фінансову стійкість, оскільки основна діяльність перестає виконувати свою стабілізуючу функцію щодо формування грошових потоків. Це підвищує навантаження на фінансову та кредитну складові діяльності підприємства та збільшує залежність від відстрочених платежів і кредиторської заборгованості.

Таким чином, погіршення показників рентабельності у 2023–2024 роках слід розглядати як один із ключових факторів зниження фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Відновлення прибутковості основної діяльності є необхідною умовою зміцнення власного капіталу, стабілізації структури джерел фінансування та зменшення фінансових ризиків у середньо- та довгостроковій перспективі.

Розрахунок показників фінансового та операційного циклів є надзвичайно важливим (хоча часто недооціненим) етапом аналізу фінансової стійкості.

Традиційні коефіцієнти (автономії, капіталізації, маневреності) показують «статистику» - стан капіталу на конкретну дату. А показники циклів показують «динаміку» - наскільки ефективно цей капітал «крутиться» і чи не створює він прихованих загроз для стійкості.

Чим довший фінансовий цикл, тим більше грошей суб'єкта господарювання «заморожено» у запасах та дебіторській заборгованості. Щоб покрити цей «касовий розрив», суб'єкт господарювання вимушений брати кредити, як наслідок: зростає частка позикового капіталу, знижується коефіцієнт автономії, падає фінансова стійкість. Від'ємний або короткий фінансовий цикл: суб'єкт господарювання працює на грошах постачальників (кредитори фінансують безкоштовно). Це значно підвищує фінансову стійкість. Довгий фінансовий цикл: суб'єкт господарювання «кредитує» своїх покупців власним коштом. Це робить його залежним від банків і зовнішніх ринків капіталу.

Операційний цикл показує час від закупівлі сировини до отримання грошей від клієнта. Якщо цикл подовжується (наприклад, товар затоварився на складі), це сигнал, що активи стають «неякісними» або низьколіквідними. Навіть якщо за балансом у суб'єкта господарювання багато активів, він може стати фінансово нестійким, бо ці активи не перетворюються на гроші вчасно.

Порядок розрахунку та значення фінансового та операційного циклів ТОВ «РУДОМАЙН» наведені у табл. 2.11.

За результатами розрахунків, наведених у таблиці 2.11, упродовж 2022–2024 років у ТОВ «РУДОМАЙН» відбулися суттєві зміни тривалості операційного та фінансового циклів, що має безпосередній вплив на рівень фінансової стійкості підприємства.

Тривалість операційного циклу у 2022 році становила 152,24 дня, що характеризувало відносно помірний період трансформації вкладених у запаси та дебіторську заборгованість коштів у грошові надходження. У 2023 році даний показник різко зріс до 237,48 дня, тобто збільшився на 84,24 дня, що свідчить про істотне уповільнення обороту оборотних активів. Основними чинниками такого зростання стали подовження строків погашення дебіторської

заборгованості та збільшення періоду обороту товарно-матеріальних запасів. З позиції фінансової стійкості це є негативним явищем, оскільки призводить до тривалого відволікання грошових коштів з обороту та підвищує потребу підприємства у додаткових джерелах фінансування.

Таблиця 2.11

**Показники фінансового та операційного циклів ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр.**

Назва	Формула	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилен ня	Станом на 01.01.2025р.	Відхилен ня
Тривалість операційного циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів	152,24	237,48	84,24	209,31	-28,17
Тривалість фінансового циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів - Період погашення кредиторської заборгованості	141,77	220,11	78,34	180,77	-39,34

Джерело: складено автором за даними [39-41]

У 2024 році спостерігається часткове скорочення тривалості операційного циклу до 209,31 дня, що на 28,17 дня менше порівняно з 2023 роком. Незважаючи на позитивну динаміку, значення показника залишається істотно вищим за рівень 2022 року, що свідчить про збереження проблем з ефективністю управління оборотними активами та обмежує можливості швидкого відновлення фінансової рівноваги підприємства.

Аналогічні тенденції простежуються і щодо тривалості фінансового циклу. У 2022 році його тривалість становила 141,77 дня, однак у 2023 році показник зріс до 220,11 дня, тобто збільшився на 78,34 дня. Це означає, що підприємство протягом значно тривалішого періоду фінансувало свою операційну діяльність за рахунок власних або залучених ресурсів до моменту фактичного надходження грошових коштів. Така ситуація негативно позначається на фінансовій стійкості,

оскільки підвищує навантаження на власний оборотний капітал та збільшує ризик дефіциту ліквідних коштів.

У 2024 році тривалість фінансового циклу скоротилася до 180,77 дня, що на 39,34 дня менше порівняно з попереднім роком. Скорочення фінансового циклу частково зумовлене подовженням строків погашення кредиторської заборгованості, що дозволило підприємству тимчасово зменшити потребу у власних оборотних коштах. Водночас навіть за умови позитивної динаміки, тривалість фінансового циклу у 2024 році залишається суттєво вищою, ніж у 2022 році, що вказує на збереження підвищеного рівня фінансових ризиків.

Отже, збільшення тривалості операційного та фінансового циклів у 2023 році свідчить про погіршення умов забезпечення фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» внаслідок уповільнення обороту коштів. Часткове скорочення цих показників у 2024 році має позитивний характер, однак не забезпечує повного відновлення фінансової стабільності, що обумовлює необхідність оптимізації управління дебіторською заборгованістю, запасами та строками розрахунків з контрагентами.

Наступним кроком є необхідність дослідження періоду відновлення платоспроможності підприємства чи втрати її, оскільки вони демонструють здатність прогнозувати ризики банкрутства.

Для прогнозу зміни платоспроможності підприємства вітчизняні фахівці пропонують обчислювати коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності (Кввп.), який розраховується за такою формулою (2.1):

$$K_{ввп} = \frac{K_{нл}^1 + \left(\frac{Y}{T}\right) \times (K_{нл}^1 - K_{нл}^0)}{2}, \quad (2.1)$$

де $K_{нл}^1$ - коефіцієнт поточної ліквідності на кінець періоду;

$K_{нл}^0$ - коефіцієнт поточної ліквідності на початок періоду;

Y - період відновлення (втрати) платоспроможності (для періоду відновлення платоспроможності беруть 6 місяців, для періоду втрати платоспроможності - 3 місяці);

T - тривалість аналізованого періоду (в місяцях) [44].

Розрахуємо зазначений показник за період, що аналізується, безпосередньо для ТОВ «РУДОМАЙН» (таблиця 2.12).

Таблиця 2.12

Значення коефіцієнтів відновлення (втрати) платоспроможності для ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., відносні показники

Назва коефіцієнта	Рік		
	2022	2023	2024
<i>Коефіцієнт відновлення платоспроможності</i>	3,26	2,11	2,57
<i>Коефіцієнт втрати платоспроможності</i>	3,52	2,39	2,58

Джерело: складено автором за даними [39-41]

Аналіз показників відновлення та втрати платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки свідчить про зміну рівня ризиків фінансової стійкості підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників.

Коефіцієнт відновлення платоспроможності у 2022 році становив 3,26, що значно перевищує нормативне значення 1 та свідчить про високу здатність підприємства не лише підтримувати, а й швидко відновлювати свою платоспроможність у разі її порушення. У 2023 році значення цього показника знизилося до 2,11, тобто на 1,15, що відображає істотне послаблення потенціалу самовідновлення фінансового стану в умовах погіршення результатів господарської діяльності. Проте вже у 2024 році коефіцієнт відновлення платоспроможності зріс до 2,57, що на 0,46 більше порівняно з 2023 роком, свідчаючи про часткове відновлення фінансової рівноваги та покращення можливостей підприємства щодо стабілізації платоспроможності.

Коефіцієнт втрати платоспроможності протягом аналізованого періоду також зберігається на рівні, що перевищує критичне значення. У 2022 році його величина становила 3,52, що вказувало на низьку ймовірність втрати платоспроможності у короткостроковій перспективі. У 2023 році показник знизився до 2,39 (відхилення $-1,13$), що свідчить про зростання ризиків погіршення фінансового стану та зменшення запасу фінансової міцності

підприємства. У 2024 році коефіцієнт втрати платоспроможності дещо зріс до 2,58 (+0,19), що вказує на певне зниження рівня ризику втрати платоспроможності порівняно з попереднім роком, однак він залишається нижчим за рівень 2022 року.

З позиції фінансової стійкості динаміка обох коефіцієнтів свідчить про наявність у ТОВ «РУДОМАЙН» достатнього запасу платоспроможності упродовж 2022–2024 років, оскільки їх значення стабільно перевищують нормативний рівень. Водночас зниження показників у 2023 році відображає погіршення умов фінансової рівноваги та підвищення чутливості підприємства до фінансових ризиків. Часткове покращення значень у 2024 році дозволяє зробити висновок про поступову стабілізацію платоспроможності, однак збереження нижчих значень порівняно з 2022 роком свідчить про необхідність подальших заходів, спрямованих на зміцнення фінансової стійкості та підвищення ефективності управління оборотними активами і зобов'язаннями.

Таким чином, проведений аналіз у підрозділі аналіз вказує на те, що в цілому в довгостроковій перспективі ТОВ «РУДОМАЙН» є фінансово стійким, хоча слід звернути увагу на управління дебіторською заборгованістю.

2.4 Визначення типу та запасу фінансової стійкості

Як ми вже зазначали, за абсолютний показник фінансової стійкості приймають наявність власних оборотних коштів (ВОК), який визначається через порівняння обсягів власного капіталу та необоротних активів (табл. 2.13, додатки В, Д, Ж).

Як свідчать дані таблиці 2.13, ТОВ «РУДОМАЙН» має власні оборотні кошти у достатній кількості, хоча їх обсяг за аналізовані періоди стабільно знижується. Найбільший їх обсяг зафіксовано у 2022 р на рівні 1157869 тис. грн., найменший станом на 01.01.2025 р. 1043373 тис. грн. Проте обсяги власних оборотних коштів залишаються високими, що є свідченням фінансової стійкості

ТОВ «РУДОМАЙН».

Таблиця 2.13

**Аналіз динаміки обсягів власних оборотних коштів
ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Власний капітал	2127432	2039056	-88376	1819684	-219372
Необоротні активи	969563	887820	-81743	776311	-111509
Показник власних оборотних коштів	1157869	1151236	-6633	1043373	-107863

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Скористаємося тривимірним показником для визначення типу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН». Для цього розрахуємо складові даного показника (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

**Складові для розрахунку тривимірного показника по
ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Назва показника	Рік		
	2022	2023	2024
1	2	3	4
надлишок (+) чи нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів			
<i>Власні оборотні кошти</i>	1157869	1151236	1043373
<i>Товарно-матеріальні запаси</i>	425126	537992	451434
Надлишок (+) чи нестача (-)	+732743	+613244	+591939
надлишок (+) чи нестача (-) власних і довгострокових джерел формування запасів			
<i>Власні оборотні кошти</i>	1157869	1151236	1043373
<i>Довгострокові зобов'язання</i>	133401	166987	228053
<i>Товарно-матеріальні запаси</i>	425126	537992	451434
Надлишок (+) чи нестача (-)	+866144	+780231	+819992
надлишок (+) чи нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів			

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4
<i>Власні оборотні кошти</i>	1157869	1151236	1043373
<i>Довгострокові зобов'язання</i>	133401	166987	228053
<i>Короткострокові зобов'язання</i>	196153	304066	304489
<i>Товарно-матеріальні запаси</i>	425126	537992	451434
<i>Надлишок (+) чи нестача (-)</i>	+1291270	+1084297	+1124481

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Узагальнюючи досліджувані показники визначимо тип фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» за період 2022-2024 рр., представимо дані у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15

**Визначення типу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»
за період 2022-2024 рр.**

Назва показника	Рік		
	2022	2023	2024
<i>Надлишок (+) чи нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів</i>	+732743	+613244	+591939
<i>Надлишок (+) чи нестача (-) власних і довгострокових джерел формування запасів</i>	+866144	+780231	+819992
<i>Надлишок (+) чи нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів</i>	+1291270	+1084297	+1124481
<i>Тривимірна модель</i>	M = (1; 1; 1)	M = (1; 1; 1)	M = (1; 1; 1)
<i>Тип фінансової стійкості підприємства</i>	Перший тип — абсолютна стійкість фінансового стану підприємства	Перший тип — абсолютна стійкість фінансового стану підприємства	Перший тип — абсолютна стійкість фінансового стану підприємства

Джерело: складено автором на основі [39-41]

Таким чином, за наявності першого типу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» доцільно реалізовувати стратегію збереження та консервації фінансової рівноваги, спрямовану на підтримання високого рівня платоспроможності, мінімізацію ризиків втрати ліквідності та забезпечення адаптивності фінансової системи підприємства в умовах воєнної економіки.

Для продовження дослідження доцільно розрахувати запас фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» за період 2022-2024 рр. та здійснити його оцінку (табл. 2.15).

Таблиця 2.16

**Аналіз запасу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН»
за період 2022-2024 рр.**

№ з/п	Назва показника	Рік		
		2022	2023	2024
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	2405494	2292931	2707986
2	Сума маржинального доходу, тис. грн.	1189607	883095	872406
3	Сума умовно-постійних витрат, тис. грн.	809104	959324	1095967
4	Коефіцієнт маржинального доходу	0,53	0,45	0,38
5	Частка маржинального доходу у виручці (рядок 2 : рядок 1), %	0,49	0,39	0,32
6	Поріг рентабельності, тис. грн. (рядок 3 : рядок 4)	1526611	2459805	3424897
7	Запас фінансової стійкості, тис. грн. (р. 1 – р.6.)	878883	-166874	-716911

Джерело: складено автором на основі [39-41]

За результатами аналізу показників, наведених у таблиці 2.16, можна констатувати суттєві зміни параметрів формування запасу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 рр., які безпосередньо впливають на здатність підприємства зберігати стійке фінансове положення.

У 2022 році чистий дохід від реалізації продукції становив 2405494 тис. грн, що забезпечило формування маржинального доходу в обсязі 1189607 тис. грн. За відносно помірною рівню умовно-постійних витрат (809104 тис. грн) коефіцієнт маржинального доходу досягав 0,53, а частка маржинального доходу

у виручці - 49 %. За таких умов поріг рентабельності складав 1526611 тис. грн, що було істотно нижче фактичного обсягу реалізації, у результаті чого запас фінансової стійкості був позитивним і становив 878883 тис. грн, що свідчить про високий рівень фінансової безпеки підприємства у 2022 році.

У 2023 році спостерігається погіршення ключових параметрів фінансової стійкості. Незважаючи на незначне зниження чистого доходу до 2292931 тис. грн, маржинальний дохід скоротився суттєвіше - до 883 095 тис. грн, або на 306 512 тис. грн порівняно з 2022 роком. Одночасно відбулося зростання умовно-постійних витрат до 959 324 тис. грн, що негативно вплинуло на коефіцієнт маржинального доходу, який знизився до 0,45, а частка маржинального доходу у виручці - до 39 %. Це призвело до різкого зростання порогу рентабельності до 2459805 тис. грн, що перевищило фактичний обсяг реалізації. Як наслідок, запас фінансової стійкості набув від'ємного значення і склав -166874 тис. грн, що свідчить про втрату запасу міцності та підвищення фінансових ризиків.

У 2024 році, попри зростання чистого доходу від реалізації до 2 707 986 тис. грн, ситуація із запасом фінансової стійкості не покращилася. Маржинальний дохід продовжив скорочуватися і становив 872 406 тис. грн, тоді як умовно-постійні витрати зросли до 1 095 967 тис. грн. Це спричинило подальше зниження коефіцієнта маржинального доходу до 0,38, а частки маржинального доходу у виручці - до 32 %. У результаті поріг рентабельності зріс до 3424897 тис. грн, що значно перевищує фактичний обсяг реалізації. Відповідно, запас фінансової стійкості залишився від'ємним і погіршився до -716911 тис. грн, що свідчить про істотне зниження фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, проведений аналіз показує, що ключовими факторами зменшення запасу фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» у 2023–2024 рр. стали зростання умовно-постійних витрат та зниження маржинальності діяльності, навіть за умов відновлення обсягів реалізації у 2024 році. Це означає, що для відновлення запасу фінансової стійкості підприємству необхідно зосередитися не лише на нарощуванні доходів, а й на оптимізації структури

витрат та підвищенні маржинального доходу, що є критично важливим в умовах воєнної економічної нестабільності.

Висновки до розділу 2

В цілому, аналізуючи стан фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» у період тривалої збройної агресії, можна зробити наступні висновки:

1. ТОВ «РУДОМАЙН» має значний потенціал для розвитку, отримує стабільні надходження від здійснення статутної діяльності, скорочує кредиторську заборгованість, піклується про рівень заробітної плати власного персоналу, що підвищує виробництво праці.

Досліджуване підприємство має мобільну структуру активу балансу. Активи ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2023 рр. зростали (на 53123 тис. грн.), що є позитивним моментом і свідчило про нарощування обсягів майна підприємства, проте за 2024 рік відбулось їх суттєве скорочення (на 157883 тис. грн.). Причиною такого суттєвого скорочення стало зменшення вартості основних засобів внаслідок саме високого ступеню їх зносу.

2. Найбільшу питому вагу в активах ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024р складають оборотні активи. Їх питома вага перевищує 60%, що є свідченням агресивної політики у формуванні оборотного капіталу підприємства. Найбільш результативним у цьому аспекті став 2023 рік, коли обсяг оборотних активів зріс на 134 866 тис. грн, а їх питома вага збільшилася з 60,54 % у 2022 році до 64,63 % у 2023 році. Основним чинником зростання стало збільшення суми готової продукції на 118 970 тис. грн (з 325750 тис. грн.. станом на 01.01.2023р. до 444720 тис. грн. станом на 01.01.2024р.), а також зростання іншої поточної дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи й послуги, що, з одного боку, підтримало обсяги реалізації, а з іншого - свідчило про зростання обсягів комерційного кредитування контрагентів. Серед необоротних активів ТОВ «РУДОМАЙН» найбільшу питому вагу займають

основні засоби. Їх питома вага в загальній сумі необоротних активів підприємства станом на 01.01.2025 р. знаходиться на рівні 19,22% від загального обсягу усіх активів ТОВ. Як негативне слід зазначити зростання зносу основних засобів.

3. Основними джерелами фінансування діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» є власний капітал, в тому числі нерозподілений прибуток, поточні та довгострокові зобов'язання не перевищують рівень 22%. Привертає увагу високий рівень фінансової автономії досліджуваного підприємства, проте викликає занепокоєння наявна тенденція до його зменшення. Хоча, питома вага власного та прирівняного до нього капіталу в середньому за досліджуваний період становила 87-78% протягом 2022-2024 рр., що є достатнім для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості та фінансової незалежності підприємства. Така структура джерел фінансування забезпечує підприємству певний запас фінансової міцності та знижує його вразливість до зовнішніх шоків, зокрема пов'язаних із воєнними ризиками.

Водночас у структурі власного капіталу простежується негативна тенденція, пов'язана зі скороченням нерозподіленого прибутку. У 2023 році підприємство вперше за аналізований період зафіксувало збиток, що призвело до зменшення обсягу власного капіталу. У 2024 році негативний фінансовий результат зберігся, що додатково послабило внутрішні джерела самофінансування. Незважаючи на це, загальний рівень власного капіталу залишається достатнім для підтримання фінансової стійкості, оскільки підприємство не залучало значних обсягів довгострокового позикового капіталу.

4. Позикові кошти у структурі пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» мають обмежену питому вагу. Довгострокові зобов'язання практично відсутні, що з одного боку мінімізує боргове навантаження та процентні ризики, а з іншого - свідчить про обмежене використання фінансового левериджу як інструменту розвитку. Така обережна політика управління капіталом є виправданою в умовах воєнної невизначеності, проте в довгостроковій перспективі може стримувати інвестиційну активність підприємства.

З позиції фінансової стійкості важливо відзначити, що запаси та витрати підприємства переважно забезпечені власним капіталом і стабільними джерелами фінансування. Це дає підстави характеризувати фінансовий стан ТОВ «РУДОМАЙН» як відносно стійкий, незважаючи на збитковість окремих років та негативний вплив зовнішніх факторів. ТОВ «РУДОМАЙН» має власні оборотні кошти у достатній кількості, хоча їх обсяг за аналізовані періоди стабільно знижується. Найбільший їх обсяг зафіксовано у 2022 р на рівні 1157869 тис. грн., найменший станом на 01.01.2025 р. 1043373 тис. грн. Проте обсяги власних оборотних коштів залишаються високими, що є свідченням фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН».

5. Результати аналізу показників фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки свідчать про збереження підприємством загалом стійкого фінансового стану за наявності окремих негативних тенденцій, що потребують управлінської уваги. Компанія характеризується високим рівнем фінансової автономії, значною часткою власного капіталу у структурі джерел фінансування та низькою залежністю від позикових коштів, що формує надійну основу її фінансової безпеки в середньо- та довгостроковій перспективі. Водночас спроби підвищити ефективність діяльності шляхом нарощування фінансового левереджу в умовах збитковості у 2023–2024 роках не забезпечили очікуваного результату та супроводжувалися погіршенням показників рентабельності й ефективності використання капіталу. Незважаючи на це, підприємство зберігає достатній рівень маневреності власного капіталу, забезпеченість власними оборотними коштами та відсутність загрози втрати платоспроможності, що підтверджується значеннями коефіцієнта Бівера. Таким чином, фінансова стійкість ТОВ «РУДОМАЙН» у досліджуваному періоді може бути оцінена як достатня з тенденцією до послаблення, що зумовлює необхідність подальшої оптимізації структури витрат і підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, особливо в умовах підвищених ризиків воєнного часу.

6. Водночас слід відзначити, що підприємство реалізує фінансову

політику, яка в умовах воєнного стану і прогресуючих інфляційних процесів містить підвищені ризики, зокрема за рахунок активного нарощування обсягів комерційного кредитування покупців. Так, станом на 01.01.2025 року дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги зростає на 104 326 тис. грн, що призводить до додаткового відволікання оборотних коштів і потенційного погіршення ліквідності в майбутньому.

7. Зміни показників ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках свідчать про зниження ефективності використання оборотних активів, що негативно впливає на фінансову стійкість підприємства через зростання потреби в додаткових джерелах фінансування. Часткове покращення окремих показників у 2024 році не компенсує загального погіршення ділової активності, що обумовлює необхідність посилення контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізації рівня запасів та узгодження строків розрахунків з контрагентами з метою відновлення фінансової рівноваги.

8. Для оцінювання фінансової стійкості показники рентабельності є критично важливими, оскільки саме прибуток є головним внутрішнім джерелом поповнення власного капіталу та створення «буфера» проти ризиків. Для оцінювання фінансової стійкості показники рентабельності є критично важливими, оскільки саме прибуток є головним внутрішнім джерелом поповнення власного капіталу та створення «буфера» проти ризиків. Аналіз показників рентабельності ТОВ «РУДОМАЙН» свідчить про перехід підприємства від прибуткової моделі функціонування у 2022 році до збиткової у 2023–2024 роках. Негативна динаміка всіх ключових коефіцієнтів рентабельності вказує на зниження ефективності використання ресурсів та посилення ризиків для фінансової стійкості підприємства, що обумовлює необхідність перегляду витратної, збутової та фінансової політики.

9. Використання тривимірного показника дозволило визначити тип фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» як абсолютна, проте підприємство не має запасу фінансової стійкості. Це викликано перш за все стрімким зростанням у 2023-2024 році обсягів умовно-постійних витрат, особливо витрат на збут. Це

означає, що для відновлення запасу фінансової стійкості підприємству необхідно зосередитися не лише на нарощуванні доходів, а й на оптимізації структури витрат та підвищенні маржинального доходу, що є критично важливим в умовах воєнної економічної нестабільності.

Отже, розглянувши проаналізувавши фінансову стійкість ТОВ «РУДОМАЙН», виникає необхідність навести пропозиції щодо її підвищення.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН» В УМОВАХ ВІЙНИ

3.1 Механізми управління ризиком фінансової стійкості та заходи з її утримання і консервації в умовах війни для ТОВ «РУДОМАЙН»

Результати аналізу, проведеного у другому розділі кваліфікаційної роботи, свідчать, що попри несприятливу ринкову кон'юнктуру та зниження ефективності виробничо-господарської діяльності в Україні, зумовлені повномасштабною війною з російською федерацією, рівень фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» залишається достатньо високим. Підприємство зберігає здатність підтримувати стабільний фінансовий стан навіть за умов зростання макроекономічної невизначеності та підвищених операційних ризиків.

Водночас діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» супроводжується значною кількістю ризиків, які можуть негативно впливати на його фінансову стійкість у майбутньому. Саме тому управління ризиками фінансової стійкості набуває особливої актуальності та має бути спрямоване на формування дієвого механізму запобігання можливим втратам і пом'якшення негативних наслідків зовнішніх загроз.

Управління ризиком зниження фінансової стійкості в умовах воєнного стану є невід'ємною складовою загальної системи фінансового менеджменту підприємства. Воно передбачає розроблення та впровадження комплексу заходів, спрямованих на своєчасне виявлення ризиків, оцінювання їх впливу та мінімізацію потенційних фінансових втрат, пов'язаних із воєнними діями та нестабільністю економічного середовища.

У практиці управління фінансовою стійкістю виокремлюють два базові підходи до захисту підприємства від ризику її зниження в умовах війни — пасивний та активний. Пасивний підхід характеризується відсутністю

цілеспрямованих управлінських дій щодо зменшення рівня ризику та фактично зводиться до пристосування підприємства до наявних умов. Натомість активний підхід передбачає безпосередню участь підприємства у впровадженні заходів, спрямованих на зниження ризику втрати фінансової стійкості та підвищення його адаптивності до кризових викликів.

Концептуальну модель управління ризиками фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах воєнного стану зображено на рисунку 3.1.

Рис. 3.1. Концептуальна модель управління ризиками фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах воєнного стану

Джерело: складено автором з використанням [45, с.93]

Проблематика ризиків, зумовлених воєнними подіями, має комплексно враховуватися на всіх етапах управління фінансовою стійкістю підприємства. Йдеться не лише про завершальні стадії прийняття управлінських рішень, а й про процес формування, конкретизації та ієрархізації стратегічних і тактичних цілей

розвитку підприємства. Ігнорування впливу воєнних ризиків на початкових етапах управління може призвести до зниження ефективності фінансової політики та зростання вразливості підприємства до зовнішніх загроз.

Рівень допустимого ризику зниження фінансової стійкості в умовах війни визначається сукупністю ключових чинників, серед яких провідне місце займають обсяги основних засобів і власного капіталу, рівень виробничого потенціалу, показники рентабельності діяльності, а також стійкість попиту на продукцію підприємства. Чим потужнішою є капітальна база підприємства, особливо в частині власних джерел фінансування, тим нижчою є його чутливість до ризиків зниження фінансової стійкості [45].

Таким чином, наявність значного власного капіталу, стабільного попиту на продукцію та здатності до адаптації виробничих процесів створює для підприємства додатковий «запас міцності», що дозволяє ефективніше протидіяти негативному впливу воєнних чинників і підтримувати належний рівень фінансової стійкості навіть за умов тривалої економічної нестабільності.

З урахуванням того, що ТОВ «РУДОМАЙН» протягом останніх трьох років демонструє перший тип фінансової стійкості (абсолютну фінансову стійкість за тривимірним показником), рекомендації доцільно формулювати не як «антикризові для виживання», а як заходи з утримання та консервації фінансової стійкості в умовах війни, з акцентом на мінімізацію ризиків і запобігання її втраті.

Так, зниження коефіцієнта автономії з 0,87 у 2022 році до 0,77 у 2023–2024 роках, хоча й не виходить за межі нормативних значень, свідчить про поступове зростання ролі залучених джерел фінансування. За таких умов особливого значення набуває управління оборотним капіталом, оскільки саме він формує основу абсолютної фінансової стійкості. Подовження строків обігу дебіторської заборгованості більш як на 40 днів та зниження коефіцієнта її оборотності негативно впливають на ліквідність активів і спричиняють подовження фінансового циклу. Це створює ризики зниження коефіцієнтів поточної та швидкої ліквідності у разі погіршення платіжної дисципліни контрагентів. У

зв'язку з цим доцільним є посилення кредитного контролю, диференціація умов розрахунків і зменшення частки продажів з відстрочкою платежу. Незважаючи на достатній рівень власних оборотних коштів, надмірне кредитування покупців може створювати ризики зниження платоспроможності та фінансової стійкості. У зв'язку з цим доцільним є перегляд кредитної політики підприємства з урахуванням галузевих та регіональних воєнних ризиків, розширення практики використання авансових платежів або часткової передоплати, особливо за експортними контрактами, а також диференціація умов розрахунків залежно від фінансової надійності покупців. Важливим є недопущення зростання рівня дебіторської заборгованості, тож уникнути її необґрунтованого зростання можливо використовуючи наступні заходи (рис. 3.2).

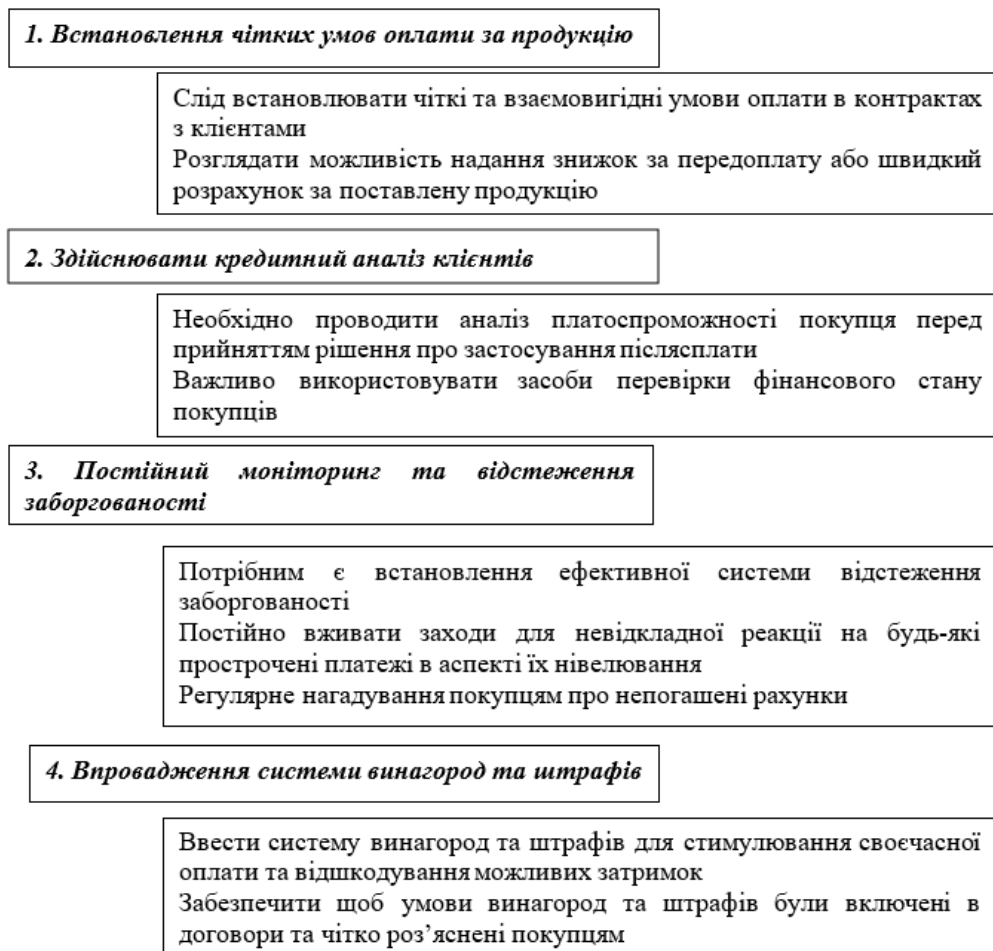

Рис. 3.2. Заходи ТОВ «РУДОМАЙН» щодо уникнення збільшення рівня дебіторської заборгованості

Джерело: систематизовано автором

Високі значення коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами (на рівні близько 0,81 у 2023–2024 роках) та зростання коефіцієнта маневреності власного капіталу з 0,61 до 0,71 свідчать про достатню гнучкість у використанні власних фінансових ресурсів. Разом із тим надмірна концентрація коштів у запасах і готовій продукції призводить до зниження оборотності активів та збільшення тривалості операційного циклу, що негативно впливає на фінансову стійкість у динаміці. Тому оптимізація структури запасів є важливою умовою підтримання високих значень показників маневреності та ліквідності.

Для підприємств гірничо-металургійної галузі накопичення запасів часто виконує функцію операційної безпеки, однак їх надмірний обсяг призводить до «заморожування» значних фінансових ресурсів та зростання тривалості операційного циклу. З огляду на це ТОВ «РУДОМАЙН» доцільно оптимізувати рівень виробничих запасів з урахуванням реальних логістичних можливостей, застосовувати сценарне планування потреб у сировині та матеріалах, а також мінімізувати накопичення готової продукції на складах шляхом синхронізації виробничих планів із графіками контрактних поставок.

Окремої уваги потребує боргова політика підприємства. Низький рівень коефіцієнта концентрації позикового капіталу (0–0,1 у 2022–2024 роках) і високі значення коефіцієнта фінансової стабільності (понад 3,45) свідчать про мінімальну боргову залежність підприємства та низький рівень фінансових ризиків. Абсолютна фінансова стійкість, яка спостерігається у ТОВ «РУДОМАЙН», свідчить про низьку залежність від позикового капіталу, що є суттєвою перевагою в умовах воєнної економіки. З метою збереження першого типу фінансової стійкості доцільно підтримувати частку короткострокових зобов'язань на контрольованому рівні та залучати позикові кошти виключно для цільових інвестицій, здатних генерувати прогнозований грошовий потік. Доцільно зберігати консервативну боргову політику, використовуючи залучені кошти лише в межах, які не призводять до погіршення коефіцієнтів автономії та фінансування. При цьому кредитні ресурси мають використовуватися не як

постійне джерело фінансування, а як інструмент забезпечення фінансової гнучкості.

Важливу роль у підтриманні платоспроможності відіграє формування достатніх грошових резервів. Незважаючи на загалом високий рівень фінансової стійкості, низькі значення абсолютної ліквідності можуть створювати ризики у разі виникнення раптових збоїв у грошових потоках. У цьому контексті доцільним є формування резерву грошових коштів для покриття непередбачених витрат, збалансування розміщення коштів між ліквідними та дохідними активами, а також планування грошових потоків з урахуванням можливих енергетичних, логістичних та валютних шоків.

Інвестиційна політика підприємства в умовах війни має бути виваженою та стриманою. Пріоритет доцільно надавати інвестиціям підтримувального та модернізаційного характеру, які спрямовані на зниження собівартості продукції та підвищення енергоефективності. Збереження високих значень коефіцієнта Бівера (понад 0,15 у 2022–2024 роках) свідчить про відсутність загрози банкрутства в перспективі, однак реалізація капіталомістких проєктів без належного контролю може призвести до зниження ліквідності та погіршення структури капіталу. Реалізацію капіталомістких проєктів з тривалим періодом окупності доцільно відкласти до стабілізації економічної ситуації, забезпечивши жорсткий контроль за цільовим використанням інвестиційних ресурсів.

3.2 Механізм підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» через систему внутрішнього фінансування та планування оборотних коштів

З позиції підвищення ефективності механізму управління оборотними активами ключове значення набуває системне планування. Планування оборотних активів охоплює формування комплексу взаємопов'язаних планів, спрямованих на нормування та контроль використання оборотних коштів. Зокрема, для ТОВ «РУДОМАЙН» йдеться про визначення планових обсягів

нормованих оборотних активів, зіставлення їх фактичної наявності з установленими нормативами, розробку календаря реалізації продукції, графіків інкасації дебіторської заборгованості, а також планування грошових виплат, пов'язаних із фінансуванням оборотних активів. До таких виплат належать погашення короткострокових кредитів, розрахунки з кредиторами, здійснення поточних інвестицій та формування запасів у часовому розрізі.

Нормування виробничих запасів у системі управління оборотними активами ТОВ «РУДОМАЙН» повинно бути спрямоване на досягнення оптимального співвідношення між витратами та результатами господарської діяльності. Його основною метою є мінімізація витрат на постачання, зберігання і транспортування матеріальних ресурсів, скорочення непродуктивних витрат, пов'язаних із «заморожуванням» грошових коштів у надлишкових запасах, а також створення передумов для отримання економічної вигоди в майбутньому. Рационально сформовані нормативи запасів сприяють оптимізації тривалості операційного циклу та обсягів авансованого капіталу, що безпосередньо впливає на рівень фінансової стійкості підприємства.

Обсяг авансованих в оборотні активи коштів має перебувати у прямій залежності від здатності ТОВ «РУДОМАЙН» генерувати грошові надходження як від основної діяльності (виручка від реалізації продукції), так і від додаткових джерел, зокрема реалізації надлишкових або непрофільних запасів, отримання позареалізаційних доходів тощо. У цьому контексті особливого значення набуває використання внутрішніх джерел фінансування, що дає змогу підтримувати належний рівень фінансової стійкості без надмірної залежності від зовнішніх запозичень.

Застосування механізмів внутрішнього («inside») фінансування передбачає обґрунтоване визначення загальної потреби підприємства в оборотних активах, яка безпосередньо залежить від масштабів і динаміки його діяльності. За умови відносно стабільного розвитку ТОВ «РУДОМАЙН» прогнозування майбутніх обсягів виручки від реалізації продукції може здійснюватися з використанням коефіцієнта забезпеченості темпів усталеного зростання (формула 3.1), що

дозволяє узгодити фінансові можливості з операційними потребами та забезпечити збалансований розвиток у довгостроковій перспективі:

$$SGR = \frac{r \times P_{реал} \times O_{акт} \times K_{зал}}{1 - r \times P_{реал} \times O_{акт} \times K_{зал}} \quad (3.1)$$

де SGR – коефіцієнт забезпеченості темпів усталеного росту;

r - коефіцієнт реінвестування прибутку;

$P_{реал}$ – рентабельність реалізації підприємства;

$O_{акт}$ – коефіцієнт оборотності активів;

$K_{зал}$ - коефіцієнт фінансової залежності.

Для підприємства гірничодобувної галузі в кризовий період розрахунок SGR дозволяє оцінити «стелю» виживання: яке падіння виручки є критичним, щоб не почати «проїдати» власний капітал.

Розрахунок планових обсягів виручки від реалізації та величини оборотних активів по ТОВ «РУДОМАЙН» наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

**Розрахунок планових обсягів виручки від реалізації
по ТОВ «РУДОМАЙН» на 2025 р.**

Показники	2022	2023	2024	2025
Виручка від реалізації продукції, тис грн.	2405494	2292931	2707986	x
Чистий прибуток, тис грн.	380503	-76229	-223561	
Середньорічні оборотні активи	1359628	1554856	1604102	
Власний капітал	2127432	2039056	1819684	
Резервний капітал	-	-	-	
Нерозподілений прибуток	2104454	2019620	1796098	
Разом пасивів	2456986	2510109	2352226	
Рентабельність продажів	0,16	-0,03	-0,08	
Коефіцієнт реінвестування прибутку	1,00	1,00	1,00	
Коефіцієнт оборотності активів (обороті)	1,77	1,48	1,69	
Коефіцієнт фінансової залежності	1,16	1,23	1,29	
Коефіцієнт темпу усталеного розвитку (SGR)	0,1970	-0,0366	-0,1159	
Прогнозована виручка від реалізації, тис. грн.		x		
Прогнозована величина оборотних активів, тис. грн.		x		1416645,22

*Примітка: ми приймаємо Коефіцієнт реінвестування прибутку за 1, оскільки збитки автоматично реінвестуються (зменшують власний капітал).

Джерело: складено автором

За даними таблиці 3.1, аналіз коефіцієнта темпу усталеного розвитку (SGR) ТОВ «РУДОМАЙН» виявив критичну деструктивну тенденцію. Якщо на початок 2023 року підприємство демонструвало здатність до самофінансування розвитку на рівні 19,70%, то станом на 01.01.2025 цей показник набув від'ємного значення (-11,59%). Це означає, що якщо у 2022 році ТОВ «РУДОМАЙН» мало змогу самостійно фінансувати своє зростання на п'яту частину щороку, то зараз воно «стискається» через дефіцит власних ресурсів. Тобто, період 2023-2024 рр. є для підприємства періодом «вимивання» капіталу. Підприємство не просто «не зростає», воно втрачає свою внутрішню фінансову базу. Від'ємний SGR свідчить про те, що власний капітал «проїдається» збитками. Відсутність формування резервного капіталу та накопичення непокритих збитків призвели до того, що внутрішні джерела фінансування повністю вичерпані. Коли SGR стає від'ємним, будь-яка спроба підприємства наростити виручку або обсяги видобутку вимагатиме тільки зовнішніх запозичень. Оскільки власна база капіталу зменшується, кожен новий кредит критично наближає компанію до втрати автономії. Коефіцієнт фінансової залежності у ТОВ «РУДОМАЙН» зростає (з 1,16 до 1,29), що підтверджує: для покриття збитків та підтримки діяльності компанія змушена більше покладатися на зовнішні зобов'язання.

Наведені в таблиці 3.1 розрахунки дають нам потужну доказову базу наявності ризику втрати фінансової стійкості. Наше дослідження потребує розрахунку прогнозованого обсягу виручки від реалізації та оптимального розміру оборотних активів. Для прогнозування ми використовуємо консервативний метод, що ґрунтується на розрахованому вами коефіцієнті темпу усталеного розвитку (SGR). Це найбільш обґрунтований підхід для аналізу фінансової стійкості, оскільки він показує, як змінюватимуться обсяги діяльності при існуючому дефіциті власного капіталу.

1. Прогноз обсягів виручки від реалізації:

Оскільки показник SGR за 2024 рік є від'ємним (-0,1159), це свідчить про те, що внутрішні ресурси підприємства вичерпуються, і воно не може підтримувати попередні обсяги реалізації без додаткових вливань капіталу.

$$\text{Виручка}_{2025} = \text{Виручка}_{2024} \times (1 + \text{SGR}_{2024}) \quad (3.2)$$

Розрахунок:

$$2707986 \times (1 - 0,1159) = 2394130,42 \text{ (тис. грн.)}$$

2. Прогноз величини оборотних активів:

Для розрахунку оборотних активів використаємо коефіцієнт оборотності, який у 2024 році становив 1,69. Ми припускаємо, що ефективність використання активів залишиться на поточному рівні.

$$\text{Оборотні активи}_{2025} = \text{Прогнозована виручка}_{2025} / \text{Коефіцієнт оборотності}_{2024} \quad (3.3)$$

Розрахунок:

$$\text{Оборотні активи}_{2025} = 2394130,42 / 1,69 = 1416645,22 \text{ (тис. грн.)}$$

Зниження прогнозованої виручки на 11,59% та скорочення оборотних активів є «примусовою» стратегією виживання для ТОВ «РУДОМАЙН», оскільки зменшення активів (з 1585915 тис грн. станом на кінець 2024 р. до прогнозованих 1416645,22 тис. грн.) дозволить вивільнити частину коштів для погашення боргів. Скорочення виручки є наслідком від'ємної рентабельності продажів (-8,26%) - компанії стає не вигідно нарощувати обсяги, поки кожна продана одиниця продукції генерує збиток. Якщо ТОВ «РУДОМАЙН» не зможе підняти виручку вище 2394130,42 тис. грн. (що складно в умовах війни), єдиним шляхом до стійкості є «тиск» на лінію витрат - тобто фізичне зниження бюджетів на управління та збут. Тож, обґрунтований у підрозділі прогноз на 2025 рік передбачає застосування «стратегії керованого стиснення».

Таким чином, реалізація запропонованих рекомендацій дозволить ТОВ «РУДОМАЙН» зберегти досягнутий рівень фінансової стійкості, мінімізувати вплив воєнних ризиків на фінансовий стан підприємства та створити передумови для стабільного функціонування й відновлення в післявоєнний період.

3.3 Оптимізація фінансової структури ТОВ «РУДОМАЙН» у прогностному періоді

Продовження дослідження в роботі передбачає побудову нової балансової моделі для ТОВ «РУДОМАЙН» на основі отриманих прогностичних показників. Після завершення попередніх розрахунків за окремими статтями балансу необхідно здійснити їх взаємну ув'язку.

Балансовий підхід до планування фінансових показників ґрунтується на формуванні відповідних балансів, що дає змогу узгодити наявні фінансові ресурси підприємства з реальною потребою в них. Використання цього методу забезпечує досягнення рівноваги між джерелами фінансування та напрямками їх використання. До його основних переваг належать обґрунтованість і практична достовірність, оскільки доходи й витрати чітко структуровані, ідентифіковані та обліковуються окремо. Водночас недоліком балансового методу є обмеженість урахування зовнішніх чинників, зокрема змін ринкової вартості капіталу, впливу кон'юнктурних коливань, інфляційних процесів та інших макроекономічних факторів.

Прогнозний баланс та форма №2 «Звіт про фінансові результати» дозволяють наочно показати майбутній стан підприємства після впровадження оптимізаційних заходів. В даній роботі, стосовно ТОВ «РУДОМАЙН», складання таких прогностичних документів дозволить створити повноцінний фінансовий план оздоровлення.

Оскільки ми не маємо деталізації кожної статті, ми складемо спрощені прогностні форми, базуючись на «стратегії керованого стиснення». Головна мета для нас - вийти на нульовий прибуток (точку беззбитковості), зупинивши «проїдання» капіталу.

Розрахунок точки беззбитковості (BEP - *Break-Even Point*) у прогностній моделі для ТОВ «РУДОМАЙН» буде базуватися не на пошуку обсягу продажів, а на цільовому моделюванні витрат під наявну виручку:

1. У підрозділі 3.2 була визначена «стеля» виручки за допомогою

показника SGR. Спочатку ми розраховали, який обсяг доходу компанія може собі дозволити, щоб не збанкрутувати, використовуючи Коефіцієнт темпу усталеного розвитку (SGR).

Факт 2024: 2707986 тис. грн.

SGR: -11,59% (показник того, наскільки треба «стиснутися»).

Прогноз 2025: $2707986 \times (1 - 0,1159) = 2394130,4$ тис. грн.

2. Розрахунок валового прибутку.

Ми припускаємо, що собівартість (змінні витрати) змінюється пропорційно виручці (тобто маржинальність зберігається).

Валовий прибуток = Виручка (2394130,4) – Собівартість (1484875,4) = 909255 тис. грн. - це гроші, які залишаються у підприємства після виготовлення продукції для покриття всіх інших витрат.

3. Знаходження точки безбитковості (Метод балансування).

Точка безбитковості досягається тоді, коли Валовий прибуток дорівнює Операційним (постійним) витратам. У нашому випадку головною статтею постійних витрат є Адміністративні витрати. Щоб вийти в «нуль» (ЕВІТ = 0), потрібно отриманий Валовий прибуток (909255 тис. грн.) встановити як ліміт для адміністративних витрат (якщо компанія витратить на управління рівно стільки, скільки заробила чистого доходу від продажу руди, прибуток буде дорівнювати 0).

4. Розрахунок необхідного скорочення (оптимізація):

В реальності (за 2024 рік) збиток склав -223561 тис. грн. Щоб вийти «в нуль», нам необхідно скоротити витрати до обсягу, щоб вони не перевищували маржу, тож Адміністративні витрати мають становити 909255 тис. грн. Все, що вище цієї суми - веде до збитку. Все, що нижче - до прибутку.

Отже, Точка безбитковості (ВЕР) у прогнозованому періоді розрахована методом цільового бюджетування. При прогнозованій виручці у 2394130,4 тис. грн. та збереженні поточної маржинальності виробництва, критичний рівень умовно-постійних (адміністративних) витрат становить 909255 тис. грн. Обмеження витрат на цьому рівні дозволяє підприємству зупинити

деструктивний процес вимивання власного капіталу та забезпечити нульову рентабельність, що в умовах воєнного стану є базовим показником фінансової стійкості.

Загальний розрахунок прогнозних показників форми №2 «Звіт про фінансові результати» ТОВ «РУДОМАЙН» на 2025 рік наведені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Прогнозний Звіт про фінансові результати (Форма №2) на 2025 рік

Стаття	Код	Станом на 31.12.2024р.	Прогноз 2025р. (тис. грн)	Відхилення	Обґрунтування
Чистий дохід (виручка)	2000	2707986	2394130,4	-313855,6	Розраховано через SGR (-11,59%)
Собівартість реалізації	2050	(1679534)	(1484875,4)	-194658,6	Зменшення пропорційно виручці
Валовий прибуток	2090	1028452	909255	-119197	
Умовно-постійні витрати	2130	(1252013)	(909255)	-342758	Оптимізовано (зменшено для досягнення ВЕР)
Фінансовий результат (ЕВІТ)	2190	(35369)	0,0	35369	Точка безбитковості досягнута
Чистий прибуток (збиток)	2350	(223561)	0,0	223561	Зупинено вимивання капіталу

Джерело: складено автором

У прогнозному звіті скорочення умовно-постійних витрат на 27% (з 1,25 млрд до 0,9 млрд) - це важке, але цілком реальне завдання для кризисного менеджменту (скорочення премій, оптимізація штату, відмова від некритичних послуг тощо) Як результат – зупинення збитковості і вимивання капіталу. Проте, для продовження дослідження доцільно провести оптимізацію балансу підприємства з метою врахування заходів щодо оптимізації величини оборотних коштів (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3

Прогнозний агрегований баланс ТОВ «РУДОМАЙН» на 2025 рік

Актив	сума, тис. грн			Пасив	сума, тис. грн.		
	на 01.01.2025	прогноз на 01.01.2026	зміна		на 01.01.2025	прогноз на 01.01.2025	зміна
I. Необоротні активи (основні засоби, обладнання - збережено на рівні кінця 2024р.)	766 311	766 311	-	I. Власний капітал (збережено на рівні кінця 2024р.)	1 819 684	1 819 684	-
II. Оборотні активи в т.ч.	1585915	1416646 (оптимізовано згідно значення SGR -11,59%)	-169269	II. Довгострокова заборгованість (збережено на рівні кінця 2024 р.)	228 053	228 053	-
Запаси	451434	407873	-43561	III. Поточні зобов'язання (зменшені за рахунок оптимізації оборотних активів), в т. ч.	304489	135 220	-169269
Готова продукція	333046	300909	-32137	Короткострокові кредити	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	762400	672158	-90242	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	105179	35179	-70000
Грошові кошти та поточні фінансові вкладення	34502	31173	-3329	Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	95460	16908	-78552
Інші оборотні активи	5837	5837	-	Поточні забезпечення	38106	38106	-
Необоротні активи та групи вибуття	-			Інші поточні зобов'язання	25717	5000	-20717
Баланс	2352226	2182957	-169269	Баланс	2352226	2182957	-169269

Джерело: розрахунки автора

Запропоновані прогнозний Баланс та Звіт про фінансові результати демонструють перехід ТОВ «РУДОМАЙН» до моделі безбитковості. Головним результатом є стабілізація власного капіталу на рівні 1819684 тис. грн. та покращення структури балансу шляхом спрямування вивільнених з оборотних активів коштів (у розмірі 169269 тис. грн) на погашення термінових зобов'язань підприємства.

При оптимізації структури оборотних активів ми оптимізували величину запасів та дебіторської заборгованості за рахунок заходів, що наведені у підрозділі 3.2. За рахунок «стиснення» оборотних активів вивільненню підлягає сумарно 169269 тис. грн. У нашій прогнозній моделі ми не можемо спрямувати всі ці кошти лише на одну статтю. Тому доцільно їх розподілити наступним чином:

- 70000 тис. грн. - на погашення боргу перед постачальниками (це «левова частка»). В даному випадку сума у 70000 тис. грн. виступає як «таргет», до якого ми повинні прагнути. Ми не зменшили цей борг до нуля, тому що для великого підприємства, як ТОВ «РУДОМАЙН», цілком природно мати певну суму поточної кредиторської заборгованості. Залишок у 35179 тис. грн. - це приблизно 1/3 від початкової суми. Це вважається «безпечним» рівнем, який дозволяє підтримувати партнерські стосунки з постачальниками, не створюючи критичного тиску на касу;

- 20717 тис. грн. - на погашення «Інших поточних зобов'язань» (з 25717 тис. грн. до 5000 тис. грн.);

- решта (78552 тис. грн.) - пропонується для погашення інших термінових статей (заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, виплата заробітної плати тощо). У фінансовій звітності (Балансі) рядок «Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» (код рядка 1610) має специфічне значення. Це не новий борг, а та частина «старого» довгострокового боргу, яку підприємство має виплатити протягом найближчих 12 місяців. Для ТОВ «РУДОМАЙН» цей показник є критично важливим, оскільки він стрімко зріс: з 128 тис. грн (на початок 2023 р.) до 95460 тис. грн.

(на початок 2025 р.), тобто майже у 750 разів. Оскільки ТОВ «РУДОМАЙН» - це гірничодобувне підприємство, то наявність такої значної суми свідчить про оплату за великовагову техніку (екскаватори, самоскиди, бурові установки), які були придбані у розстрочку. Частина вартості техніки, що підлягає сплаті у поточному році, відображається тут. Крім того, якщо підприємство отримувало кошти від засновників або партнерів на тривалий термін, то термін повернення частини цих коштів також настає у 2025 році. Це «найнебезпечніша» частина боргу, бо ці 95460 тис. грн. потрібно віддати «живими грошима» вже зараз, попри збитковість діяльності. Це створює надмірне навантаження на грошові потоки підприємства в умовах воєнного стану. Погашення цієї заборгованості - це пріоритет №1 для відновлення фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН».

Завдяки тому, що ми вивільнили кошти з оборотних активів і погасили борги, валюта балансу (загальна сума пасивів) зменшилася, а власний капітал залишився стабільним.

Для підтвердження ефективності наших прогнозів доцільно скласти прогноз по коефіцієнту автономії (незалежності) для ТОВ «РУДОМАЙН» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розрахунок прогнозу коефіцієнта автономії (незалежності) для ТОВ «РУДОМАЙН»

Показник	2024 рік (факт)	2025 рік (прогноз)	Відхилення (+/-)
Власний капітал, тис. грн	1819684,0	1819684,0	0,0
Валюта балансу, тис. грн	2352226,0	2164769,2	-187456,8
Коефіцієнт автономії	0,7736	0,8406	+0,067
Рівень фінансової стійкості	Високий	Абсолютний	Зростання на 6,7%

Джерело: розрахунки автора

Розрахунок у табл. 3.4 прогнозних показників підтвердив високу ефективність запропонованої стратегії «керованого стиснення» для ТОВ «РУДОМАЙН». Незважаючи на вимушене скорочення масштабів діяльності

(виручки), підприємство досягає суттєвого зміцнення фінансової незалежності. Коефіцієнт автономії за прогнозний період зростає з 0,77 до 0,84. Це свідчить про те, що за рахунок оптимізації оборотного капіталу та погашення поточних зобов'язань, підприємство підвищує свою здатність протистояти зовнішнім шокам воєнного стану, мінімізуючи ризик банкрутства та втрати контролю з боку власників.

Висновки до розділу 3

Дослідження, проведені щодо розробки заходів підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах війни, дозволяють зробити наступні висновки:

1. У розділі сформовано практичну систему підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах війни, орієнтовану не на «антикризове виживання будь-якою ціною», а на утримання та консервацію досягнутого рівня стійкості. Обґрунтовано, що в умовах воєнної невизначеності підприємству доцільно застосовувати активний підхід до управління ризиками фінансової стійкості (виявлення – оцінювання – реагування – контроль), інтегруючи ризик-логіку в постановку фінансових цілей.

2. Визначено пріоритети управління оборотним капіталом як ключового носія абсолютної фінансової стійкості: контроль дебіторської заборгованості, скорочення фінансового циклу та підвищення ліквідності активів. Запропоновано посилення кредитної політики щодо покупців (диференціація умов розрахунків, обмеження відстрочок, акцент на передоплату/часткову передоплату, особливо в експорті) як базовий інструмент зниження ризиків погіршення платоспроможності.

3. Доведено доцільність оптимізації запасів для уникнення «заморожування» ресурсів: синхронізація виробництва з контрактними

графіками, сценарне планування потреб, мінімізація накопичення готової продукції на складах.

4. Обґрунтовано необхідність консервативної боргової політики: залучення позикових коштів лише під проєкти з прогнозованим грошовим потоком і в межах, які не погіршують автономію та структуру капіталу. Підкреслено важливість формування грошових резервів і посилення планування cash-flow як захисту від раптових енергетичних, логістичних та валютних шоків, навіть за загалом високої фінансової стійкості.

5. У межах механізму внутрішнього фінансування показано, що показник SGR може виступати «стелею безпечної виручки», тобто індикатором межі діяльності без подальшого «проїдання» власного капіталу.

6. Побудована прогнозна модель (форма №2 і баланс) підтвердила можливість переходу до режиму безбитковості ($EBIT = 0$) через цільове обмеження умовно-постійних витрат та оптимізацію оборотних активів із спрямуванням вивільнених коштів на погашення термінових зобов'язань. Підсумковим результатом запропонованих заходів є посилення фінансової незалежності підприємства: стабілізація власного капіталу, зменшення боргового тиску та зростання прогнозного коефіцієнта автономії з 0,77 до 0,84, що знижує ризики банкрутства й втрати контролю в умовах війни.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведені щодо теоретичних та методологічних основ забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни, дозволяють встановити, що фінансова стійкість є однією з визначальних характеристик ефективного функціонування суб'єктів господарювання та ключовою умовою їх довгострокового розвитку, особливо в умовах економічної нестабільності й посилення зовнішніх ризиків. Вона відображає здатність суб'єкта господарювання протидіяти негативному впливу кризових явищ, зберігати платоспроможність, мінімізувати фінансові втрати та підтримувати інвестиційну й стратегічну привабливість.

Обґрунтовано доцільність розгляду фінансової стійкості у двох взаємопов'язаних вимірах - зовнішньому та внутрішньому. Зовнішній аспект визначається макроекономічними умовами, державною політикою та ринковим середовищем, що формують загальні можливості для стабільного ведення бізнесу. Внутрішній аспект, своєю чергою, характеризує ефективність управління ресурсним потенціалом суб'єкта господарювання, зокрема фінансовими, матеріальними та інтелектуальними ресурсами, що безпосередньо впливає на рівень його конкурентоспроможності та фінансово-економічні результати.

Доведено, що забезпечення фінансової стійкості неможливе без системного аналізу та комплексної оцінки її рівня. Така оцінка дає змогу визначити ступінь залежності суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування, рівень фінансових ризиків, можливості самофінансування, а також виявити резерви для зміцнення фінансової стабільності та окреслити межі безпечного функціонування.

З'ясовано, що процес оцінювання фінансової стійкості має комплексний характер і ґрунтується на використанні сукупності взаємодоповнювальних методів та підходів. Особливу аналітичну цінність при цьому має коефіцієнтний підхід, який дозволяє простежити динаміку фінансового стану суб'єкта

господарювання, виявити сильні та слабкі сторони його фінансової системи й слугує надійною основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення рівня фінансової стійкості.

Зазначено, що за умов дії військових чинників особливої актуальності набуває завдання забезпечення фінансової стійкості шляхом упровадження стратегічно орієнтованих підходів до управління суб'єктом господарювання. Можливий вплив цілей фінансового управління визначається обраною суб'єктом господарювання стратегією - раціональною, консервативною чи агресивною. Стратегічне управління фінансовою стійкістю повинно враховувати не лише загальні цілі та призначення діяльності підприємства, а й тип фінансової стійкості, що є характерним для конкретного періоду. Раціональність управління фінансовою стійкістю визначається вибором відповідної фінансової політики, орієнтованої на прийнятні рівні ризику й рентабельності, а також на досягнення встановлених показників фінансової безпеки.

До основних інструментів забезпечення фінансової стійкості в межах тактичного управління належать: формування оптимальної структури фінансування оборотних і необоротних активів, визначення принципів ефективного управління витратами та підтримка їхнього оптимального рівня.

Отже, розглянувши теоретичні основи забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання, виникає необхідність провести дослідження практичних аспектів оцінки інструментів забезпечення фінансової стійкості бізнесу в умовах війни за даними ТОВ «РУДОМАЙН».

В цілому, аналізуючи стан фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» у період тривалої збройної агресії, можна зробити наступні висновки:

ТОВ «РУДОМАЙН» має значний потенціал для розвитку, отримує стабільні надходження від здійснення статутної діяльності, скорочує кредиторську заборгованість, піклується про рівень заробітної плати власного персоналу, що підвищує виробництво праці.

Досліджуване підприємство має мобільну структуру активу балансу. Активи ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2023 рр. зростали (на 53123 тис.

грн.), що є позитивним моментом і свідчило про нарощування обсягів майна підприємства, проте за 2024 рік відбулось їх суттєве скорочення (на 157883 тис. грн.). Причиною такого суттєвого скорочення стало зменшення вартості основних засобів внаслідок саме високого ступеню їх зносу.

Найбільшу питому вагу в активах ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024р складають оборотні активи. Їх питома вага перевищує 60%, що є свідченням агресивної політики у формуванні оборотного капіталу підприємства. Найбільш результативним у цьому аспекті став 2023 рік, коли обсяг оборотних активів зріс на 134 866 тис. грн, а їх питома вага збільшилася з 60,54 % у 2022 році до 64,63% у 2023 році. Основним чинником зростання стало збільшення суми готової продукції на 118 970 тис. грн (з 325750 тис. грн.. станом на 01.01.2023р. до 444720 тис. грн. станом на 01.01.2024р.), а також зростання іншої поточної дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи й послуги, що, з одного боку, підтримало обсяги реалізації, а з іншого - свідчило про зростання обсягів комерційного кредитування контрагентів. Серед необоротних активів ТОВ «РУДОМАЙН» найбільшу питому вагу займають основні засоби. Їх питома вага в загальній сумі необоротних активів підприємства станом на 01.01.2025 р. знаходиться на рівні 19,22% від загального обсягу усіх активів ТОВ. Як негативне слід зазначити зростання зносу основних засобів.

Основними джерелами фінансування діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» є власний капітал, в тому числі нерозподілений прибуток, поточні та довгострокові зобов'язання не перевищують рівень 22%. Привертає увагу високий рівень фінансової автономії досліджуваного підприємства, проте викликає занепокоєння наявна тенденція до його зменшення. Хоча, питома вага власного та прирівняного до нього капіталу в середньому за досліджуваний період становила 87-78% протягом 2022-2024 рр., що є достатнім для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості та фінансової незалежності підприємства. Така структура джерел фінансування забезпечує підприємству певний запас фінансової міцності та знижує його вразливість до зовнішніх шоків,

зокрема пов'язаних із воєнними ризиками.

Водночас у структурі власного капіталу простежується негативна тенденція, пов'язана зі скороченням нерозподіленого прибутку. У 2023 році підприємство вперше за аналізований період зафіксувало збиток, що призвело до зменшення обсягу власного капіталу. У 2024 році негативний фінансовий результат зберігся, що додатково послабило внутрішні джерела самофінансування. Незважаючи на це, загальний рівень власного капіталу залишається достатнім для підтримання фінансової стійкості, оскільки підприємство не залучало значних обсягів довгострокового позикового капіталу.

Позикові кошти у структурі пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» мають обмежену питому вагу. Довгострокові зобов'язання практично відсутні, що з одного боку мінімізує боргове навантаження та процентні ризики, а з іншого - свідчить про обмежене використання фінансового левериджу як інструменту розвитку. Така обережна політика управління капіталом є виправданою в умовах воєнної невизначеності, проте в довгостроковій перспективі може стримувати інвестиційну активність підприємства.

З позиції фінансової стійкості важливо відзначити, що запаси та витрати підприємства переважно забезпечені власним капіталом і стабільними джерелами фінансування. Це дає підстави характеризувати фінансовий стан ТОВ «РУДОМАЙН» як відносно стійкий, незважаючи на збитковість окремих років та негативний вплив зовнішніх факторів. ТОВ «РУДОМАЙН» має власні оборотні кошти у достатній кількості, хоча їх обсяг за аналізовані періоди стабільно знижується. Найбільший їх обсяг зафіксовано у 2022 р на рівні 1157869 тис. грн., найменший станом на 01.01.2025 р. 1043373 тис. грн. Проте обсяги власних оборотних коштів залишаються високими, що є свідченням фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН».

Результати аналізу показників фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки свідчать про збереження підприємством загалом стійкого фінансового стану за наявності окремих негативних тенденцій, що потребують управлінської уваги. Компанія характеризується високим рівнем фінансової

автономії, значною часткою власного капіталу у структурі джерел фінансування та низькою залежністю від позикових коштів, що формує надійну основу її фінансової безпеки в середньо- та довгостроковій перспективі. Водночас спроби підвищити ефективність діяльності шляхом нарощування фінансового левереджу в умовах збитковості у 2023–2024 роках не забезпечили очікуваного результату та супроводжувалися погіршенням показників рентабельності й ефективності використання капіталу. Незважаючи на це, підприємство зберігає достатній рівень маневреності власного капіталу, забезпеченість власними оборотними коштами та відсутність загрози втрати платоспроможності, що підтверджується значеннями коефіцієнта Бівера. Таким чином, фінансова стійкість ТОВ «РУДОМАЙН» у досліджуваному періоді може бути оцінена як достатня з тенденцією до послаблення, що зумовлює необхідність подальшої оптимізації структури витрат і підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, особливо в умовах підвищених ризиків воєнного часу.

Водночас слід відзначити, що підприємство реалізує фінансову політику, яка в умовах воєнного стану і прогресуючих інфляційних процесів містить підвищені ризики, зокрема за рахунок активного нарощування обсягів комерційного кредитування покупців. Так, станом на 01.01.2025 року дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги зростає на 104 326 тис. грн, що призводить до додаткового відволікання оборотних коштів і потенційного погіршення ліквідності в майбутньому.

Зміни показників ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» у 2022–2024 роках свідчать про зниження ефективності використання оборотних активів, що негативно впливає на фінансову стійкість підприємства через зростання потреби в додаткових джерелах фінансування. Часткове покращення окремих показників у 2024 році не компенсує загального погіршення ділової активності, що обумовлює необхідність посилення контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізації рівня запасів та узгодження строків розрахунків з контрагентами з метою відновлення фінансової рівноваги.

Для оцінювання фінансової стійкості показники рентабельності є критично

важливими, оскільки саме прибуток є головним внутрішнім джерелом поповнення власного капіталу та створення «буфера» проти ризиків. Для оцінювання фінансової стійкості показники рентабельності є критично важливими, оскільки саме прибуток є головним внутрішнім джерелом поповнення власного капіталу та створення «буфера» проти ризиків. Аналіз показників рентабельності ТОВ «РУДОМАЙН» свідчить про перехід підприємства від прибуткової моделі функціонування у 2022 році до збиткової у 2023–2024 роках. Негативна динаміка всіх ключових коефіцієнтів рентабельності вказує на зниження ефективності використання ресурсів та посилення ризиків для фінансової стійкості підприємства, що обумовлює необхідність перегляду витратної, збутової та фінансової політики.

Використання тривимірного показника дозволило визначити тип фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» як абсолютна, проте підприємство не має запасу фінансової стійкості. Це викликано перш за все стрімким зростанням у 2023-2024 році обсягів умовно-постійних витрат, особливо витрат на збут. Це означає, що для відновлення запасу фінансової стійкості підприємству необхідно зосередитися не лише на нарощуванні доходів, а й на оптимізації структури витрат та підвищенні маржинального доходу, що є критично важливим в умовах воєнної економічної нестабільності.

Отже, розглянувши проаналізувавши фінансову стійкість ТОВ «РУДОМАЙН», виникає необхідність навести пропозиції щодо її підвищення.

Дослідження, проведені щодо розробки заходів підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах війни, дозволяють зробити наступні висновки:

1. У розділі сформовано практичну систему підтримки фінансової стійкості ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах війни, орієнтовану не на «антикризове виживання будь-якою ціною», а на утримання та консервацію досягнутого рівня стійкості. Обґрунтовано, що в умовах воєнної невизначеності підприємству доцільно застосовувати активний підхід до управління ризиками фінансової

стійкості (виявлення – оцінювання – реагування – контроль), інтегруючи ризик-логіку в постановку фінансових цілей.

2. Визначено пріоритети управління оборотним капіталом як ключового носія абсолютної фінансової стійкості: підприємству доцільно посилити контроль за оборотністю дебіторської заборгованості, оскільки саме вона створює ризики втрати абсолютної фінансової стійкості. Незважаючи на достатній рівень власних оборотних коштів, збільшення строків інкасації дебіторської заборгованості знижує ліквідність активів та подовжує фінансовий цикл.

Рекомендовано:

- переглянути кредитну політику щодо покупців з урахуванням їх галузевих і регіональних воєнних ризиків;
- ширше застосовувати авансові платежі або часткову передоплату за експортними контрактами;
- запровадити диференціацію умов розрахунків залежно від надійності контрагента;
- здійснювати контроль дебіторської заборгованості, скоротити фінансовий цикл та підвищити ліквідність активів.

3. Підприємствам гірничо-металургійної галузі в умовах війни властиве накопичення товарно-матеріальних запасів як елемента операційної безпеки, однак надмірне зростання запасів негативно впливає на тривалість операційного циклу та ефективність використання власного капіталу.

Рекомендовано як доцільне:

- оптимізувати рівень виробничих запасів з урахуванням реальних логістичних можливостей;
- застосовувати сценарне планування потреб у сировині та матеріалах;
- мінімізувати утримання готової продукції на складах шляхом синхронізації виробництва з контрактними графіками постачання.

4. Реалізація консервативної боргової політики як умови збереження першого типу фінансової стійкості. Абсолютна фінансова стійкість підприємства

свідчить про відсутність критичної залежності від позикового капіталу, що є значною перевагою в умовах воєнної економіки.

Рекомендовано:

- утримувати частку короткострокових зобов'язань на контрольованому рівні;
- залучати позикові кошти виключно для цільових інвестицій з прогнозованим грошовим потоком;
- використовувати кредитні ресурси переважно як інструмент фінансової гнучкості, а не постійного джерела фінансування.

5. Підкреслено важливість формування грошових резервів і посилення планування cash-flow як захисту від раптових енергетичних, логістичних та валютних шоків, навіть за умов загальної високої фінансової стійкості. Незважаючи на загальну фінансову стійкість, низькі значення абсолютної ліквідності можуть створювати ризики у випадку раптових збоїв у грошових потоках.

Доцільно:

- формувати резерв грошових коштів для покриття непередбачених витрат;
- збалансовувати розміщення коштів між ліквідними та дохідними активами;
- планувати грошові потоки з урахуванням можливих енергетичних, логістичних і валютних шоків.

6. Зауважено, що в умовах війни інвестиційна активність повинна мати переважно підтримувальний та модернізаційний характер, не порушуючи досягнутого рівня фінансової стійкості.

Рекомендовано:

- зосередитися на інвестиціях у енергоефективність та зниження собівартості;
- відкладати капіталомісткі проекти з тривалим періодом окупності;

- забезпечити жорсткий контроль за цільовим використанням інвестиційних ресурсів.

Підсумовуючи проведені дослідження, можна стверджувати, що в умовах воєнного стану системне планування оборотних активів ТОВ «РУДОМАЙН» перетворюється з інструменту операційного контролю на стратегічний механізм збереження фінансової стійкості.

Проведений у кваліфікаційній роботі розрахунок коефіцієнта темпу усталеного розвитку (SGR) виявив критичну деструктивну тенденцію - перехід показника у від'ємну площину (-11,59%), що сигналізує про вимивання власного капіталу та втрату підприємством здатності до самофінансування. За таких обставин традиційні стратегії зростання є ризикованими, оскільки вони неминуче призведуть до критичної залежності від зовнішніх запозичень та втрати фінансової автономії.

Обґрунтований у кваліфікаційній роботі прогноз на 2025 рік передбачає застосування «стратегії керованого стиснення», а саме:

1. Зниження обсягів виручки на 11,59% (до 2 394,1 млн грн), що є об'єктивною необхідністю для запобігання подальшим операційним збиткам.

2. Оптимізація оборотних активів (скорочення до 1 416,6 млн грн), що дозволить вивільнити «заморожені» грошові кошти, які доцільно спрямувати на погашення поточних зобов'язань.

6. Побудована прогнозна модель (форма №2 і баланс) підтвердила можливість переходу до режиму безбитковості ($EBIT = 0$) через цільове обмеження умовно-постійних витрат та оптимізацію оборотних активів із спрямуванням вивільнених коштів на погашення термінових зобов'язань. Запропонований прогнозний баланс та звіт про фінансові результати демонструють перехід ТОВ «РУДОМАЙН» до моделі безбитковості. Головним результатом є стабілізація власного капіталу на рівні 1 819,7 млн грн та покращення структури балансу шляхом спрямування вивільнених з оборотних активів коштів (у розмірі 169,3 млн грн) на погашення термінових зобов'язань підприємства.

Запропонований план оздоровлення передбачає диференційований підхід до погашення боргів. Найбільший обсяг ресурсів спрямовується на поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (65 млн грн) та розрахунки з постачальниками (70 млн грн). Це дозволяє підприємству не лише зміцнити фінансову стійкість, а й нівелювати загрози технічного дефолту та зупинки виробничого циклу через блокування поставчань або вилучення лізингової техніки.

Уточнений прогнозний баланс ТОВ «РУДОМАЙН» базується на принципі дезінвестиції надлишкового оборотного капіталу. Вивільнення ресурсів у розмірі 169,3 млн грн дозволяє скоротити поточні зобов'язання (зокрема заборгованість перед постачальниками) на 55,6%. Це трансформує структуру пасивів підприємства: незважаючи на загальне зменшення валюти балансу, рівень фінансової незалежності (коефіцієнт автономії) зростає до 0,833, що свідчить про повну стабілізацію фінансового стану та готовність до післявоєнного відновлення. Це означає, що 84% активів підприємства будуть сформовані за рахунок власних коштів, що є надзвичайно високим показником стійкості. При виході на прибуток у 2026 році, частину коштів слід спрямувати на формування Резервного капіталу (хоча б 5% від чистого прибутку), щоб у майбутньому знову не виникло ситуації «проїдання» статутного капіталу.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «РУДОМАЙН» адаптувати свою діяльність до наявного фінансового потенціалу, мінімізувати воєнні ризики та закласти фундамент для відновлення фінансової стійкості у післявоєнний період

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник, 2013. Київ: Знання, 375 с.
2. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навч. посіб.. Київ: Ніка-Центр, 2002. 360 с.
3. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 668 с.
4. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
5. Русіна Ю.О Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *International Scientific Journal*. 2015. № 2. С. 91–94. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/magazine/> (дата звернення 28.09.2025).
6. Приймак І.І. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03. Львів, 2008. 18 с.
7. Єлецьких С.Я. Управління фінансовою стійкістю промислового підприємства: автореф. дис. ... доктора екон. наук: 08.00.04. Донецьк, 2014. 47 с.
8. Масленніков Є.І. Забезпечення системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства: теорія і методологія: автореф. дис. ... доктора екон. наук: 08.00.04. Київ, 2015. 44 с.
9. Чепка В. В., Матяш О. К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. №12. С. 649-654. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/107.pdf (дата звернення 28.09.2025).
10. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 90 с.
11. Мошенський С.З. Економічний аналіз : підручник / С.З. Мошенський, О.В. Олійник ; 2-вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2007. 704 с.

12. Друрі К. Виробничий та управлінський облік. М.: ЮНІТІ, 2015. 476 с.
13. Плиса В.Й., Приймак І.І. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України : монографія. Львів : АТБ, 2009. 142 с.
14. Зубілевич С.Я. Фінансова стійкість підприємства: еволюція суті поняття та методів оцінювання. *Вісник НУВГП: Серія «Економічні науки»*. 2024. Випуск 1(105). С. 100-116. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30357/1/Ve10510.pdf> (дата звернення 28.09.2025).
15. Лігоненко Л.О., Андрійчук В.А. Резильєнтність в економічному контексті: аналіз світових трендів та перспективи наукових досліджень. *Стратегія економічного розвитку України*. №52. С. 16-37. URL: <http://sedu.kneu.edu.ua/article/view/285851/279919> (дата звернення 01.10.2025).
16. EY 2019 “Supervisory perspectives and regulatory approaches to enterprise resilience: Common themes and differing approaches”. EYGM Limited. 20 p. URL: https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/banking-and-capital-markets/ey-enterprise-resilience.pdf?download (дата звернення 01.10.2025).
17. Хаустова В.Є., Решетняк О.І. Резильєнтність економіки: сутність і виклики для України. *Бізнес-інформ*. 2023. №7. С. 37–44. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-7_0-pages-30_41.pdf (дата звернення: 01.10.2025).
18. Чередніченко А.О., Васечко Л.І., Рамський А.Ю. Стратегічне управління фінансовою стійкістю суб'єктів господарювання в сучасному економічному середовищі. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2023. №1(11). С. 112-124. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/187/152> (дата звернення 01.10.2025).
19. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2014. №1. С. 191–196. URL: http://www.visnyk-ekonomold.uzhnu.edu.ua/images/pubs/42/42_39.pdf (дата звернення 01.10.2025).

20. Пігуль Н.Г., Клименко А.В., Пігуль Є.І. Аналіз фінансової стійкості підприємств України. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 1(12). С.186–190. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/35.pdf (дата звернення 01.10.2025).

21. Шолойко А.С., Абаєва А.Ю. Фактори впливу на фінансову стійкість страхової компанії. *III Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи»*. 2022 р. С. 207-208. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/272022#:~:text=Зазвичай%2C%20вчені-економісти%20виділяють%20основні,479%5D>. (дата звернення 02.10.2025).

22. Сподіна А.О., Тарасенко І.О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2022р. №12(131). С. 24-31. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20530/1/20221111_304.pdf (дата звернення 02.10.2025).

23. Кравченко М.О., Леонтовська М.А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022 р. №24. С. 93-98. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/274831/269977> (дата звернення 02.10.2025).

24. Бугай В.З., Резанов Е.О. Основні напрями збереження фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Економічний простір*. 2019. № 142. С. 112–122. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/55/50> (дата звернення 02.10.2025).

25. Приймак І.І. Стратегічний аналіз фінансової стійкості підприємства. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі*. 2012. №3. С. 55–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2012_3_6 (дата звернення 03.10.2025).

26. Ільїна К. Аналіз фінансового потенціалу стійкості інноваційного підприємства. *Вісник Львівського університету*. 2009. Вип. 41. С. 202–212. URL: <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/view/6946/6955> (дата звернення 03.10.2025).

27. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1758> (дата звернення 03.10.2025).

28. Уолш Кяран. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер. з англ. Київ: Наукова думка, 2009. 367 с.

29. Степаненко О.І., Канельська А.В. Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання. *Підприємництво та інновації*. 2024. Випуск 33. С. 123-130. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/725/703> (дата звернення 03.10.2025).

30. 90% українських компаній відновили роботу з початку російського вторгнення. *Українська правда*. URL: https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/02/20/7442797/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 08.10.2025).

31. Половина малого та середнього бізнесу в Україні повідомила про зниження прибутку у 2024 році. *Finway*. URL: https://finway.com.ua/en/half-small-and-medium-sized/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 08.10.2025).

32. Зануда А. Бізнес під час війни: яку підтримку запропонував уряд та як виживає бізнес. *BBC*. 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453> (дата звернення 08.10.2025).

33. Денисенко М. П. Заходи покращення фінансового стану підприємства у сучасних умовах господарювання. *Економіка і держава*. 2019. №12. С. 61–65. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.12.6> (дата звернення 08.10.2025).

34. Домбровська С.О., Горбаченко М.Д. Фінансова стійкість підприємства: оцінка та шляхи підвищення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №3-4. С. 28-34. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/280-281/pdf/28-34.pdf> (дата звернення 08.10.2025).

35. Грушевицька А.Б. Особливості оцінки фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення. *Вісник Хмельницького національного*

університету. 2013. №2. Т.3. С. 276–280. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e15b3297-3448-4f27-a4a2-279d2c1dec55/content> (дата звернення 08.10.2025).

36. Косарева І.П., Удовика Є. М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств. *Глобальні на національні проблеми економіки. Серія «Економіка та управління підприємством»*. 2018. Вип. 23, С. 246-252. <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/48.pdf> (дата звернення 12.10.2025).

37. Кобрин Л.Й. Стратегії удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємства. *Наукові записки / Scientific Papers*. 2021. №2(63). С. 184-190. URL: <https://nz.uad.lviv.ua/media/2-63/19.pdf> (дата звернення 12.10.2025).

38. "Рудомайн" збільшив дохід на 18% - до 2,7 млрд грн. 01.12.2025р. Портал економічних новин FIXYGEN.UA URL: <https://www.fixygen.ua/news/20251201/rudomayn-zbilshiv-dohid-na-18-do-27-mlrd-grn.html> (дата звернення 18.10.2025).

39. Окрема фінансова звітність ТОВ «РУДОМАЙН» за МСФЗ та Примітки за 2022 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: <https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit2022.pdf> (дата звернення: 18.10.2025).

40. Окрема фінансова звітність ТОВ «РУДОМАЙН» за МСФЗ та Примітки за 2023 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/zvito_2023.pdf (дата звернення: 18.10.2025).

41. Окрема фінансова звітність ТОВ «РУДОМАЙН» за МСФЗ та Примітки за 2024 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/zvituo_2024.pdf (дата звернення: 18.10.2025).

42. Піднятися з руїн. Як війна вдарила по економіці України та скільки втратив бізнес. URL: <https://vchasno.org.ua/ukraine/pidniatysia-z-ruin-yak-viyna->

[vdaryla-po-ekonomitsi-ukrainy-ta-skilky-vratyv-biznes/](#) (дата звернення: 18.10.2025).

43. Глобальні тренди на ринку залізнорудної сировини. URL: <https://gmk.center/ua/posts/hlobalni-trendy-na-ryнку-zrs-ies-ta-perspektyvy-ukrainy/> (дата звернення 20.10.2025).

44. Деєва Н.М. Дедіков О.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2007. 328 с.

45. Щепіна Т., Люлько У. Особливості ефективного формування і використання капіталу підприємства. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2015. №40. С.91–95. URL: <https://er.kai.edu.ua/server/api/core/bitstreams/052ad543-bac4-4c91-8f62-36256e112d78/content> (дата звернення 20.10.2025).

46. Чайка Т.О. Можливості і сфера застосування балансового методу при плануванні матеріально-технічного забезпечення. *Проблеми економіки*. 2014. №4. С. 334-338. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-4_0-pages-334_338.pdf. (дата звернення 20.11.2025).

47. Сокіл О. Концепція балансового методу обліково-аналітичного забезпечення звітності про сталий розвиток сільськогосподарських підприємств. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2018. Випуск 1-2. С. 52-61.

48. Юнацький М.О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/42.pdf (дата звернення 20.11.2025).

49. Єпіфанова І. Ю., Надольний О. В. Методичні підходи до аналізу ефективності системи планування на підприємстві. [Електронний ресурс] URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37515/11456-40821-1-PB.pdf?sequence1&isAll> (дата звернення 20.11.2025).

50. Бланк І.О., Ситник Г.В. та ін. Фінансова стратегія підприємства : монографія./ І.О. Бланк, Г.В. Ситник, О.В. Корольова-Казанська, І.Г. Ганечко / За ред. проф. Бланка І.О. К. : КНТЕУ, 2019. 147 с.

51. Калабухова С.В. Балансовий метод як основний інструмент бухгалтерського аналізу безперервності основної діяльності. *Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. До 20-річчя кафедри обліку і аудиту (16-17 жовтня 2015 р. м. Івано-Франківськ) / М-во освіти і науки України, Івано-Франківський нац. техн. ун-т нафти і газу. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. С. 171-173. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/19296> (дата звернення 20.11.2025).

06/01/2026 р.

Єршов А.С.

Додаток А

Таблиця А.1

Аналіз динаміки та структури активів ТОВ «РУДОМАЙН»

за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показник	Станом на 01.01.2023 р.		Станом на 01.01.2024 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2025 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>I. Необоротні активи</i>										
Нематеріальні активи:	8287	0,33	6702	0,27	-1585	-0,06	5107	0,21	-1595	-0,06
Первісна вартість	12733	-	12753	-	20	-	12773	-	20	-
Накопичена амортизація	(4446)	-	(6051)	-	1605	-	(7666)	-	-1595	-
Незавершені капітальні інвестиції	90317	3,68	69999	2,79	-20318	-0,89	68868	2,93	-1131	0,14
Основні засоби:	637538	25,95	570985	22,74	-66553	-3,21	452142	19,22	-118847	-3,52
Первісна вартість	864430	-	933470	-	69040	-	949012	-	15542	-
Знос	(226892)	-	(362489)	-	135597	-	(496870)	-	134381	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші фінансові інвестиції	226571	9,22	217420	8,66	-9151	-0,56	217420	9,24	-	0,58
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	6850	0,28	22714	0,91	15864	0,63	22774	0,97	60	0,06
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	969563	39,46	887820	35,37	-81743	-4,09	776311	32,58	-111509	-2,79
<i>II. Оборотні активи</i>										
Запаси:	425126	17,30	537992	21,43	112866	4,13	451434	19,20	-86558	-2,23
виробничі запаси	71844	16,90	79068	14,70	7224	-2,20	118339	26,21	39271	11,51
незавершене виробництво	27532	6,48	14204	2,64	-13328	-3,84	49	0,01	-14155	-2,63
готова продукція	325750	76,62	444720	82,66	118970	6,04	333046	73,78	-111674	-8,88
товари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги:	578544	23,54	632927	25,22	54383	1,68	762400	32,41	129473	7,19
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	72750	2,96	17984	0,72	-54766	-2,24	9081	0,39	-8903	-0,33
з бюджетом	46350	1,89	41436	1,65	-4914	-0,24	35918	1,52	-5518	-0,13
у т.ч. з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з нарахованих доходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	299426	12,19	332097	13,23	32671	1,04	286743	12,19	-45354	-1,04

Продовження додатку А

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти:	63054	2,57	54434	2,17	-8620	-0,40	34502	1,47	-19932	-0,70
готівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
рахунки в банках	63054	100,00	54434	100,0	-8620	-	34502	100,0	-19932	-
Витрати майбутніх періодів	2168	0,09	2535	0,10	367	0,01	2720	0,12	185	0,02
Інші оборотні активи	5	-	2884	0,11	2679	0,11	3117	0,13	233	0,02
Усього за розділом II	1487423	60,54	1622289	64,63	134866	4,09	1585915	67,42	-36374	2,79
<i>III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття</i>										
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом активів	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-

Додаток Б

Таблиця Б.1

Аналіз динаміки та структури пасивів ТОВ «РУДОМАЙН»

за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показник	Станом на 01.01.2023 р.		Станом на 01.01.2024 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2025 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %
<i>I. Власний капітал</i>										
Зареєстрований (пайовий) капітал	21907	0,89	21907	0,87	-	-0,02	21907	0,93	-	0,06
Капітал у дооцінках	1071	0,04	(2471)	-0,1	-3542	-0,14	1979	0,07	4450	0,17
Додатковий капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток	2104454	85,65	2019620	80,46	-84834	-5,19	1796098	76,36	-223522	-4,1
Усього за розділом I	2127432	86,58	2039056	81,23	-88376	-5,35	1819684	77,36	-219372	-3,87
<i>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>										
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пенсійні зобов'язання	31990	1,31	58498	2,33	26508	1,02	83623	3,56	25125	1,23
Довгострокові кредити банків	-	-	4220	0,17	4220	0,17	33631	1,43	29411	1,26
Інші довгострокові зобов'язання	82630	3,36	71332	2,84	-11298	-0,52	63668	2,71	-7664	-0,13
Довгострокові забезпечення	-	-	2907	0,16	2907	0,16	5857	0,25	2950	0,09
Цільове фінансування	18781	0,76	30030	1,20	11249	0,44	41271	1,75	11241	0,55
Усього за розділом II	133401	5,43	166987	6,65	33586	1,22	228053	9,70	61066	3,05
<i>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</i>										
Короткострокові кредити банків	-	-	12025	0,48	12025	0,48	-	-	-12025	-0,48
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	128	0,01	54912	2,19	54784	2,18	95460	4,06	40548	1,87
товари, роботи, послуги	18379	0,75	80032	3,19	61653	2,44	105179	4,47	25147	1,28
розрахунками з бюджетом	5184	0,21	27001	1,08	21817	0,87	19890	0,85	-7111	-0,23
розрахунками зі страхування	2670	0,11	3413	0,13	743	0,02	2640	0,11	-773	-0,02
розрахунками з оплати праці	8512	0,35	11702	0,47	3190	0,12	8667	0,37	-3035	-0,10
за одержаними авансами	500	0,02	5813	0,23	5313	0,21	8830	0,38	3017	0,15
Поточні забезпечення	29337	1,19	32649	1,30	3312	0,11	38106	1,62	5457	0,32
Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	131443	5,35	76519	3,00	-54924	-2,35	25717	1,09	-50802	-1,91
Усього за розділом III	196153	7,99	304066	12,12	107913	4,13	304489	12,94	423	0,82
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом пасивів	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-

Додаток В

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайне»	Дата (рік, місяць, число)	2023 01 01
Територія	Дніпропетровська	за ЄДРПОУ	37064892
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОПТГ	12060170010720279
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників ¹	1145	за КВЕД	07.10
Адреса, телефон	проспект Першотравневий, буд. 1, к.430, м. КРИВИЙ РІГ, Дніпропетровська обл. 50000		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «x» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001				
Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	10 271	8 287
первісна вартість	1001		12 695	12 733
накопичена амортизація	1002		(2 424)	(4 446)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6.11	69 478	90 317
Основи засоби	1010	6.12	623 557	637 538
первісна вартість	1011		722 232	864 430
знос	1012		(98 675)	(226 892)
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
Інші фінансові інвестиції	1035	6.13	217 420	226 571
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6.9	1 121	6 850
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		921 847	969 563
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	183 203	425 126
Виробничі запаси	1101		63 607	71 844
Незавершене виробництво	1102		7 550	27 532
Готова продукція	1103		112 021	325 750
Товари	1104		25	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6.16	156 491	578 544
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6.17	113 026	72 750
з бюджетом	1135	6.17	33 672	46 350
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		158	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.17	98 685	299 426
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6.18	644 348	63 054
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167		644 348	63 054
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	3 115	2 168
Інші оборотні активи	1190	6.19	135	5
Усього за розділом II	1195		1 231 833	1 487 423
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		2 153 680	2 456 986

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	19 178	21 907
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410	6.20	(7 758)	1 071
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		1 723 951	2 104 454
Неоплачений капітал	1425		-	-
Усього за розділом I	1495		1 735 371	2 127 432
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6.21	25 309	31 990
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	88 024	82 630
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Ціпсьове фінансування	1525	6.23	13 515	18 781
Усього за розділом II	1595		126 848	133 401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	106	128
товари, роботи, послуги	1615	6.24	50 347	18 379
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	35 706	5 184
у тому числі з податку на прибуток	1621		17 421	-
розрахунками зі страхування	1625	6.8	3 129	2 670
розрахунками з оплати праці	1630	6.8	12 145	8 512
за одержаними авансами	1635		1 150	500
за розрахунками з учасниками	1640		-	-
із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660	6.25	16 890	29 337
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	171 988	131 443
Усього за розділом III	1695		291 461	196 153
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700		-	-
Баланс	1900		2 153 680	2 466 986

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомілля»	Дата (ррк, місяць, число)	2023 12 31
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	37084809
Організаційно-правову форму господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за ЄАТОТТГ	120627001-1-21015
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КОПФ	240
Середня кількість працівників	1088	за КВЕД	07.10
Адреса, телефон	вулиця Попова, б-к 1, к.430, м. Дніпро, ДП, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл. 50079		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятикового знаку (виріш розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний добу) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складаю (зробила) показники цих у відповідній клітинці:
за порівняльними (стандартами) бухгалтерського обліку;
за міжнародними стандартами фінансової звітності.

V

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 року

		Форма №1 Код за ЄДРПОУ 37084809		
Активи	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	0.287	0.702
вартісно вартість	1001		12.733	12.752
відшкодування амортизації	1002		(4.446)	(6.051)
Необоротні нематеріальні активи	1005	6.11	90.317	86.701
Об'єкти незавершені будівництва	1010	6.12	637.538	570.565
вартісно вартість	1011		854.430	1031.474
знос	1012		(216.892)	(460.909)
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
над фінансові інвестиції	1035	6.13	225.571	217.421
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Вустроєні події над активи	1045	6.9	6.350	22.716
над необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095		965.563	887.820
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	425.126	637.962
Виробничі запаси	1101		71.844	79.598
Незавершено виробництва	1102		27.532	14.794
Готової продукції	1103		325.750	444.721
Товари	1104			
Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами	1125	6.16	578.544	632.107
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за наданими авансами	1130	6.17	72.750	17.154
з бюджетом	1135	6.17	46.360	41.436
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованими доходами	1140			
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145			
інших партнерів дебіторська заборгованість	1155	6.17	200.426	232.067
Грошові фінансові інвестиції	1180			
Гроші та їх еквіваленти	1185	6.18	53.054	54.434
Готівка	1188			
Готівка в банках	1187		53.054	54.434
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	2.168	2535
над оборотні активи	1190	6.19	5	2.584
Усього за розділом II	1195		1.487.423	1.622.289
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300		2.452.986	2.510.109

Продовження додатку Д

Пасива	Код решення	Приємня	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	21 907	21 907
Капітал у доданках	1405			
Додатковий капітал	1410	6.20	1 071	(2 471)
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		2 104 454	2 010 630
Неоплачений капітал	1425			
Усього за розділом I	1495		2 127 432	2 039 056
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенейні зобов'язання	1505	6.21	31 950	58 458
Довгострокові кредити банків	1510			4 220
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	82 630	71 332
Довгострокові забезпечення	1520			2 907
Цільове фінансування	1525	6.23	18 781	30 030
Усього за розділом II	1595		133 401	166 987
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			12 025
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	128	54 012
товари, роботи, послуги	1615	6.24	18 379	80 337
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	5 184	27 331
у тому числі з податку на прибуток	1621			1 867
розрахунками зі страхування	1625	6.8	2 670	3 413
розрахунками з оплати праці	1630	6.8	8 512	11 702
за одержаними авансами	1635		500	5 813
за розрахунками з учасниками	1640			
за інтуїтивних розрахунків	1645			
Поточні забезпечення	1660	6.25	29 337	32 340
Доходи майбутніх періодів	1665			
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	131 443	76 510
Усього за розділом III	1695		196 153	304 066
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Баланс	1700		2 456 986	2 510 109

Керівник

/Колос В.Б./

Головний бухгалтер

/Гуляк Т.С./

			Дата (рік, місяць, число)		
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн»	за ЄДРПОУ	2024	12	31
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КАТОТТГ	37054892		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	12080170010720270		
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників ¹	1018				
Адреса, телефон	проспект Поштовий, буд. 1, с. 435, м. КРИВИЙ РІГ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл. 60000				

Одніця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2024 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1601001				
Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	6 702	5107
первісна вартість	1001		12 753	12 773
накопичена амортизація	1002		(6051)	(7666)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6.11	69999	68868
Основні засоби	1010	6.12	570985	452142
первісна вартість	1011		933474	949012
знос	1012		(362489)	(496870)
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035	6.13	217420	217 420
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6.9	22714	22774
інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		887 820	766 311
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	537992	451434
Виробничі запаси	1101		79098	118339
Незавершене виробництво	1102		14204	49
Готова продукція	1103		444720	333046
Товари	1104		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6.16	632927	752400
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6.17	17984	9081
з бюджетом	1135	6.17	41436	35918
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.17	332097	286743
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6.18	54434	34502
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167		54434	34502
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	2535	2720
інші оборотні активи	1190	6.19	2884	3117
Усього за розділом II	1195		1 622 289	1 585 915
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300		2 510 109	2 352 226

Продовження додатку Ж

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	21 907	21 907
Капітал у дооцінках	1405	6.20	(2 471)	1679
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		2019620	1795098
Неоплачений капітал	1425		-	-
Усього за розділом I	1495		2 039 056	1 819 684
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6.21	58498	83625
Довгострокові кредити банків	1510		4220	33631
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	71332	63668
Довгострокові забезпечення	1520		2907	5857
Цільове фінансування	1525	6.23	30030	41271
Усього за розділом II	1595		166 987	228 053
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		12025	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	54912	95460
товари, роботи, послуги	1615	6.24	80032	105179
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	27001	19890
у тому числі з податку на прибуток	1621		1867	5280
розрахунками зі страхування	1625	6.8	3413	2640
розрахунками з оплати праці	1630	6.6	11702	8657
за одержаними авансами	1635		5813	8830
за розрахунками з учасниками	1640		-	-
із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660	6.25	32649	38106
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	76519	25717
Усього за розділом III	1695		304 066	304 489
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700		-	-
Баланс	1900		2 510 109	2 352 226

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ	
			2023	01 01
			37064892	

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Прямий	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2 405 484	3 773 971
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1 127 850)	(782 537)
Валовий прибуток	2090		1 277 634	2 991 434
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	6.2	205 042	8 524
Адміністративні витрати	2130	6.3	(129 893)	(185 713)
Витрати на збут	2150	6.4	(850 752)	(711 482)
Інші операційні витрати	2180	6.5	(18 459)	(48 378)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		683 782	2 044 385
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	6.6	2 155	856
Інші доходи	2240	6.7	2 287	5
Фінансові витрати	2250	6.6	(5 292)	(11 547)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	6.7	(223 242)	(77 647)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		459 670	1 996 052
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6.9	(79 167)	(300 774)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		380 503	1 995 278
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Прямий	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	6.21	11 558	(7 620)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		11 558	(7 620)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		11 558	(7 620)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		392 061	1 987 658

Продовження додатку К

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Пряміть	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні затрати	2500		702 481	615 791
Витрати на оплату праці	2505	Б.Ф.	295 856	223 962
Відрахування на соціальні заходи	2510		64 882	49 044
Амортизація	2515		127 238	63 698
Інші операційні витрати	2520		964 831	772 670
Разом	2550		2 155 288	1 625 355

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Пряміть	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650		-	-

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Б./

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудамвін» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	2023	12	31
		за ЄДРПОУ	37064892		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2023 рік

Форма № 2 Код за ДКУЛ 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Прямий	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2 292 931	2 401 494
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1 265 654)	(1 127 650)
Валовий:				
прибуток	2090		1 027 277	1 273 844
збиток	2095			
Інші операційні доходи	2120	6.2	61 381	205 047
Адміністративні витрати	2130	6.3	(110 098)	(129 693)
Витрати на збут	2150	6.4	(747 859)	(659 752)
Інші операційні витрати	2180	6.5	(101 417)	(16 459)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		119 284	683 282
збиток	2195			
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	6.6	6 149	2 155
Інші доходи	2240	6.7	2 244	2 267
Фінансові витрати	2250	6.6	(9 871)	(5 282)
Втрахи від участі в капіталі	2255		(9 051)	-
Інші втрахи	2270	6.7	(171 546)	(223 242)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290			459 676
збиток	2295		(63 791)	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6.8	(12 435)	(78 167)
Понедок (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350			380 503
збиток	2355		(78 229)	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Прямий	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Доходівка (уцінка) необоротних активів	2400			
Доходівка (уцінка) фінансових інструментів	2405			
Накопичені курсові різниці	2410			
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415			
Інший сукупний дохід	2445	6.21	(2 471)	11 558
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		(2 471)	11 558
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		(2 471)	11 558
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(78 700)	392 061

Продовження додатку Л

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За відповідний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні витрати	2500		750 740	702 491
Витрати на оплату праці	2505	6.9	279 392	290 856
Відрахування на соціальні заходи	2510		61 177	64 882
Амортизація	2515		153 152	127 238
Інші операційні витрати	2520		1 171 034	994 831
Разом	2550		2 415 495	2 156 288

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За відповідний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скориговано середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-	-

Коріньки

Головний бухгалтер

Колос В.В./

Гуляк Т.С./

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» за СДРПОУ
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2024	12	31
37054892		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2024 рік

Форм № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2707996	2292931
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1679534)	(1265654)
Валовий:				
прибуток	2060		1 028 452	1 027 277
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	6.2	32146	51381
Адміністративні витрати	2130	6.3	(105219)	(110098)
Витрати на збут	2150	6.4	(959013)	(747859)
Інші операційні витрати	2180	6.5	(31735)	(101417)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190			119 264
збиток	2195		(35389)	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	6.6	857	5149
Інші доходи	2240	6.7	1973	2244
Фінансові витрати	2250	6.6	(17031)	(9871)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	(9 051)
Інші витрати	2270	6.7	(148698)	(171546)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290			-
збиток	2295		(196266)	(63 791)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6.9	(25295)	(12 436)
Прибуток (збиток) від прикладеної діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350			
збиток	2355		(223561)	(76 229)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	6.21	4150	(2 471)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		4150	(2 471)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		4150	(2 471)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(219411)	(78700)

Продовження додатку М

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні затрати	2500		1497581	750740
Витрати на оплату праці	2505	6.9	313588	279392
Відрахування на соціальні заходи	2510		69064	61177
Амортизація	2515		153083	153152
Інші операційні витрати	2520		943201	1171034
Разом	2550		2976597	2415496

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650		-	-

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01
(назва/позначення) за ЄДРПОУ 37064892

КОДИ		
2023	01	01
37064892		

Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2022 рік

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (робіт, послуг)	3000		2 179 072	3 826 358
Повернення податків і зборів	3005		125 280	109 716
у тому числі податку на додану вартість	3006		125 280	109 716
Цільового фінансування	3010		3 887	1 653
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		96	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		748	1 150
Надходження від повернення авансів	3020		13 538	16 964
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафи, пені)	3035		843	99
Надходження від операційної оренди	3040		3 558	1 405
Надходження від страхових премій	3050		-	-
Інші надходження	3095	6.18	2 267	2 044
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100		(1 747 558)	(1 518 829)
Праці	3105		(236 616)	(168 517)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(65 342)	(47 414)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(275 973)	(564 853)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(106 329)	(373 759)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		(9 156)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів	3118		(160 489)	(160 594)
Витрачання на оплату авансів	3135		-	-
Витрачання на повернення авансів	3140		(35)	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		(597)	(579)
Інші витрачання	3190	6.18	(16 670)	(61 330)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		(13 602)	1 598 867
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отримання:				
відсотків	3215		979	293
дивидендів	3220		-	-
Надходження від деривативів	3225		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(180 539)	(620 221)
Витрачання на надання позик	3275		(457 207)	(231 031)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(29 364)	(45 100)
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(666 131)	(896 089)

Продовження додатку Н

Стаття	Код рядка	Пряміна	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	3 729
Отримання позик	3305		28 270	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-	-
Інші надходження	3340	6.18	52 965	81 963
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345		-	-
Погашення позик	3350		(28 035)	-
Сплату дивідендів	3355		-	(109 811)
Витрачання на сплату відсотків	3360		(116)	(11 485)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		-	(25 322)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		-	-
Інші платежі	3390	6.18	(25 584)	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		27 500	(61 726)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(652 233)	641 082
Залишок коштів на початок року	3405		644 348	6 554
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		70 939	(3 266)
Залишок коштів на кінець року	3415		63 054	644 348

Керівник

/Квасок В.В./

Головний бухгалтер

/Гулик Т.Є./

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КУД/П/
		за СДРПОУ	2023 12 31 37034803

Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2023 рік

Форма № 3 Код за ДКУД | 1801004 |

Стаття	Код раєкс	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (арен, робіт, послуг)	3000		2 253 712	2 179 872
Повернення податків і зборів	3005		133 488	121 219
у тому числі податку на додану вартість	3005		133 488	121 219
Цільового фінансування	3010		3 751	3 687
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		3	98
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		5 095	748
Надходження від повернення авансів	3020		1 152	15 536
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		221	-
Надходження від боржників неустойки(штрафів, пені)	3035		8	843
Надходження від операційної оренди	3040		10 454	3 559
Надходження від страхових премій	3050		-	-
Інші надходження	3095	6.18	1 012	2 287
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100		(1 715 012)	(1 747 558)
Податків	3105		(216 671)	(231 610)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(60 433)	(65 342)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(139 088)	(275 973)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на прибуток	3116		(22 576)	(103 339)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на додану вартість	3117		(1 918)	(9 153)
Витрачання на оплату зобов'язання з інших податків та зборів	3118		(114 574)	(161 439)
Витрачання на оплату авансів	3135		(16 175)	-
Витрачання на повернення авансів	3140		(398)	(35)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		(582)	(597)
Інші витрачання	3190	6.18	(28 087)	(16 670)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		232 480	(13 802)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отримання:				
відсотків	3215		-	879
дивидендів	3220		-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства	3235		100	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(85 194)	(130 538)
Витрачання на надання позик	3275		(229 019)	(457 237)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(51 790)	(28 384)
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(375 873)	(656 131)

Продовження додатку П

Стаття	Код рідка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Находження від:				
Власного капіталу	3300			
Отримання позик	3305		73 137	28 270
Находження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310			
Інші надходження	3340	6.18	42 781	52 165
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345			
Погашення позик	3350		(18 302)	(28 025)
Сплату дивідендів	3355			
Витрачання на сплату відсотів	3360		(4 583)	(110)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365			
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370			
Інші платежі	3390	6.18		(25 584)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		95 033	27 500
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(48 380)	(652 233)
Залишок коштів на початок року	3405		53 054	644 348
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		27 734	70 000
Залишок коштів на кінець року	3415		42 408	83 054

Керівник

Головний бухгалтер

/Колос В.В./

Гуленко Т.Є./

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» за ЄДРПОУ _____
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2024	12	31
37064892		

Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2024 рік

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (арів, робіт, послуг)	3000		2697522	2 253 712
Повернення податків і зборів	3005		193859	133 488
у тому числі податку на додану вартість	3006		193859	133 488
Цільового фінансування	3010		6762	3 751
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		48	3
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		8110	5 095
Надходження від повернення авансів	3020		599	1 152
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		76	221
Надходження від боржників неустойки(штрафів, пені)	3035		-	8
Надходження від операційної оренди	3040		4010	10 454
Надходження від страхових премій	3050		1742	-
Інші надходження	3095	6.18	48638	1012
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100		(2270757)	(1 715 012)
Праці	3105		(249399)	(216 671)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(69837)	(60 433)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(166293)	(139 088)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на прибуток	3116		(21883)	(22 576)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на додану вартість	3117		-	(1 918)
Витрачання на оплату зобов'язання з інших податків та зборів	3118		(144410)	(114 574)
Витрачання на оплату авансів	3135		(5864)	(16 175)
Витрачання на повернення авансів	3140		(5660)	(398)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрастами	3150		(198)	(589)
Інші витрачання	3190	6.18	(170041)	(28 087)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		23378	232460
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивидендів	3220		-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства	3235		-	100
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(26320)	(95 184)
Витрачання на надання позик	3275		-	(229 019)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(48445)	(51790)
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(73765)	(375 873)

Продовження додатку Р

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		147272	73137
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-	-
Інші надходження	3340	6.18	-	42 781
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345		-	-
Погашення позик	3350		(88158)	(16302)
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360		(8386)	(4583)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		(414)	-
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		-	-
Інші платежі	3390	6.18	-	(25 584)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		50314	95 033
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(73)	(48380)
Залишок коштів на початок року	3405		42408	63054
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		(7833)	27 734
Залишок коштів на кінець року	3415		34502	42408

Керівник:

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.С./

ЗГОДА здобувача освіти Державного університету економіки і технологій про перевірку кваліфікаційної роботи на прояви академічного плагіату та розміщення в Репозитарії ДУЕТ

Я, Єршов Анатолій Сергійович, підтримую політику Державного університету економіки і технологій з академічної доброчесності і відкритого доступу. Стверджую, що кваліфікаційна магістерська робота Фінансова стійкість як ключовий фактор виживання бізнесу в умовах війни виконана самостійно та не містить академічного плагіату. Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення норм академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Також я поінформований, що відповідно до пункту 5.8 «Положення про Репозитарій (електронну базу даних) Державного університету економіки і технологій» згадана робота буде розміщена в Електронному архіві Університету (Репозитарії ДУЕТ) та ознайомлений з умовами такого розміщення.

(підпис)

Анатолій ЄРШОВ
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

06.01.2026